

การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

โดย
นางสาวอารยา ศรีสาพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE ACQUISITION OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF BEING A GOOD PERSON
AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS AT MAHIDOL UNIVERSITY,
SALAYA CAMPUS, NAKHON PATHOM PROVINCE**

By

Miss Araya Srisapun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Arts Program in Community Psychology

Department of Psychology and Guidance

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2014

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคณบดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา” เสนอโดย นางสาวอารยา ศรีสาพันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.กมล โพธิ์เย็น
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์
3. อาจารย์ ดร.อาดัม นีละไพจิตร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลทวี ประเสริฐสุข)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์)

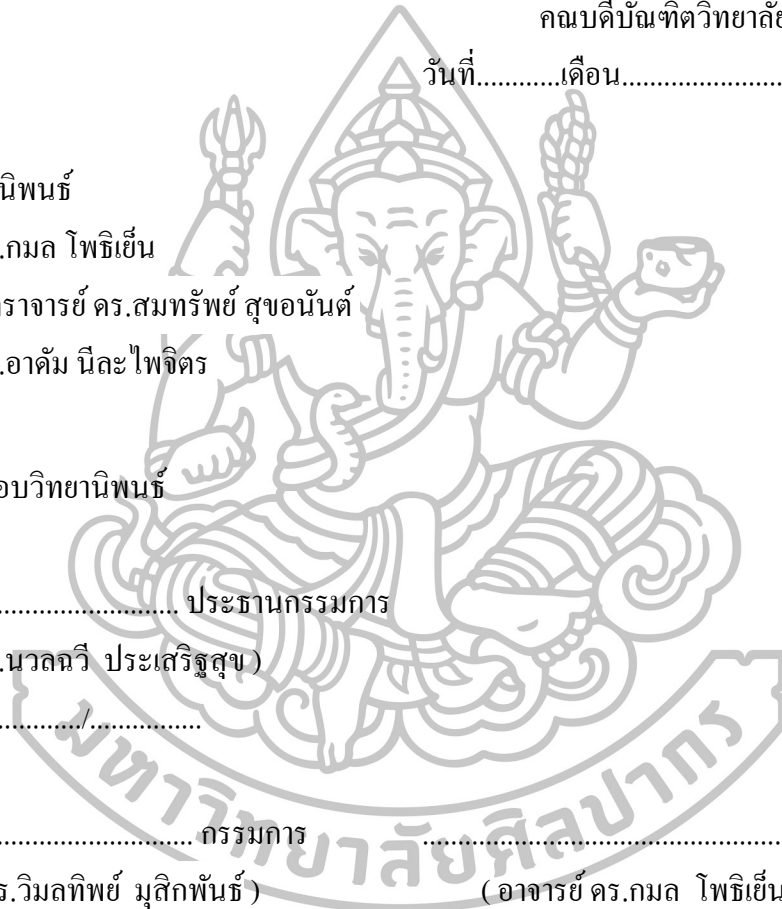
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กมล โพธิ์เย็น)

...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อาดัม นีละไพจิตร)

...../...../.....

53256308 : สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

คำสำคัญ : การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี / คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

อารยา ศรีสาพันธ์ : การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับ
ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.กมล โพธิเย็น,
ผศ.ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์ และ อ.ดร.อาคัม นิละไพจิตร. 135 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของ
นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม
ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว 3) เพื่อศึกษา
มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ นักศึกษาระดับ
ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ คือ นักศึกษาที่ได้รับรางวัล
เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ รวมทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง
2. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ที่มีข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตาม คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา สภาพการพักอาศัย สถานภาพ
ของครอบครัวต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา ที่ได้รับ
รางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ มีดังนี้ 1) ด้านขยัน มีการปฏิบัติตน ได้แก่ มีการเตรียมตัวหรือ
เตรียมการก่อนล่วงหน้า มีการวางแผนและตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนและประเมินผลงานหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ปฏิบัติ
ด้วยความตั้งใจ ทบทวนความรู้เพื่อให้ชำนาญเสมอ จัดสรรเวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 2) ด้านอดทน มีการ
ปฏิบัติตน ได้แก่ สามารถพิจารณาได้ตรงแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่สมควรทำได้ ความอดทน อดกลั้นและระงับยับยั้ง
ตนเองได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความเพียรพยายาม มีความรับผิดชอบ มีวินัย ประเมิน
หาข้อบกพร่องเพื่อนำไปแก้ไข 3) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีการปฏิบัติตน ได้แก่ เรียนให้สำเร็จการศึกษา ทำงาน
ทำที่มีความมั่นคง ตอบแทนและเลี้ยงดูผู้มีพระคุณ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการตั้งเป้าหมายและประเมินผลการทำงาน
พร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ 4) มุมมองและการปฏิบัติตนที่จะทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ ได้แก่ การได้รับแรง
บันดาลใจจากตัวแบบที่ดี ครอบครัวให้การสนับสนุนและส่งเสริมการทำกิจกรรมต่างๆ และมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
สถาบันการศึกษามีการสนับสนุนและส่งเสริมการทำกิจกรรมของนักศึกษา รับฟังข้อคิดเห็น มีบริการสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกที่เอื้อต่อการเรียนและการทำกิจกรรม

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1.2. 3.

53256308 : MAJOR : COMMUNITY PSYCHOLOGY

KEY WORDS : THE ACQUISITION OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF BEING A GOOD PERSON /

DESIRABLE CHARACTERISTICS AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS AT MAHIDOL
UNIVERSITY AT SALAYA, NAKHON PATHOM PROVINCE

ARAYA SRISAPUN : THE ACQUISITION OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF BEING A
GOOD PERSON AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS AT MAHIDOL UNIVERSITY, SALAYA CAMPUS,
NAKHON PATHOM PROVINCE. THESIS ADVISORS: KAMOL PHOYEN Ed.D., ASST.PROF. SOMSAP
SOOKANAN, Ph.D., ADAM NEELAPAIJIT, Ed.D. 135 pp.

The purposes of this study were: 1) to study the level of desirable characteristics of being a good person among undergraduate students at Mahidol University, Salaya Campus, Nakhon Pathom Province; 2) to compare desirable characteristics of being a good person among undergraduate students at Mahidol University, Salaya Campus, Nakhon Pathom Province, as classified by sex, faculty, admission method, academic achievement, living status and family status. 3) to study viewpoints and practices of undergraduate students who were granted the Award of Desirable Characteristics in order to achieve the desirable characteristics of being a good person. This study applied both quantitative and qualitative research methods. With regard to the quantitative method, samples were 352 undergraduate students of Mahidol University at Salaya, Nakhon Pathom Province. As for students having the Award, samples were 10 students that allowed the interview for the qualitative part. Questionnaires and in-depth interviews were implemented, with data analysis using frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results found that :

1. The acquisition of desirable characteristics of being a good person among undergraduate students at Mahidol University, Salaya Campus, Nakhon Pathom Province remained at the moderate level.
2. Different faculties, admission methods, living status and family status contributed similar desirable characteristics whereas different sexes and academic achievement were related to different levels of desirable characteristics, with a significance difference at .05
3. Viewpoints and practices in order to have characteristics that defined a good person included four aspects: 1) diligence meant being prepared, planning and setting goals decidedly, and assessing practices. All these activities were seriously carried out along with regular study and proper time management for maximum productivity; 2) tolerance meant having careful consideration of Dos and Don'ts, responsibility and tireless attempt, staying calm in irregular situation, being self-disciplined and assessing weaknesses for improvement; 3) achievement motivation included graduation, having a secured job and filial piety, pursuing higher education, setting goals, assessing work performance and learning new things and; 4) viewpoints and practices for achievement included having role model, support from family, good family relationship and support from the university in activities and facilities as well as having the university's attention to students' voices.

Department Of Psychology and Guidance

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2014

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.กมล โพธิเย็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์ และ อาจารย์ ดร.อาดัม นิละไพจิตร ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ ซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนวคิดอันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการ ทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อร้อยตรีบุญทวี คุณแม่ลำไฉฉวี ศรีสาพันธ์ และพี่น้อง ที่ปลูกฝังให้ ผู้วิจัยเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา คอยให้การสนับสนุน ห่วงใย และเป็นกำลังใจที่ดียิ่ง ให้แก่ผู้วิจัยมาตลอดจนประสบความสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุริย์พร พันพิ่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และคณาจารย์ นักวิจัย นักวิจัยโครงการ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ให้การสนับสนุน ให้โอกาส ให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดี และให้กำลังใจกับผู้วิจัย ตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาศาขจิตวิทยาชุมชน (ภาคพิเศษ รุ่น 9) ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ให้อย่างสม่ำเสมอจนประสบความสำเร็จ

ท้ายที่สุด คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มอบสติปัญญา และสิ่งที่ดีงามในชีวิตให้แก่ผู้วิจัยทำให้ผู้วิจัย ได้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ปัญหาการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	13
ความเป็นมาและความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	14
ลักษณะผู้เรียนอันพึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	15
แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บริบทของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม.....	33
ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหิดล.....	34
ข้อกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล.....	35
องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี.....	37
การเป็นผู้มีความขยัน.....	40
การเป็นผู้มีความอดทน.....	44
การเป็นมีความมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน.....	47

	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	112
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	113
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน การเป็นคนดีของนักศึกษา.....	120
ภาคผนวก ข ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับรายชื่อของแบบ สอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ภาคผนวก ค ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	133
ประวัติผู้วิจัย.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มคณะวิชาวาระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม.....	59
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	61
3	แสดงจำนวน ร้อยละ ของ ข้อมูล ส่วน บุคคล ของ นักศึกษา ระดับ ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม..	71
4	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับการปฏิบัติตน ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับ ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม.....	73
5	แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็น คนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขต ศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน.....	74
6	แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสภาพการพัก อาศัยของกลุ่มตัวอย่างเมื่อจัดกลุ่มใหม่.....	74
7	แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัด นครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน.....	75
8	แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็น คนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขต ศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัย ต่างกัน.....	75
9	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการ ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับ ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัย มหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัด นครปฐม จำแนกตามคณะวิชา.....	76
10	การทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามคณะวิชา	76

ตารางที่		หน้า
11	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวิธีการที่เข้าศึกษา.....	77
12	การทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายาจังหวัดนครปฐม จำแนกตาม วิธีการที่เข้าศึกษา.....	77
13	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว.....	78
14	การทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว.....	78

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ กระแสของการเร่งพัฒนาและสภาพเศรษฐกิจที่บีบบังคับได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทำให้เกิดการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาใจเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าผลประโยชน์ในส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา และถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ เป็นความคาดหวัง เป็นกำลังหลักที่จะเติบโตขึ้นไปเป็นอนาคตของชาติ

จากการศึกษาสภาพการณ์เด็กและเยาวชนในรอบปี 2554 – 2555 ของโครงการเครือข่ายการจัดการพื้นที่ในการวิเคราะห์สภาพการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน (Child Watch) พบว่า ในมิติด้านความเครียดและสุขภาพจิต เด็กไทยใช้เวลาเรียนถึง 1,200 ชั่วโมงต่อปี ถือเป็นอันดับสองของโลกและสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในกลุ่มภูมิภาคเอเชีย ทั้งนี้กลุ่มเด็กที่มีความเครียดมากที่สุดเป็นเด็กในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ร้อยละ 45.40 และ 46.63 ตามลำดับ มิติด้านครอบครัว พบว่า เด็กไทยในปัจจุบันไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือแม่แยกทางกันสูง ร้อยละ 36 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ามิติด้านครอบครัวมีส่วนสำคัญและส่งผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญ มิติทางเพศ มีปรากฏการณ์แม่วัยรุ่น ซึ่งพบว่า เด็กและเยาวชนโดยเฉลี่ยร้อยละ 21 ยอมรับว่ามีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งและอยู่ก่อนแต่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาที่มีเด็กกว่าร้อยละ 27 ในขณะเดียวกันมีเด็กเพียงร้อยละ 30 เท่านั้นที่ระบุว่าตนเองมีความรู้เรื่องอุปกรณ์คุมกำเนิดและการติดต่อของกามโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นอย่างดี นำแปลกใจว่าเด็กในระดับอุดมศึกษาซึ่งน่าจะมีความรู้และทักษะชีวิตที่ดีกลับมีความรู้ในเรื่องนี้เพียงร้อยละ 40 เท่านั้น มิติชีวิตกับอบายมุข พบว่า เด็กในระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงวัยที่เล่นพนันฟุตบอลและซ็อลอตเตอร์หรือหวยใต้ดินสูงสุด เฉลี่ยร้อยละ 28 และ 30 ตามลำดับ ส่วนมิติด้านสิ่งเสพติดและปัญหาความรุนแรง พบว่า เด็กและเยาวชนไทยเกือบ 1 ใน 4 หรือร้อยละ 22 พบเห็น

การเสพติดร้ายแรงในสถานศึกษาเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ นอกจากนั้นในมิติชีวิตกับสื่อ พบว่า แนวโน้มของเด็กยุคใหม่ใช้เวลากับสื่อมากขึ้น โดยเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาถึงอุดมศึกษา กว่าร้อยละ 91 มีโทรศัพท์มือถือ โดยใช้เวลาคุยโทรศัพท์หรือแชทผ่านโปรแกรม Line WhatsApp Facebook เฉลี่ยวันละกว่า 3 ชั่วโมง ใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละกว่า 3 ชั่วโมง และใช้เวลาไปกับสื่อโทรทัศน์ เฉลี่ยวันละกว่า 3 ชั่วโมง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เวลาของเด็กไปอยู่กับสื่อสูงถึง 8-9 ชั่วโมงใน 1 วัน

นอกจากนี้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนยังปรากฏให้เห็นในข่าวอยู่เป็นประจำ ตามหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ตัวอย่างเช่น ข่าวของนักศึกษาชายอายุ 23 ปี ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 5 คนรวมทำร้ายเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจนได้รับบาดเจ็บสาหัส โดยมีสาเหตุมาจากนักศึกษาขับรถเข้าไปจอดในที่ห้ามจอด แล้วถูกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคนดังกล่าวห้ามไม่ให้จอด จึงได้มีปากเสียงและลงมือรวมทำร้ายในที่สุด (เดลินิวส์, 2556) หรือข่าวที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง คณะวิทยาศาสตร์สาขาฟิสิกส์จุลชีวะฆ่าตัวตายด้วยการกระโดดตึก โดยมีสาเหตุมาจากความเครียดเนื่องจากการเรียนที่หนัก ประกอบกับไม่มีที่ให้ระบายความเครียดจากปัญหาต่างๆ และนักศึกษาไม่สามารถหาทางออกให้กับปัญหาได้จึงตัดสินใจดับชีวิตตนเอง (คมชัดลึก, 2556)

จากอุบัติการณ์ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนภาพสถานการณ์ของคุณลักษณะพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนไทยที่กำลังถดถอยลง และมีลักษณะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมไทย ซึ่งหากเยาวชนส่วนใหญ่ที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา เหล่านี้ไม่ได้รับการพัฒนาหรือเร่งแก้ไขปัญหามาจากหน่วยที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาในทิศทางที่เหมาะสมแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคตได้

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักด้านการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาต่างๆ ของเยาวชนที่เกิดขึ้นดังกล่าว ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังปรากฏอยู่ในหมวด 4 มาตรา 6 ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 24 ที่ระบุว่า 1) การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ 3) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการ

ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ในสัดส่วนที่สมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 4) การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากสาระสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา เพื่อยกระดับให้เป็นเยาวชนมีคุณภาพและเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระบบการศึกษาเป็นภารกิจของสถาบันการศึกษาตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองทางด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันและสามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 2) การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาหรือการศึกษานอกระบบ แต่ปัจจัยที่สำคัญในการจัดการศึกษาไม่ได้อยู่ที่การสอนตามหลักสูตรเท่านั้น แต่ควรจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้สำเร็จเป็นบัณฑิตมีคุณภาพและสามารถออกไปรับใช้สังคม ตลอดจนนำพาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าและยั่งยืนต่อไป

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ในการให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีบทบาทสูงในประชาคมอาเซียนและมุ่งเน้นสู่คุณภาพอุดมศึกษาระดับนานาชาติ นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ยังมีจุดเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของสังคม มีความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ โดยเน้นการใช้กลยุทธ์ผ่านการนำองค์กรเชิงรุกและกลยุทธ์การเงิน

รวมทั้งพัฒนาอาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนและการวิจัย เพื่อให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมควบคู่กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงถือเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญในการพัฒนาและสนับสนุนให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต และยังเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูง โดยมีหน้าที่ 4 ประการ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) การสอนหรือการวิจัย 3) การบริการทางวิชาการแก่สังคม และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่ในทางปฏิบัติการผลิตบัณฑิตจะมีบทบาทชัดเจนและเป็นบทบาทที่มีความสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550 : 4) ดังนั้นการผลิตบัณฑิตของสถาบันระดับอุดมศึกษาทั้งหลายจะมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประการด้วยกัน กล่าวคือ 1) เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) คือ การมุ่งสร้างบัณฑิตให้เป็นบุคคลที่มีความเก่งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถเฉพาะศาสตร์ต่างๆ ตามหลักสูตรในสาขาที่เรียน และ 2) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skills) คือ การพัฒนาให้บัณฑิตได้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพ จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม ดังพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเน้นถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ด้วยการวางรากฐานทางปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมให้แก่บัณฑิตนักศึกษา โดยหลักสูตรต้องสร้างคนที่มีคุณธรรม จริยธรรม สร้างคนที่มีจิตสำนึกเพื่อสังคม และประเทศชาติ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ทางวิชาการ มีความเข้าใจในตนเองและในสภาวะแวดล้อมเป็นอย่างดี มีความคิดวิจักษ์ สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจปัญหาได้อย่างถูกต้องตามเหตุผล จึงส่งผลให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

ดังนั้นการให้ความสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการเป็นผู้มีความรู้ ควบคู่กับการเป็นคนดี มีคุณธรรม จะช่วยยกระดับคุณภาพของบัณฑิตให้สูงขึ้น และช่วยให้บัณฑิตได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นที่ยอมรับของสังคมได้อย่างแท้จริง และหากบัณฑิตได้นำเอาคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตแล้วจะทำให้บัณฑิตสามารถดำเนินชีวิตไปด้วยความราบรื่นและยังสามารถเป็นแบบอย่างให้กับบุคคลอื่นได้ ตลอดจนเป็นการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตนเองและมหาวิทยาลัยได้อีกด้วย

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา ตั้งอยู่ที่ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ประมาณ 1,240 ไร่ มีปรัชญาทางการศึกษาว่าความสำเร็จที่แท้จริงอยู่ที่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเกิดประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ มีปณิธานที่จะเป็นปัญญาของแผ่นดิน มีวิสัยทัศน์ให้มหาวิทยาลัยมหิดลมุ่งมั่นที่จะเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก และมีพันธกิจเพื่อสร้าง

ความเป็นเลิศด้านสุขภาพ ศาสตร์ ศิลป์ และนวัตกรรมบนพื้นฐานคุณธรรม เพื่อสังคมไทย และ
 ประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ มหาวิทยาลัยมหิดลได้จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี
 ปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรนานาชาติ โดยสามารถจำแนก
 ตามสาขาวิชาได้ 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
 3) กลุ่มมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ ซึ่งในแต่ละกลุ่มวิชามีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม
 หลักสูตรที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีความมุ่งหวังที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง
 ประสงค์คือ เป็นคนดี มีปัญญา นำพาสุข จนสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดอัตลักษณ์ของบัณฑิต
 มหิดล ด้วยการมุ่งผลเพื่อผู้อื่น (Altruism) และให้จบเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ โดยมหาวิทยาลัยได้วาง
 แนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยมหิดลในอีก 4 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2554 - 2558) ไว้ 10 แนวทาง
 ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมในการกำหนด ผลักดันนโยบายสาธารณะ 2) ยกระดับมาตรฐานการวิจัย
 สู่ระดับโลกและเพิ่มคุณค่าแก่สังคม 3) การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึง
 ประสงค์ 4) มุ่งสู่การเป็นสากล 5) ใช้โอกาสในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้เกิด
 ประโยชน์สูงสุด 6) การสร้างเครือข่าย 7) การพัฒนาด้านกายภาพ 8) การขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัย
 เป็นปัญญาของแผ่นดิน 9) การดึงพลังจากศิษย์เก่า 10) การระดมทุนเพื่อสนับสนุนพันธกิจต่างๆ

จากหนึ่งในแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยมหิดล มีข้อหนึ่งที่มีมุ่งให้ความสำคัญต่อการ
 พัฒนาการศึกษานักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร
 (Core Values) มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ต้องการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความฉลาดรอบรู้ ไม่เห็น
 แก่ตัว ทำประโยชน์แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความสามัคคีมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มี
 ความซื่อสัตย์ มั่นคงในคุณธรรม ความดีงาม มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานและศึกษาเล่าเรียน มี
 ความคิดริเริ่มแปลกใหม่ และมีความเป็นผู้นำ โดยมหาวิทยาลัยมหิดลได้กำหนดคุณลักษณะของ
 บัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อมุ่งเน้นให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่มวลมนุษยชาติ โดยให้นักศึกษามี
 คุณลักษณะดังนี้คือ “เป็นคนดี มีปัญญา นำพาสุข” และมีกระบวนการในการจัดการเรียนสอน
 ระหว่างทศวรรษที่ 21 วัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัย รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
 ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยมีข้อกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ 3 ด้านดังนี้

1. ด้านการเป็นคนดี ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) การเป็นผู้มีคุณธรรม
 จริยธรรม ประพฤติดีทั้งกาย วาจา และใจ 2) การเป็นผู้มีความขยัน อดทน มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการ
 ทำงาน 3) การเป็นผู้รู้หน้าที่ มีวินัย และจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในฐานะ
 พลเมืองและพลโลก 4) การเป็นผู้มีทักษะในการดำเนินชีวิตที่ดีทั้งต่อตนเองและสังคม 5) การเป็นผู้
 มีจิตสำนึกต่อสังคม มีจิตอาสา ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมและปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนดังปฏิบัติต่อ
 ตนเอง

2. ด้านมีปัญหา ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) การเป็นผู้สามารถคิดอย่างใคร่ครวญ วิเคราะห์ วิจารณ์ สังเคราะห์ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม 2) การเป็นผู้มีภาวะผู้นำเป็นที่พึงของคนอื่นได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น สามารถบริหารจัดการและปฏิบัติงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี 3) การเป็นผู้มีความรู้และทักษะในสาขาที่เรียนเป็นอย่างดี รอบรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และเท่าทันในเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) การเป็นผู้สามารถบูรณาการ และประยุกต์ความรู้ เพื่อก้าวไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 5) การเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 6) การเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ในระดับดี 7) มีทักษะในการใช้ภาษาประจำชาติและท้องถิ่น การสื่อความหมาย และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ด้านนำพาสุข ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) การเป็นผู้สร้างความสุขภายในตนเองและขยายความสุขให้ผู้อื่นได้ 2) เข้าใจในความหลากหลายและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ 3) การเป็นผู้มีการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจของตนเองให้แข็งแรงสมบูรณ์ 4) การเป็นผู้สามารถแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตเพื่อสร้างความสุขให้กับตนเองและสร้างสันติสุขให้กับสังคม 5) การเป็นผู้มีค่านิยมที่เหมาะสมโดยยังคงตระหนักและดำรงไว้ซึ่งคุณค่าของวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ (รายงานประจำปี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554)

จากข้อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ทั้ง 3 ด้าน ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ล้วนมีคุณลักษณะสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาทั้งสิ้น โดยในด้านการมีปัญหาและด้านนำพาสุขนั้น มหาวิทยาลัยมหิดลได้สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ คิดสร้างสรรค์ และนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ให้เกิดผลงานที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนการฝึกให้นักศึกษารู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี พร้อมทั้งเข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ นักศึกษาสามารถที่จะเรียนรู้และฝึกฝนจนเกิดเป็นความชำนาญได้ แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนานักศึกษาด้านการเป็นคนดีเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะการที่นักศึกษาจะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีได้นั้นต้องอาศัยทั้งปัจจัยภายในและภายนอกตนเอง ที่จะเป็นเครื่องมือในการหล่อหลอมและปลูกฝังพฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติตนที่ดีให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา นอกจากนี้การมีคุณลักษณะที่ดีจะกลายเป็นคุณสมบัติติดตัวนักศึกษาต่อไปในอนาคต และเป็นการช่วยลดคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาได้อีกด้วย ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพทั้งตัวบุคคลและมหาวิทยาลัยไปพร้อมๆ กัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จที่พึงปรารถนา ตลอดจนช่วยให้นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยมีความสุข พร้อมกันนี้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

นักศึกษาด้านการเป็นคนที่ยังเป็นความปรารถนาและเป็นความท้าทายของมหาวิทยาลัย ที่ต้องแสวงหาวิถีทางที่จะผลักดันให้นักศึกษาในกำกับเป็นผู้มีคุณสมบัติถึงพร้อมในด้านการเป็นคนที่อีกด้วย

จากการสัมภาษณ์นายกสโมสรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล และอุปนายกสโมสรณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลในภาพรวม พบว่า นักศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ความสำคัญต่อการเรียนและผลงานทางวิชาการมากจนละเลยการปฏิบัติตนหรือเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม หรือขาดจิตสำนึกต่อสาธารณะ ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดลได้มีข้อกำหนดให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคนมีสมุดบันทึกกิจกรรม (Activity Transcript : AT) โดยนักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างที่ศึกษาอยู่ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง แต่ในความเป็นจริงนักศึกษาก็เลือกเข้าร่วมกิจกรรมส่วนกลางของมหาวิทยาลัยเฉพาะในกิจกรรมที่สามารถเก็บชั่วโมงได้ ส่วนกิจกรรมที่ไม่สามารถเก็บชั่วโมงได้นั้นนักศึกษาจะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย นอกจากนั้นนักศึกษาที่เก็บชั่วโมงการเข้าร่วมกิจกรรมครบแล้วก็จะเพิกเฉยและไม่ใส่ใจที่จะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเหล่านั้น จะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษามุ่งให้ความสำคัญไปที่ด้านการเรียนหรือวิชาการอย่างเดียวโดยมองข้ามกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ซึ่งจะทำให้ให้นักศึกษาเสียโอกาสในการเรียนรู้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากร่วมกิจกรรม ขาดโอกาสในการฝึกทักษะการใช้ชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักศึกษาที่ขาดคุณลักษณะในด้านของการเป็นคนดี ที่ต้องมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคม มีความขยัน อดทน และการเพียรพยายามที่จะมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานให้เกิดขึ้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติของนักศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้กำหนดไว้ในด้านการเป็นคนดี ในข้อ 2 ที่ว่าด้วยการเป็นผู้มีความขยัน อดทน มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี โดยมุ่งประเด็นไปในข้อ 2 ที่ว่าด้วยการเป็นผู้มีความขยัน อดทน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การศึกษาทางด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษานั้น โดยส่วนใหญ่จะเน้นในการศึกษาเฉพาะองค์ประกอบและทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น พบว่า มีการศึกษาวิจัยด้านนี้ค่อนข้างมีน้อย ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยการศึกษาในระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญา

บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว ที่ต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันหรือไม่ และศึกษามุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ ของนักศึกษาที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านการเรียนดี กีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนความประพฤติที่ดีงาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยมหิดล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อนำไปจัดการปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของนักศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว
3. เพื่อศึกษามุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ

ปัญหาการวิจัย

1. การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับใด
2. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัวต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับ รางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ เป็นอย่างไรบ้าง

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน
2. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีคณะวิชาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน
3. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีวิธีการเข้าศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน
4. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน
5. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน
6. นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพของครอบครัวต่างกัน มีมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามคณะวิชาได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ จำนวน 6,919 คน (ข้อมูลจากฝ่ายงานทะเบียนและประมวลผล กองบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล 2556 ณ วันที่ 29 มีนาคม 2556)

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 และได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

2.2 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นคุณลักษณะ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 2 คน และ 4) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก คือ เป็นรางวัลที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัยมหิดลหรือได้รับจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2557 โดยผ่านความเห็นชอบของจากกรรมการคณบดีรองของกองกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1. ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

1. เพศ แบ่งเป็น

เพศชาย

เพศหญิง

2. คณะวิชา แบ่งเป็น

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

กลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์

3. วิธีการที่เข้าศึกษา แบ่งเป็น

สอบในระบบมหิดลโควตา

สอบในระบบแอดมิชชันกลาง

สอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น ดนตรี กีฬา)

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 – 2.99

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

5. สภาพการพักอาศัย แบ่งเป็น

อยู่บ้านกับบิดา/และหรือมารดา

อยู่หอพัก

อยู่กับบุคคลอื่น

6. สถานภาพของครอบครัว แบ่งเป็น

บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง

บิดาหรือมารดาเสียชีวิต หรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต

3.2 ตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 6 คณะวิชา ได้แก่ 1) คณะเทคนิคการแพทย์ 2) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ 4) วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา 5) คณะศิลปศาสตร์ 6) วิทยาลัยศาสนศึกษา

2. การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี หมายถึง การแสดงออกหรือการประพฤติตนของนักศึกษาที่เป็นไปตามข้อกำหนดของทางมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ว่าด้วยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ในประเด็นที่เกี่ยวกับการเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ซื่อสัตย์ หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ของตนด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ สนใจการเรียนรู้ หมั่นฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสามารถ ความชำนาญอยู่เสมอ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด เข้าเรียนสม่ำเสมอ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน อ่านหนังสือหรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

2.2 อุดหนุน หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติตนที่แสดงถึงการระงับยับยั้งต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งที่ย่ำแย่ต่างๆ อุดหนุนต่อความโกรธ อุดหนุนต่อความเจ็บใจ อุดหนุนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดันได้ และมีความมั่นคงหนักแน่นในการที่จะทำกิจกรรมใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

2.3 มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีความทะเยอทะยาน มีความคาดหวังสูง มีความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งชอบความท้าทายและพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลว โดยมีการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน มีการวางแผนเพื่อให้งานมีมาตรฐานที่ดีเลิศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ในแต่ละด้านจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพของครอบครัว
3. ทำให้ทราบถึงมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานความคิด และเป็นแนวทางในการทำการศึกษาค้นคว้า โดยนำเสนอรายละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 1.1 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 1.2 ลักษณะผู้เรียนอันพึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 - 1.3 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. บริบทของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม
 - 2.1 ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหิดล
 - 2.2 ข้อกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
 - 2.3 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี
 - 2.3.1 การเป็นผู้มีความขยัน
 - 2.3.2 การเป็นผู้มีความอดทน
 - 2.3.3 การเป็นผู้มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะที่พึงประสงค์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวไว้ในมาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้น ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน

ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่กันไป ในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 13 -15) ดังนั้นกระทรวงการศึกษาจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรม นำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนา นักศึกษาอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา

1.1 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า “Character education” ซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องและคล้ายคลึงกับ “Moral education” และ “Virtue education” คำเหล่านี้มักใช้แทนกันและใช้ความหมายเดียวกัน ในเชิงการจัดการศึกษาหรือกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่ดีงามตามอุดมคติที่พึงประสงค์ (ฉันทธาตุดอง, 2552 : 162)

มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ ที่ให้ความสนใจได้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้มากมาย โดยจะขอนำเสนอดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 :189) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำตัว ซึ่งบุคคลมีก่อนที่จะได้มาซึ่งสิทธิหรือตำแหน่ง

กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและการประเมินผล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548 : 2) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551:7) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นอันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะนิสัยที่ดีงาม ดังนั้นสถานที่แต่ละแห่งจะกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาความต้องการ ตลอดจนวิสัยทัศน์ของสถานที่ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานที่เป็นตัวกำหนด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการของชุมชน และจากการสังเกตพฤติกรรม

จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ได้ประมวลมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง การแสดงออกหรือการประพฤติตนของนักศึกษาที่เป็นไปตามข้อกำหนดของทางมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ว่าด้วยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

การเป็นคนดี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษา ที่แสดงถึงความตั้งใจ กระตือรือร้น บากบั่น ด้วยความเพียรพยายาม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออุปสรรคใดๆ และมีความสม่ำเสมอจนกว่างานนั้นจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียนและการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือสังคมส่วนรวม ซึ่งการเป็นคนดี แบ่งออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. การเป็นผู้มีความขยัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษา ที่แสดงถึงความขยันขันแข็ง ทำด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ เต็มใจด้วยความสม่ำเสมอ โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

2. การเป็นผู้มีความอดทน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษา ที่แสดงถึงความเข้มแข็ง ไม่อ่อนแอและท้อถอยต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยพยายามที่จะทำงานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

3. การเป็นผู้มีความมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านการเรียนและการทำงานของนักศึกษา

1.2 ลักษณะผู้เรียนอันพึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตามหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้วิเคราะห์สาระบัญญัติในพระราชบัญญัติแล้วสรุปคุณลักษณะของผู้เรียนอันพึงประสงค์ ไว้ 3 ประการ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมการแสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลกเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และนำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติ

คนมีความสุข คือคนที่มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อสรรพสิ่ง มีอิสระปลอดพ้นจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้พอเพียงแก่อัตภาพ

ในขณะเดียวกันการดำเนินงานตามหมวด 6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอแนะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

1. มีวินัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
4. ประหยัด ใช้จ่ายของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าต่อตนเองและส่วนรวม
5. มีความกตัญญู

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ(2548 : 3) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้เป็นหลักการในการจัดการศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ไว้ในมาตรฐานที่ 1 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลกคนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคคนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรม และจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

1.1.1 คนไทยที่มีสุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง

1.2.2 คนไทยมีงานทำและมีความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ทักษะในการเรียนรู้และปรับตัว

1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ทักษะทางสังคม

1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต

1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกได้โดยสันติวิธี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยสุจริต และมโนสุจริต

1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย และปฏิบัติตามตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ออกประกาศ เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2540 โดยให้ถือเป็นนโยบายในการปฏิบัติแก่สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและกำกับของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินอุดมศึกษา สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547 : 13)

1. เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีความสามารถในการคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

2. เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถครองตัวได้อย่างเต็มภาคภูมิ

3. เป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน

4. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและดำรงชีวิตด้วยความเหมาะสม

นอกจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้แล้ว ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

เสริมศรี ไชยสร และคณะ (2543 : 31) จำแนกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ คุณลักษณะที่บัณฑิตทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์เหมือนกัน ซึ่งจะครอบคลุมจุดมุ่งหมายหรือหรือความคาดหวังส่วนใหญ่ของสังคม และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่บัณฑิตแต่ละคนจะนำไปใช้ประกอบอาชีพของตนเอง

1. ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี มีดังนี้

1.1 ความรู้ความเข้าใจในชีวิตและสังคม ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ที่สร้างเสริมความเข้าใจในความคิดคู่แข่งที่มักต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลหรือสถาบันไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวันหรือในชีวิตการทำงาน ได้แก่

ความร่วมมือ ↔ การแข่งขัน

ความทันสมัย ↔ การอนุรักษ์

- ความมีเอกภาพ ↔ ความแตกต่างหลากหลาย
 ความเป็นสากล ↔ การแสวงหาเอกลักษณ์ การเน้นภูมิปัญญา/ท้องถิ่น
 ความรู้เชิงทฤษฎี ↔ ความสามารถในการปฏิบัติ
 ความกว้างขวางครอบคลุม ↔ ความลุ่มลึกของสาระ
 โอกาสให้ผู้เรียนเลือกด้วยตนเอง ↔ เงื่อนไขข้อกำหนด
 การหล่อหลอมซึมซับทางวัฒนธรรมและสังคม ↔ ความมีอิสระซึ่งอาจทำให้เกิดความแปลกแยกจากสังคม
 การคิดแบบแยกส่วน ↔ การคิดแบบบูรณาการสหวิทยาการ

1.2 ทักษะการเรียนรู้และการสื่อสาร (Learning and communication skills)

1.2.1 ความสามารถในการใช้ภาษา (Language skills)

1.2.1.1 ความสามารถในการอ่านและเขียน

1.2.1.2 การรู้จักฟังผู้อื่น

1.2.1.3 การรู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.2.1.4 การนำเสนอความคอก หรือผลงาน

1.2.2 ความสามารถในการแสวงหาความจริงทั้งในเรื่องของมนุษย์และเรื่องของวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ (Truth – seeking skills)

1.2.2.1 ความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูล

1.2.2.2 การรู้จักสืบค้นข้อมูลและการใช้ข้อมูลเป็น

1.2.2.3 ความสามารถในการค้นคว้างานวิจัย

1.2.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computer literacy)

1.2.3.1 เพื่อการสืบค้นข้อมูล

1.2.3.2 เพื่อการนำเสนอข้อมูลความคิดหรือผลงาน

1.2.4 ความสามารถในการเรียนรู้ทำงานอย่างเป็นอิสระ (Independent learning)

1.2.5 ความสามารถในการทำงานเป็นทีม (Team work)

1.2.6 ความสามารถในการจัดเวลาของตน (Time management)

1.2.7 ความสามารถในการวางแผน ประเมินและปรับปรุงตนเอง และการทำงานรวมทั้งผลงานของตนเอง (Planning and evaluation skills)

1.3 ทักษะในการคิดและการเรียนรู้แบบลุ่มลึก (Thinking and deep learning)

1.3.1 การคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างจริงจัง (Analysis)

1.3.2 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือการวิจักษ์วิจารณ์ (Critical thinking)

- 1.3.3 การคิดแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary thinking)
- 1.3.4 การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)
- 1.3.5 การคิดแบบไตร่ตรอง หรือสะท้อนย้อนทวน (Reflective thinking)
- 1.3.6 ความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ปัญหาและการคิดแก้ปัญหา (Problem-solving)
- 1.3.7 การรู้จักตั้งประเด็นและคำถาม (Issue-raising and questioning)
- 1.3.8 ความสามารถในการเปรียบเทียบเชื่อมโยงข้อมูลความคิด (Comparing and thinking ideas)
- 1.3.9 ความสามารถพิจารณาข้อขัดแย้งทางความคิด (Examining conflicts)
- 1.3.10 ความสามารถในการใช้หลักการหรือทฤษฎีในการคิด (Using principles)
- 1.3.11 ความสามารถในการสรุปหลักใจความสำคัญจากหลักฐานข้อมูล (Making conclusion from evidences)
- 1.3.12 ความสามารถสร้างความหมายให้กับข้อมูลความคิด (Making meaning of ideas)
2. คุณลักษณะที่ควรบ่มเพาะ
- 2.1 ความมีคุณธรรม จริยธรรม (Virtues and ethics)
- 2.2 ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน (Learning motivation)
- ความมีจิตวิสัย
ความมีอิสระในการแสวงหาความรู้
- 2.3 ความมีจิตสำนึกต่อสาธารณะหรือส่วนรวม
- 2.4 ความมีวัฒนธรรมในการทำงานอย่างจริงจัง (Culture of work)
- 2.5 ความสามารถชี้นำสังคม (Leadership)
- 2.6 ความกล้าหาญทางวิชาการ (Academic courage)
- 2.7 พลังตั้งใจมั่น (Will-power)
- 2.8 ความเปิดกว้างต่อข้อมูลความคิด (Openness)
- 2.9 ความรับผิดชอบพันต่อพันธกิจ (Commitment)
- 2.10 ความสามารถปรับตัวได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (Adaptability)
- 2.11 ความสามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ด้วยหลักฐานข้อมูล (Flexibility)
- 2.12 ความมีอิสระทางความคิด (Autonomy of thought)
3. ความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เป็นหลักทฤษฎีในการปฏิบัติในวิชาชีพที่ผู้เรียนเลือกเรียน เพื่อที่จะนำไปประกอบอาชีพในอนาคต
- พระราชวรมุณี (2540, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547 : 13) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ 10 ประการ คือ

1. มองเห็นสัจธรรมความจริงของโลก
2. มีสติปัญญา ทนต่อเหตุการณ์
3. เป็นปัญญาชนที่มีความดีงาม
4. เป็นผู้ใฝ่รู้ ผู้สิ่งที่ยาก
5. เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ
6. อยู่ร่วมกันอย่างสันติกับสังคมและสิ่งแวดล้อม
7. มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
8. มีความสมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน คือ กาย จิตใจ ศิลและปัญญา
9. มีนิสัยที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม
10. สร้างสรรค์สังคม

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2540, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547 : 13) ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ 10 ประการ)

1. มองเห็นทิศทางที่เหมาะสมของสังคมพร้อมรับผิดชอบ
2. เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกและนานาชาติตลอดเวลา พร้อมมองเห็นผลกระทบ
3. มีความเชื่อมั่นและเป็นตัวของตัวเอง
4. มีหลักวิชาการ สามารถประยุกต์ใช้ได้
5. รู้ปัญหาสังคม มีสำนึกร่วมกับสังคม
6. ติดต่อและทำงานร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
7. รู้ถึงปัญหามนุษยชาติ
8. มีความรับผิดชอบ
9. มีจริยธรรม มีเหตุผล
10. เป็นผู้นำ

จรัส สุวรรณเวลา (2545 : 14) ได้สรุปคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ดังนี้

1. กลุ่มคุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
2. กลุ่มความเป็นนักวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีนิสัยใฝ่รู้ ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสนเทศ ความซื่อสัตย์สุจริตของการเป็นนักวิชาการ
3. กลุ่มทักษะกระบวนการคิด มีวิจารณ์ การตีค่าและใช้ข้อมูลแบบสมเหตุสมผล

4. กลุ่มความสามารถที่จะพัฒนาเบาะปรับตนให้เหมาะกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น

5. กลุ่มความเป็นพลเมืองดีของประเทศ ของภูมิภาคและของโลก มีค่านิยมที่ถูกต้อง ทั้งด้าน สังคมและมนุษยธรรม ความเสมอภาคและเอกภาพ สามารถยึดหลักการเป็นที่พึ่งของสังคมได้

6. กลุ่มคุณธรรม จริยธรรม โดยสอดคล้องกับในพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งกาย วาจาและใจ

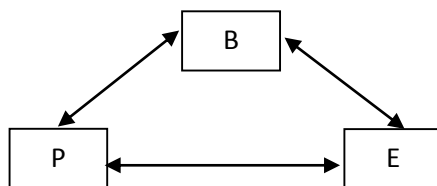
Brown (1972, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547: 14) ได้เสนอ เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา เพื่อให้ลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ ได้แก่

1. การพัฒนาเอกลักษณ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรม
2. การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
3. การพัฒนาทักษะด้านการเรียนและสติปัญญา
4. การพัฒนาทางด้านสุนทรียภาพ
5. การพัฒนาด้านร่างกาย นันทนาการ

จะเห็นได้ว่าลักษณะผู้เรียนอันพึงประสงค์นั้น เป็นตัวกำหนดให้นักศึกษาได้ประพฤติ ปฏิบัติตามตนตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้มี คุณภาพมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการเรียนการสอนเชิงวิชาการ การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

1.3 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็น คนดีของนักศึกษา โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา (Albrert Bandura, 1986) ได้เสนอความหมายของการเรียนรู้ (Learning) ไว้ว่า การเรียนรู้นั้น เป็น พฤติกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบ โดยการแสดงออกและการเรียนรู้ที่มาจากความรู้ใหม่ แนวคิดพื้นฐานของ แบนดูรา เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์หลัก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วน บุคคล (Person Factor หรือ P) ได้แก่ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ความคาดหวัง ซึ่งทำให้ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้หรือจัดกระทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงความรู้คิด (Cognitive) และ สภาพแวดล้อม (Environmental Factor หรือ E) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 จะมีลักษณะที่มีอิทธิพลเชิงเหตุ-ผล ซึ่งกันและกัน สามารถอธิบายตามภาพประกอบ 1 ดังนี้

B = พฤติกรรม (Behavior)

P = ปัจจัยส่วนบุคคล (Person Factor)

E = สภาพแวดล้อม (Environmental Factor)

ภาพประกอบ 1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กับปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อม
ที่มา : แบนคูรา (1989, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2543: 48)

การที่ปัจจัยทั้ง 3 ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันนั้น ไม่ได้หมายความว่าปัจจัยทั้ง 3 นั้นจะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน บางปัจจัยอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกบางปัจจัย และอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 3 นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่น แบนคูรา (1989, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550: 48)

การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) แบนคูรา เชื่อว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ต้องลองผิดลองถูก เพราะนอกจากจะสูญเสียเวลาแล้วยังมีอันตรายในบางพฤติกรรม การเรียนรู้โดยผ่านตัวแบบเพียงคนเดียวนั้นสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน การรับรู้สภาพการณ์ต่างๆ ของสังคมโดยผ่านประสบการณ์ของผู้อื่น ในรูปแบบของการได้ยิน การบอกเล่า การได้อ่านเอกสารบันทึก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อมที่จะนำข้อมูลเหล่านี้มาพิจารณาสำหรับการกระทำพฤติกรรมใหม่ในอนาคต โดยหน้าที่ของตัวแบบมี 3 ลักษณะ คือ

1. ทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้สังเกตยังไม่เคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาก่อนเลยในอดีต
2. ทำหน้าที่ส่งเสริมพฤติกรรมที่ถืออยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยตัวแบบจะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่เคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวพยายามพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
3. ทำหน้าที่ยับยั้งการเกิดพฤติกรรม กรณีที่ผู้สังเกตได้เห็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือยังไม่เคยมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์มาก่อน ตัวแบบจะช่วยทำให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์นั้นลดลงหรือไม่เกิดขึ้น ซึ่งตัวแบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ด้วยกัน คือ

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) คือตัวแบบที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิบัติสัมพันธ์โดยตรง

2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือ ตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน ภาพยนตร์ หนังสือนวนิยาย เป็นต้น

การเรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบนี้ แบนดูรา (1989, อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2550) ได้กล่าวว่าประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังนี้

1. กระบวนการใส่ใจ (Attention Processes) บุคคลไม่สามารถเรียนรู้ได้มากจากการสังเกต ถ้าเขาไม่มีความเอาใจใส่ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการใส่ใจ มี 2 ประการ คือ 1) ลักษณะของตัวแบบ จะต้องเป็นตัวแบบที่มีความเด่นชัด จดจำได้ง่าย มีความดึงดูดใจสูง มีความซับซ้อนของพฤติกรรมน้อย จะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตใส่ใจได้มาก นอกจากนี้ถ้าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกมาหากมีประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะโน้มน้าวจิตใจผู้สังเกตให้ใส่ใจได้มาก 2) ลักษณะของผู้สังเกต ถ้าผู้สังเกตมีประสบการณ์รับรู้การกระทำของตัวแบบที่ดี มีระดับความตื่นตัวในการใส่ใจพฤติกรรมของตัวแบบนั้น

2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes) การเรียนรู้โดยการสังเกต คนเราไม่สามารถจะเรียนรู้ได้มากถ้าปราศจากการเก็บจำ เพราะกระบวนการเก็บจำเป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของตัวแบบที่ได้จากการสังเกตเห็นทุกครั้ง แล้วนำมาวางรูปแบบพฤติกรรมที่เด่นชัดในรูปแบบของสัญลักษณ์ซึ่งเป็นมโนภาพหรือภาษา การจำลักษณะนี้จะช่วยให้จำได้ง่ายกว่าและคงทน ส่วนการฝึกฝนหรือทบทวนในใจจะส่งเสริมให้ผู้สังเกตจดจำพฤติกรรมของตัวแบบได้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการกระทำ (Production Processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตดัดแปลงสัญลักษณ์จากการเก็บจำมาเป็นการกระทำที่เหมาะสม กระบวนการนี้จะเน้นถึงความสามารถและความพร้อมทางร่างกายในการกระทำตามตัวแบบ อุปสรรคของกระบวนการกระทำ การดัดแปลงสัญลักษณ์ให้มาเป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นจะทำได้ยากในระยะแรก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์และการดัดแปลงให้เป็นพฤติกรรมจะช่วยให้การกระทำตามตัวแบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) การที่บุคคลเกิดการเรียนรู้แล้วจะแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจ เพราะในชีวิตจริงมนุษย์ไม่สามารถจะกระทำตามตัวแบบได้ทั้งหมด มนุษย์จึงเลือกที่จะกระทำตามตัวแบบเมื่อการกระทำนั้นให้ผลกรรมทางบวกมากกว่าจะเลือกทำตามการกระทำที่ทำให้ผลกรรมทางลบ ดังนั้น กระบวนการจูงใจจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ

นอกจากนี้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบุคคลได้นั้นยังต้องอาศัยการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยเบนคูรา เชื่อว่า บุคคลสองคน แม้จะมีความสามารถไม่แตกต่างกันแต่แสดงออกในคุณภาพที่ต่างกันได้ หากคนสองคนนี้มีความเชื่อในความสามารถของตนเองแตกต่างกัน หรือแม้แต่ในบุคคลเดียวกันก็อาจจะมีมีความเชื่อในความสามารถของตนเองแตกต่างกันได้ หากสถานการณ์นั้นแตกต่างกัน ก็ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ต่างจากสถานการณ์เดิมได้ ดังนั้นความสามารถของบุคคลจึงไม่ตายตัวแต่ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ สิ่งที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับความเชื่อในความสามารถของตนเองในสภาพการณ์นั้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2536 : 57-58)

การที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อในความสามารถของตนเอง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตนเอง และขึ้นอยู่กับความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น ตัวแปรที่สำคัญในการตัดสินใจพฤติกรรมของบุคคลจึงเป็นความเชื่อในความสามารถของตนเองมากกว่าความคาดหวังในผลที่เกิดขึ้น ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลที่เกิดขึ้น

จากภาพประกอบที่ 2 อธิบายได้ว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าสามารถทำงานได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการตัดสินใจว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว

เบนคูรา (1986: 395) ยังได้นำเสนอว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองนี้เป็นตัวกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. พฤติกรรมทางเลือก (Choice Behavior) บุคคลมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงงานในสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของตนเอง และจะกระทำกิจกรรมเฉพาะที่แน่ใจว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้ การประเมินความสามารถตนเองที่สูงเกินไปแล้วเลือกทำกิจกรรมที่เกินความสามารถจะทำให้พบความยากลำบากและเป็นความทุกข์จากความล้มเหลว ส่วนการประเมินความสามารถของตนเองที่ต่ำเกินไป ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จะได้รับสิ่งที่ดีๆ ดังนั้นการประเมิน

ที่ดี คือ ประเมินสูงกว่าความสามารถที่ตนจะทำได้เพียงเล็กน้อย จะทำให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่ยากพอเหมาะและท้าทายความสามารถได้

2. การใช้ความพยายามและความคงทนในการกระทำพฤติกรรม (Effort Expenditure and Persistence) เป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะใช้ความสามารถของตนเองได้มากแค่ไหน และจะคงทนทำพฤติกรรมไปได้นานเพียงใดเมื่อพบอุปสรรคหรือในสถานการณ์ที่ไม่พึงพอใจ ซึ่งความพยายามที่จะใช้ช่วงการเรียนรู้และนำทักษะไปใช้ก็จะมีผลแตกต่างกัน

3. แบบแผนของความคิดและการตอบสนองทางอารมณ์ (Thought Pattern and Emotions Reactions) ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อแบบแผนการคิด และการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลที่ตัดสินใจว่าตนรู้ความสามารถ จะมีความวิตกกังวลมากกว่าความเป็นจริงเมื่อต้องเจอสภาพการณ์ที่เป็นอุปสรรค ทั้งยังกระตุ้นให้ใช้ความพยายามมากขึ้น นอกจากนี้ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองยังมีอิทธิพลต่อความคิดในการแก้ปัญหาที่ยาก คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถสูงมีแนวโน้มที่จะพิจารณาว่าความล้มเหลวเกิดจากความพยายามไม่เพียงพอ ส่วนคนที่มีความสามารถต่ำจะมองว่าความล้มเหลวเกิดจากด้อยความสามารถของตนเอง

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของบุคคลเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยพฤติกรรม ปัจจัยบุคคล และปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อกันและกัน โดยบุคคลสามารถเรียนรู้พฤติกรรมได้มากมายจากการดูตัวอย่างและอาศัย 4 องค์ประกอบ คือ การตั้งใจ การเก็บจำ การกระทำ และการตั้งใจ เมื่อบุคคลได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบแล้วนำมาเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม บนพื้นฐานการรับรู้ความสามารถของตนเองแล้วจะทำให้ผู้สังเกตประสบความสำเร็จได้

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547 : 5) ได้กำหนดมาตรการและกลไกในการดำเนินการพัฒนานักศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ดังนี้

1. ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาและแข่งขันในสังคมโลก

- 1.1 จัดให้มีศูนย์กิจกรรมนักศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจและพอเพียง
- 1.2 สนับสนุนและส่งเสริมให้ศึกษา มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ให้ใช้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้
- 1.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการทำงานในระหว่างเรียน

1.4 สนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างให้เห็นคุณค่า ภาควิชาในศิลปวัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.5 ฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านดนตรี กีฬา ศาสนา การใช้ชีวิตในสังคม

1.6 ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีจริยธรรม
คุณธรรม ระเบียบวินัย สมาธิ ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ

1.7 ให้นักศึกษาที่ได้รับทุนการศึกษาจะต้องตอบแทนสังคม

1.8 ยกย่อง เชิดชูเกียรติคุณครู ศิษย์เก่า นักศึกษาที่เป็นต้นแบบที่ดี

1.9 ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นสากล

1.10 จัดให้มีโครงการปฐมนิเทศ บัณฑิตนิเทศ

1.11 พัฒนาบุคลากรทางด้านกิจการนักศึกษา ให้ความรู้และสามารถให้
คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ดี

1.12 พัฒนาหอพักนักศึกษาให้เป็นแหล่งศึกษา อาศัยและเอื้ออาทรต่อกัน
(Learning Living and caring)

1.13 จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาสุขภาพและนันทนาการ

1.14 ปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา
(Campus Life)

2. ปรับปรุงระบบบริหารจัดการอุดมศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา

2.1 กำหนดปรัชญา นโยบาย วางแผน โครงการ ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้เอื้อ
ต่อการพัฒนานักศึกษา

2.2 กำหนดให้การปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นภาระงานของอาจารย์ทุกคน

2.3 การขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ จะต้องนำผลงานการพัฒนานักศึกษา
เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณา

2.4 ให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาการศึกษาในแต่ละระดับการบริหาร

2.5 สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร สถานที่ เพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างเหมาะสม

2.6 กำหนดเป็นมาตรการเชิงบังคับให้นักศึกษาทุกคนจะต้องผ่านกิจกรรม
ตามที่สถาบันกำหนด จึงจะถือว่าเล่าเรียนจบหลักสูตร

2.7 มีระบบการประกันคุณภาพด้านการพัฒนานักศึกษา

3. สร้างองค์ความรู้ในด้านการพัฒนานักศึกษา หรือเอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา

3.1 สร้างหลักสูตรที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยนักศึกษา
จากการตั้งประเด็นปัญหา

3.2 สร้างโอกาสการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมจัดกิจกรรมกับสถาบัน

3.3 จัดกิจกรรมเสริมความรู้นอกหลักสูตรตามความสนใจของนักศึกษาทั้งในและนอกชั้นเรียน

3.4 จัดหาอุปกรณ์ที่ส่งเสริมความรู้นอกหลักสูตรตามความสนใจของนักศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสารโทรคมนาคม ทั้งในมหาวิทยาลัยและหอพัก

3.5 ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการจัดกิจกรรมสัมผัสชุมชน สังคม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่เรียน

3.6 ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น โดยผ่านชมรมวิชาการของสโมสรนักศึกษา

3.7 ส่งเสริมหลักสูตรของสถาบันให้มีลักษณะเอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์กับสถานประกอบการ

3.8 ปรับปรุงหลักสูตรในหมวดการศึกษาทั่วไป ให้มีรายวิชาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

3.9 กำหนดเป็นระเบียบ/ ข้อบังคับให้สามารถเทียบโอนประสบการณ์การทำงาน กิจกรรมนักศึกษาเป็นความสามารถทางวิชาการตามหลักสูตรได้

3.10 สนับสนุนให้อาจารย์บูรณาการกิจกรรมวิชาการกับกิจกรรมนักศึกษาเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอน

พันธุศักดิ์ พลสารัมย์ และคณะ (2543 : 89) ได้ประมวลสรุปประเด็นกลยุทธ์หลักๆ ในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี ด้านต่างๆ 6 ประเด็น คือ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 เกี่ยวกับผู้เรียน ควรดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1 การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่อาจารย์ผู้สอนต้องคำนึงถึงคุณค่าที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นหลัก และเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มากที่สุด

1.2 มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยเตรียมผู้เรียนมาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ก่อนที่เข้าสู่ระดับปริญญาตรี

1.3 กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อนำสู่เป้าหมายของการผลิตที่ชัดเจนและมีคุณภาพเหมือนกับประเทศออสเตรเลีย

1.4 การปลูกฝังและการพัฒนาทักษะทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษา และด้านการสื่อสารให้กับผู้เรียน

1.5 การปลูกฝังและพัฒนาทักษะให้กับผู้เรียน ทั้งในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และด้านเครือข่าย

1.6 การปลูกฝังและพัฒนาทักษะทางด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา เป็นต้น

1.7 ปลูกฝังให้มินิสายไฟเรียนรู้

1.8 พัฒนาทักษะในการคัดเลือกข้อมูลโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์

1.9 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยวิธีการสอนแบบสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกๆ รายวิชา นอกจากการจัดรายวิชา

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 เกี่ยวกับผู้สอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ลดการบรรยาย ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนชี้แนะ

2.2 เน้นความเข้าใจและเห็นความจำเป็นของหลักการเรียนเป็นสำคัญ

2.3 มีการกำหนดภาระงานที่เหมาะสมอย่างชัดเจน ได้แก่ การสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2.4 มีการประผลการสอนของอาจารย์ โดยการเน้นการประเมินผลในเชิงสร้างสรรค์ คือเป็นการประเมินเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพ

2.5 ส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนโดยกำหนดเป็นภาระงานที่ต้องปฏิบัติและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตลอดจนอำนวยความสะดวกทั้งจัดหามาตรการที่จะช่วยกระตุ้นจูงใจในการดำเนินการวิจัย

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน มีดังนี้

3.1 การเรียนการสอนที่ลดการบรรยายเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

3.2 มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชา และระดับของผู้เรียน โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีที่เน้นการเรียนแบบมุ่งให้เกิดความคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และทักษะการแก้ปัญหา ตลอดจนทักษะในการกลั่นกรองหรือย่อยข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้

3.3 กระบวนการพัฒนาในการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักสูตรการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดโปรแกรมการพัฒนาเป็นระยะในระหว่างการทำงาน รวมทั้งกำหนดเป็นนโยบายภาระงานที่อาจารย์ต้องมีการพัฒนาเป็นช่วงๆ

3.4 ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนของผู้เรียนมากขึ้น ได้แก่ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้อินเทอร์เน็ต การจัดการเรียนการสอนกึ่งมหาวิทยาลัยเสมือนจริง

3.5 จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายแก่ผู้เรียนตามความสนใจและความถนัดทั้งในระบบ นอกบบ ตามอัธยาศัย ซึ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 เกี่ยวกับหลักสูตร มีดังนี้

- 4.1 จัดหลักสูตรให้เป็นแบบบูรณาการ ได้แก่ หลักสูตรที่พัฒนารายวิชาเป็นชุดวิชา มีความยืดหยุ่นและเป็นแบบกว้าง และมีความหลากหลาย เช่น การเพิ่มการจัดหลักสูตรนานาชาติ
- 4.2 เน้นในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรในด้านการปรับปรุงคุณภาพ และมีความทันสมัย
- 4.3 พัฒนาหลักสูตรให้ส่งเสริมการเรียนแบบบูรณาการ ประสานชีวิตจริง และการเตรียมการทำงานจากประสบการณ์ตรง
- 4.4 การจัดตั้งสมาคมวิชาชีพเพื่อดูแลคุณภาพการสอนและควบคุมมาตรฐานในการจัดการศึกษา เช่น แพทยสภา สมาคมวิชาชีพครูที่ดูแลเรื่องใบประกอบวิชาชีพครู สำนักงานควบคุมมาตรฐานคุณภาพกลางเพื่อดูแลคุณภาพ การเรียน การสอน ระดับอุดมศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 เกี่ยวกับผู้บริหาร ดังนี้

- 5.1 ผู้บริหารควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ชัดเจน
- 5.2 มีนโยบายการสนับสนุนทางด้านต่างๆ ในการจัดการศึกษาตลอดจนการพัฒนาการเรียนการสอน
- 5.3 มีการวางแผนการจัดการศึกษาโดยการกำหนดทิศทาง เป้าหมายวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนประสานงานอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษา ได้แก่ แผนการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน และความสอดคล้องของผู้เรียนในระดับต่างๆ มีการร่วมมือในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา
- 5.4 มีโครงการพัฒนาทักษะทางด้านการบริหารอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ รวมทั้งการพัฒนาทักษะ ความรู้ความเข้าใจทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5.5 การบริหารจัดการควรเน้นที่คุณภาพของการศึกษามากกว่าเชิงปริมาณ
- 5.6 จัดงบประมาณเพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 6 เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่างๆ และการจัดการ

- 6.1 เน้นการผลิตบัณฑิตและการจัดการเรียนการสอนในเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ โดยมีระบบการประกันและการตรวจสอบคุณภาพ
- 6.2 จัดหาและบริการสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ
- 6.3 เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน หรือการพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานในการร่วมมือกันจัดการศึกษา และการผลิตบัณฑิต
- 6.4 การจัดตั้งเครือข่ายทางการศึกษา ได้แก่ เครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้ง

ในและต่างประเทศ การจัดศูนย์กลางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนข้อความรู้และข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

6.5 ประสานงานทุกระดับในสถาบันตั้งแต่วิทยาลัย ระดับคณะ ศูนย์และภาควิชา

6.6 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 16) ได้กล่าวถึงแนวทางพัฒนาจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างจิตใจของนักศึกษา ไว้ดังนี้

1. ให้เรียนวิชาทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลและสังคมโดยตรง จะช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตใจนิสิตนักศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. การเน้นย้ำให้อาจารย์และเพื่อนนิสิตนักศึกษาได้ช่วยกระตุ้นความตระหนักต่อสังคม ทั้งในและนอกวิชาเรียน และอาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ พัฒนาอาจารย์ให้สามารถพัฒนาจิตใจนิสิตนักศึกษาทางด้านนี้ได้เหมาะสม
3. จัดโครงการเพื่อพัฒนาจิตใจโดยตรง
4. สอดแทรกการพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมเข้าไปถึงเนื้อหาวิชาทุกวิชา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากแนวความคิดของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะนักศึกษาที่หลากหลายทั้งประเด็นการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน เช่น ทักษะทางด้านวิชาการ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษา การพัฒนาผู้สอนในด้านเทคนิควิธีสอน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการและมีความทันสมัย การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และการพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งการบริการ รวมถึงสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดลได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาด้านการเป็นคนดี โดยมหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น การให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมหรือชมรมที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญประโยชน์ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนการจัดให้มีกิจกรรมการอบรม ประชุม สัมมนา หรือเวทีต่างๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษา ตลอดจนการให้บริการและสวัสดิการแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เช่น การให้บริการของหอสมุดและคลังความรู้ เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนหรือที่นักศึกษามีความสนใจ

เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาได้สามารถปฏิบัติตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดลได้อย่างเต็มที่

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชวิทย์ เมธิ โชติเศรษฐ์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานประกอบการมีความต้องการมากโดยเรียงลำดับความต้องการ คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความผูกพัน ด้านความรู้ และทักษะวิชาชีพ และเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง จำแนกตามประเภทกรรมการทำงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มิใช่สถานะต่างกันวุฒิการศึกษาต่างกัน อายุต่างกัน และจำนวนพนักงานในสถานประกอบการต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ไม่แตกต่างกัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : บทสรุป) ได้ศึกษาภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นงานวิจัย ที่เน้นกลุ่มเด็กและเยาวชน (0-20 ปี) ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความรู้ ด้านทักษะความสามารถ และด้านลักษณะการดำเนินชีวิต ผลการวิจัยพบว่า

1. มิติด้านร่างกาย คือ ผู้ที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีพัฒนาการในด้านร่างกายและสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์ในแต่ละช่วงวัย
2. มิติด้านจิตใจ คือ ผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และสภาพแวดล้อมต่างๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี
3. มิติด้านความรู้ คือ เป็นผู้สามารถรู้ลึกในแก่นสาระวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิงสหวิทยาการ และเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ไกล โดยสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตได้
4. มิติด้านทักษะความสามารถ เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิด ทักษะการสื่อสาร
5. มิติด้านลักษณะการดำเนินชีวิต เป็นผู้มีชีวิตแห่งความขยันอดทน ทุ่มเท ทำงานหนัก มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีวิสัยทัศน์ ทำทุกอย่างอย่างดีที่สุด มีจิตสำนึกประชาธิปไตย เห็นคุณค่า

ในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกต่อผู้อื่นและส่วนรวม รวมทั้งมีลักษณะชีวิตแห่งความ
ประหยัดคอดออม

ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ (2547) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่มีต่อการจ้างงานของ
บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับความพึงพอใจ
ของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาน
ประกอบการของนายจ้าง ผลการศึกษาพบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต มีความพึงพอใจ
ต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณในระดับมาก องค์ประกอบหลักที่นายจ้างพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้าน
คุณธรรม จริยธรรม และมนุษยสัมพันธ์ อันดับสอง คือ ด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ
นายจ้างมีความพึงพอใจมากในระดับมาก สำหรับองค์ประกอบย่อยที่นายจ้างมีความพึงพอใจต่อ
บัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน ความ
รับผิดชอบต่อการทำงานและอุทิศเวลาความขยันหมั่นเพียรและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน การ
ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบของหน่วยงาน สำหรับองค์ประกอบย่อยที่นายจ้างมีความพึงพอใจต่อ
บัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ) ความสามารถในการวางแผนการทำงาน ความสามารถในการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศ และความสามารถในการทำงานเป็นทีม สรุปภาพรวมที่ได้จากการวิจัยนี้
พบว่า นายจ้าง ผลการศึกษาพบว่า นายจ้าง/ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ได้สะท้อนภาพลักษณ์
คุณลักษณะสำคัญของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ มีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ ในการ
ผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่กำหนดไว้ว่า บัณฑิตจาก
มหาวิทยาลัยทักษิณเป็นผู้รอบรู้ สู้งาน และมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ผลสำเร็จของการหล่อหลอม
ดังกล่าวเกิดจากการจัด โปรแกรมการศึกษา การจัดวิชาการศึกษาทั่วไป การพัฒนานักศึกษานิสิต
บุคลากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบกันเป็นสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและวัฒนธรรมอันสมบูรณ์
โดยข้อมูลระดับความพึงพอใจของนายจ้าง แสดงถึงแนวโน้มที่บัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณจะได้รับ
โอกาสขยายสัญญาจ้างสูง

2. บริบทของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

ตรามหาวิทยาลัย

คำขวัญ อตุตต่าน อูปม กร พึ่งปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนดังปฏิบัติต่อตนเอง
ปรัชญา ความสำเร็จที่แท้จริงอยู่ที่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ
ปณิธาน ปัญญาของแผ่นดิน
วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยมหิดลมุ่งมั่นที่จะเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก
พันธกิจ สร้างความเป็นเลิศทางด้านสุขภาพ ศาสตร์ ศิลป์ และนวัตกรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม เพื่อสังคมไทย และประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ

วัฒนธรรมองค์กร

M – Mastery	เป็นนายแห่งตน
A – Altruism	มุ่งผลเพื่อผู้อื่น
H – Harmony	กลมกลืนกับสรรพสิ่ง
I – Integrity	มั่นคงยิ่งในคุณธรรม
D – Determination	แน่วแน่ทำ กล้าตัดสินใจ
O – Originality	สร้างสรรค์สิ่งใหม่
L – Leadership	ใส่ใจเป็นผู้นำ

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเป็นเลิศทางการวิจัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเป็นเลิศในการบริการสุขภาพและบริการวิชาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างความเป็นสากล

2.1 ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่มีอายุยาวนานมากกว่า 100 ปี มีวิวัฒนาการมาหลายยุคหลายสมัยกว่าจะมาเป็นมหาวิทยาลัยมหิดลโดยเริ่มต้นจากโรงเรียนราชพยาบาล โรงเรียนแพทยากร โรงเรียนราชแพทยาลัย ซึ่งเป็นคณะหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้วจึงสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จนกระทั่งปี พ.ศ. 2512 จึงได้รับพระราชทานนามใหม่ว่ามหาวิทยาลัยมหิดล อันเป็นพระนามในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ปัจจุบันมหาวิทยาลัย ได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความสมบูรณ์แบบ เพิ่มเติมขอบเขตของมหาวิทยาลัยให้มีความกว้างขวาง นอกเหนือจากสาขาวิชาแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยมหิดลมีส่วนงาน หน่วยงาน และกลุ่มภารกิจในสังกัดเป็นตัวขับเคลื่อน อันประกอบด้วย 16 คณะ 7 สถาบัน 6 วิทยาลัย 10 ศูนย์ และโครงการจัดตั้งวิทยาเขต 3 วิทยาเขต ซึ่งที่ตั้งส่วนงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดลนั้น อยู่ในพื้นที่ที่หลากหลายทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีการกำหนดชื่อของที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหิดลในพื้นที่ต่างๆ โดยมีมหาวิทยาลัย วิทยาเขตสาธิตา ต้าบลสาธิตา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เป็นพื้นที่ตั้งของศูนย์กลาง

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาธิตา ตั้งอยู่ที่ตำบลสาธิตา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ประมาณ 1,240 ไร่ มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรนานาชาติ ประกอบด้วย คณะเทคนิคการแพทย์ คณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะกายภาพบำบัด คณะศิลปศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันโภชนาการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ หอสมุดและคลังความรู้ วิทยาลัยราชสุดา วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา วิทยาลัยนานาชาติ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยมีแนวทางในการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดลในอีก 4 ปี ข้างหน้า (พ.ศ.2554 - 2558) ไว้ 10 แนวทาง ประกอบด้วย

1. มีส่วนร่วมในการกำหนด ผลักดันนโยบายสาธารณะ
2. ยกระดับมาตรฐานการวิจัยสู่ระดับโลกและเพิ่มคุณค่าแก่สังคม
3. การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4. มุ่งสู่การเป็นสากล
5. ใช้โอกาสในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด

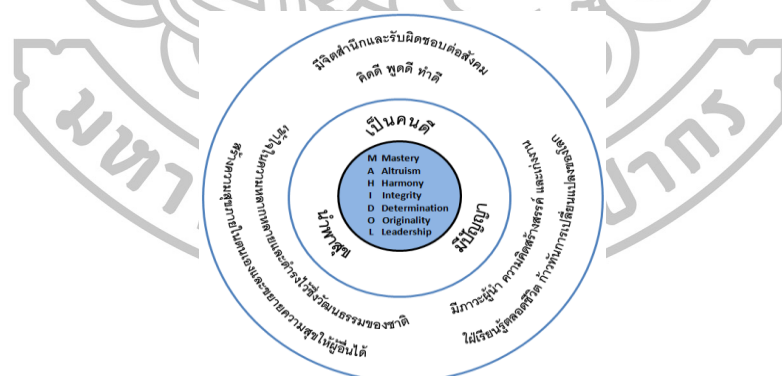
6. การสร้างเครือข่าย
7. การพัฒนาด้านกายภาพ
8. การขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยเป็นปัญญาของแผ่นดิน
9. การดึงพลังจากศิษย์เก่า
10. การระดมทุนเพื่อสนับสนุนพันธกิจต่างๆ

จากหนึ่งในแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยมหิดล มีข้อหนึ่งที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เป็นบัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร (Core Values) มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ต้องการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้ฉลาดรอบรู้ ไม่เห็นแก่ตัว ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความซื่อสัตย์ มั่นคงในคุณธรรม ความดีงาม มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานและศึกษาเล่าเรียน มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ และมีความเป็นผู้นำ

2.2 ข้อกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดลได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตมหิดลมุ่งประโยชน์สุขเพื่อมวลมนุษยชาติ โดยให้บัณฑิตมีคุณลักษณะดังนี้คือ “เป็นคนดี มีปัญญา นำพาสุข” และมีการบูรณาการในการจัดการเรียนสอนระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 วัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัย รวมถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (รายงานประจำปีมหาวิทยาลัยมหิดล : 2554)

“บัณฑิตมหิดลมุ่งประโยชน์สุขเพื่อมวลมนุษยชาติ”

Core Values

- M Mastery
- A Altruism
- H Harmony
- I Integrity
- D Determination
- O Originality
- L Leadership

21st Century Skills

1. Critical Thinking & Problem Solving
2. Creativity & Innovation
3. Communication & Collaboration
4. Information, Media & Technology Skills
5. Leadership & Responsibility
6. Flexibility & Adaptability
7. Initiative & Self-Direction
8. Social & Cross-Cultural Skills
9. Productivity & Accountability

TQF

1. คุณธรรม/จริยธรรม
2. ความรู้
3. ทักษะทางปัญญา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

ข้อกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

เป็นคนดี	
คิดดี พูดดี ทำดี	มีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคม
1.เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติดีทั้งกาย วาจา และใจ 2.มีความขยัน อดทน และมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน 3.รู้หน้าที่ มีวินัย และจรรยาบรรณ 4. มีทักษะในการดำเนินชีวิตที่ดี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมในฐานะพลเมืองและพลโลก 5. “อดทน อดปม อดแคะ” ปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนปฏิบัติต่อตนเอง มีจิตสำนึกต่อสังคม มีจิตอาสา และยึดถือประโยชน์ส่วนรวม	
มีปัญหา	
ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก	มีภาวะผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และเก่งงาน
1. ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 2. สามารถคิดอย่างใคร่ครวญ วิเคราะห์ วิจาร์ณ และสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม 3. มีความรู้และทักษะวิชาชีพในสาขาที่ศึกษาเป็นอย่างดี รอบรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และเท่าทันเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4. สามารถบูรณาการ และประยุกต์ความรู้ เพื่อก้าวไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 5. มีภาวะผู้นำ เป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น สามารถบริหารจัดการ และปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้อย่างดี 6. มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในระดับดี 7. มีทักษะในการใช้ภาษาประจำชาติและท้องถิ่น การสื่อความหมาย และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ถูกต้องและเหมาะสม	
นำพาสุข	
สร้างความสุขภายในตนเองและ ขยายความสุขให้ผู้อื่นได้	เข้าใจในความหลากหลายและ ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ
1. สามารถสร้างความสุขภายในตนเองได้ เพื่อการดำรงชีวิตที่มีความสุข 2. มีการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจของตนเองให้แข็งแรงและสมบูรณ์ 3. เป็นผู้มีใจกว้าง เข้าใจทั้งในความคิด และวัฒนธรรมที่หลากหลาย 4. สามารถแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤติ เพื่อสร้างความสุขให้กับตนเองและสร้างสันติสุขให้กับสังคม 5. มีค่านิยมที่เหมาะสมโดยยังคงตระหนัก และดำรงไว้ซึ่งคุณค่าของวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ	

ความเชื่อมโยงของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล
กับค่านิยมองค์กร กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา และ 21st Century Skills

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล		MU Core Values					TQF มาตรฐาน การเรียนรู้ 5 ด้าน					21 st Century Skill Outcomes								
												Learning & Innovation Skills				Life & Career Skills				
		M	A	H	I	D	O	L	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์	2. ความรู้	3. ทักษะการแก้ปัญหา	4. ทักษะการสื่อสาร	5. ทักษะการตัดสินใจ	1. Critical Thinking & Problem Solving	2. Creativity & Innovation	3. Communication & Collaboration	4. Information Media & Technology Skills	5. Leadership & Responsibility	6. Flexibility & Adaptability	7. Initiative & Self-Direction
เป็นคนดี	1. คิดดี พูดดี ทำดี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	2. มีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีปัญญา	3. ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	4. มีภาวะผู้นำความคิดสร้างสรรค์ และทำงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
นำพาสุข	5. สร้างความสุขภายในตนเองและขยายความสุขให้ผู้อื่นได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	6. เข้าใจในความหลากหลายและดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากข้อกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ที่กล่าวมาข้างต้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี โดยมุ่งประเด็นไปในข้อ 2 ที่ว่าด้วยการเป็นผู้มีความขยัน อดทน มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

2.3 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

ความหมายของการเป็นคนดี

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (2541) กล่าวว่า ความดี คือการทำให้เกิดผลดีอย่างมีคุณค่าต่อผู้อื่น ต่อส่วนรวม รวมถึงต่อตนเอง ดังนี้

- 1.ผลดีต่อผู้อื่น โคนเฉพาะที่ไม่จำกัดพวก เหล่า ศาสนา เชื้อชาติ ฯลฯ
- 2.ผลดีต่อส่วนรวม รวมถึงต่อหมู่คณะ ต่อองค์กร ชุมชน ศาสนา โลก ฯลฯ
- 3.ผลดีต่อตนเอง ได้แก่การพัฒนาตนเองอย่างเป็นคุณและสร้างสรรค์ รวมถึงพัฒนาทางกาย ทางอารมณ์ ทางความคิด ทางจิตวิญญาณ ทางสติปัญญา ความสามารถ

คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการศึกษา (2543) ได้ให้ความหมายของคนดี ว่าหมายถึง คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งทางด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเหตุผล รู้รักหน้าที่ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้ให้ความหมายของคนดี ว่าหมายถึง คนที่สามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจและรับผิดชอบต่อส่วนรวม แยกเป็น 9 ด้าน คือ

1. การควบคุมตนเอง
2. ความรับผิดชอบ
3. การมีแรงจูงใจ
4. การตัดสินใจและแก้ปัญหา
5. สัมพันธภาพกับผู้อื่น
6. ความภาคภูมิใจในตนเอง
7. ความพอใจในชีวิต
8. ความสงบสุขทางจิตใจ
9. การเห็นใจผู้อื่น

พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทะภิกขุ) (2539) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของคนดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 30 ประการ ดัง

1. คนดี มีความรู้ดี
2. คนดี มีมารยาทงาม
3. คนดี มีความซื่อสัตย์
4. คนดี มีความสุจริต
5. คนดี มีน้ำใจ
6. คนดี มีจิตใจงาม
7. คนดี พุดจาไพเราะ สุภาพ นุ่มนวล ไม่หยาบคายและไม่กระด้าง
8. คนดี พุดแต่เพียงพอดี ไม่พุดเพื่อเจ้า

9. คนดี พุดแต่ความจริง ไม่พูดปด
10. คนดี พุดแต่คำที่สมานให้เกิดความสามัคคี ไม่พุดยุยงให้คนแตกร้าวกัน
11. คนดี เป็นคนขยัน
12. คนดี เป็นผู้ประหยัด ใช้จ่ายโดยพอดี ไม่ฟุ่มเฟือย
13. คนดี รู้จักรักษาเกียรติยศของตน
14. คนดี รู้จักรักษาเกียรติยศของญาติและมิตรสหาย
15. คนดี ช่วยรักษาเกียรติยศของสถาบันที่ตนทำงานและของเพื่อนร่วมงาน
16. คนดี เป็นผู้รักษาความสงบ
17. คนดี เป็นผู้สามารถสร้างตนเองให้เป็นหลักฐาน โดยชอบธรรม
18. คนดี รู้จักปกครองตนเอง
19. คนดี รู้จักปกครองผู้อื่น โดยชอบธรรม
20. คนดี มีความตั้งมั่นในความยุติธรรม
21. คนดี ไม่ดูหมิ่นและเหยียดหยามผู้อื่น
22. คนดี ไม่ประทุษร้ายญาติและมิตรสหาย
23. คนดี เป็นผู้มีความกตัญญู กตเวที อย่างมั่นคง
24. คนดี ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และประเทศที่อยู่อาศัย
25. คนดี เป็นผู้ที่นับถือศาสนา และยึดมั่นปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาที่ตนนับถือ
26. คนดี มีความรู้แล้ว นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างถูกต้อง
27. คนดี ไม่ลืมหืมตา
28. คนดี ไม่ขายตัว (ให้แก่ผู้ประพฤติไม่ชอบ)
29. คนดี มีความคงที่ คือ ไม่แสดงอาการขึ้นๆ ลงๆ ตามอำนาจของโลกธรรม
30. คนดี ไม่ใฝ่ต่ำ ไม่เคลิบเคลิ้มต่อทรชนที่เข้ามาห้อมล้อมประจบประแจง

กล่าวโดยสรุป การเป็นคนดี หมายถึง คนที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนที่ดีงาม เช่น มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเหตุผล รู้รักหน้าที่ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างสันติ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความหมายการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี หมายถึง การแสดงออกหรือการประพฤติตนของนักศึกษาที่เป็นไปตามข้อกำหนดของทางมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ว่าด้วยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ในประเด็นที่เกี่ยวกับการเป็นผู้มีความขยัน อดทน มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ขยัน หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ของตนด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ สนใจการเรียนรู้ หมั่นฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสามารถ ความชำนาญอยู่เสมอ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด เข้าเรียนสม่ำเสมอ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน อ่านหนังสือหรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

2. อดทน หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการระงับยับยั้งต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งที่ย่ำแย่ต่างๆ อดทนต่อความโกรธ อดทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดันได้ และมีความมั่นคงหนักแน่นในการที่จะทำกิจกรรมใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

3. มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงการมีความทะเยอทะยาน มีความคาดหวังสูง มีความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งชอบความท้าทายและพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลว โดยมีการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน มีการวางแผนเพื่อให้งานมีมาตรฐานที่ดีเลิศ

2.3.1 การเป็นผู้มีความขยัน

ความหมายการเป็นผู้มีความขยัน

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต., 2546 : 844) ได้อธิบายศัพท์ภาษาบาลีที่มีความหมายเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร ไว้ว่า วิริยะ (ในอิทธิบาท 4) ความเพียร ได้แก่ ความอาจหาญแก่กล้า บากบั่น ก้าวไป ใจสู้ ไม่ย่อท้อ ไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคและความยากลำบาก เมื่อคนรู้ว่าสิ่งใดที่มีคุณค่าควรแก่การบรรลุถึง ถ้าวิริยะเกิดขึ้นแก่เขาแล้ว แม้ได้ย่นย่อจุดหมายนั้นจะลู่ได้ถึงความยากลำบากนัก มีอุปสรรคมาก หรืออาจใช้เวลายาวนานเท่านี้ปีเท่าเดือน เขาก็ไม่ท้อถอย กลับเห็นเป็นสิ่งที่ท้าทายที่เขาจะเอาชนะให้สำเร็จ

รุจิร ภูสาระ และคนอื่นๆ (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของความขยัน หมายถึง การตั้งใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เป็นประจำ หรือทำหลายสิ่งหลายอย่างติดต่อกันตามกำลังความสามารถที่มีอยู่ เพื่อประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

วินัย พัฒนรัฐ และคนอื่นๆ (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของความขยัน หมายถึง ความขยันขันแข็ง เอาการเอางาน มีความกระตือรือร้น รับผิดชอบ อดทน และมานะบากบั่นไม่ท้อถอย

ไสว มาลาทอง (2552 : 128) ได้ให้ความหมายของความขยัน หมายถึง ผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรต่อหน้าที่การงาน มีความมุ่งมั่นเพื่อให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ มีความพยายามทำงานนั้นๆ ด้วยความตั้งใจจริง โดยไม่คำนึงถึงความยากลำบาก ความหิวกระหาย อุปสรรคต่างๆ

หรือแม้แต่ดินฟ้าอากาศจะบีบคั้นด้วยความหนาว ความร้อน แม้ฝนจะตก แดดกล้าจะแผดเผาสักเพียงไรก็ไม่ย่อท้อ อดทนทำไปโดยไม่เห็นแก่เหนื่อย หรือโดยการอ้างเอาอุปสรรคขึ้นมาอ้างหวังแต่ความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2541 : 3) ได้ให้ความหมายของความขยัน หมายถึง ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่และกระทำกิจของตนให้สำเร็จด้วยความมานะ อุตสาหะ ไม่ย่อท้อ และปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอจนกว่าหน้าที่การงานนั้นจะสำเร็จลุล่วงไป

กองวิจัยการศึกษา (2540 : 29-30) ได้ให้ความหมายของความขยัน หมายถึง ความตั้งใจและกระตือรือร้น มุ่งมั่นทำงานโดยไม่ผัดวันประกันพรุ่ง โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่

1. ตอบรับการ ทำงาน พุด หรือแสดงกิริยาท่าทางว่ายอมรับ เต็มใจ พึงพอใจที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2. อาสาทำงาน พุด หรือแสดงกิริยาท่าทางว่าต้องการทำงานหนึ่งงานใด แม้ไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายโดยตรง

3. ทำหน้าที่ ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำทันที โดยไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปอย่างไร้ประโยชน์

4. ทำอย่างต่อเนื่อง ทำงานที่ได้เริ่มต้นไว้แล้วอย่างต่อเนื่องและสำเร็จตามเป้าหมาย

กล่าวโดยสรุป การเป็นผู้มีความขยัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษา ที่แสดงถึง ความขยันขันแข็ง ทำด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ เต็มใจด้วยความสม่ำเสมอ โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

ลักษณะของผู้ที่มีความขยัน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 3) ได้กำหนดขอบข่ายของความขยันไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความขยันในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อแม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆ บางอย่าง ก็มานะทำจนกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาว่างนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตน โดยอ่านหนังสือค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือสงสัยด้านการเรียน ก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

2. ความขยันในการปฏิบัติงานของตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะทำงานศึกษางาน ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเอง (เช่น พยายามหัดปรุงอาหารรับประทานเอง) ที่อยู่อาศัย (เช่น พยายามจัด คัดแปลง ตกแต่งซ่อมแซมรักษาความสะอาดเป็นประจำ) เครื่องนุ่งห่ม (เช่น พยายามซ่อมแซม คัดแปลง และซักกรีดอยู่เสมอ) ใช้เวลาว่างศึกษาความรู้เพิ่มเติมในงานดังกล่าวอยู่เสมอ และคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์แก่ตนเอง

3. ความขยันที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชน หมายถึง การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจร่วมทำงานสุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าวด้วยความเต็มใจและความปรารถนาดี ไม่เลื่องงานหรือรังเกียจงานโดยยึดถือวัตถุ (เงิน สถานที่ ฯลฯ) หรือตัวบุคคล พยายามคิด ศึกษา และสร้างสรรค์งานที่ส่งผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนเสมอ

กรมวิชาการ (2523 : 61-63) กล่าวถึงความขยันหมั่นเพียรว่าเป็นธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของชีวิต ควบคู่ไปกับการใช้ปัญญา และจริยธรรมหมวดอิทธิบาท 4 ที่เน้นความพอใจ ความมีน้ำใจ จดจ่อและไตร่ตรอง การฝึกปฏิบัติตนควรเน้นการควบคุมตนเองอันเป็นที่มาของระเบียบวินัย และระบุดีลักษณะของผู้ที่มีลักษณะความขยันหมั่นเพียร ไว้ดังนี้

1. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
2. กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียน โดยไม่ต้องให้ใครเตือน
3. ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดและทำให้เสร็จทันเวลาทุกครั้ง
4. อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
5. จัดของใช้ส่วนตัวเป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอ
6. เข้าเรียนทุกวิชา ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
7. พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการเรียน
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย
9. มีความมานะ บากบั่น ที่จะทำงานให้ผิคน้อยที่สุด
10. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หาความรู้ ความจริง อยู่เสมอ
11. ไม่ละเลยทอดทิ้งธุระการงานของตน
12. ทำงานต่างๆ เช่น อ่าน เขียนหนังสือ คิดคำนวณ สังเกตสิ่งต่างๆ สม่ำเสมอ
13. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาการทำงานได้ตามกำหนด
14. มีความตื่นตัวสม่ำเสมอในการทำงาน
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ
16. ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
17. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในสายวิชางานของตน
18. ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์
19. แนะนำเพื่อหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
20. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
21. ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์หรือเพื่อนเท่าที่จะช่วยได้ด้วยความพยายามทำให้ดีที่สุด
22. ช่วยทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ผู้ปกครอง

23. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด
24. ช่วยเหลือในกิจการงานของบ้านและทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด
25. ช่วยแนะนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจ
26. ให้ความคิดเห็นและความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
27. ให้ความเอาใจใส่ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิด
28. หมั่นดักเตือนเพื่อนร่วมงานให้ทำงานด้วยความตั้งใจและอดทน
29. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดอยู่เสมอ
30. ช่วยเหลือกิจกรรมของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตนอย่างสม่ำเสมอ
31. ไม่เกี่ยงหรือเลื่องงานของส่วนรวม
32. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม
33. พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
34. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
35. มีความพากเพียรที่จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
36. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
37. อาสามสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน
38. มีความพยายามอดสาหัสในการทำงานที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อส่วนรวม
39. เสียสละและไม่ทอดยเพื่อส่วนรวมและชุมชน
40. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ประโยชน์ต่อให้แก่ชุมชน
41. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหน้าที่ของตนที่มีต่อส่วนรวม
42. ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
43. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนและสังคม
44. ให้ความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ประชุมหรือส่วนรวมทุกครั้ง
45. หมั่นประชุมกันเองนิตย เพื่อปรึกษาหารือกิจการงานโดยสม่ำเสมอ

รุจิร ภู่อาระ และคณะ (2545 : 3) กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีไว้ คือ

1. ตื่นนอนแต่เช้าไม่ต้องมีใครปลุก
2. สนใจการเรียน หมั่นซักถามเรื่องที่สงสัย
3. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
4. ช่วยเพื่อนทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณรอบๆ ห้องเรียน
5. เมื่อถึงวันสำคัญควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2543 : 69) กล่าวถึงวิธีแนวปฏิบัติตนให้เป็นขยันไว้ คือ

1. คิดอยู่เสมอว่าจะทำประโยชน์
2. คิดอยู่เสมอว่าจะปรับปรุงงานปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้น
3. มองหาสิ่งที่จะทำอยู่เสมอ
4. ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำงานหรือธุระทันทีที่ว่างจากอย่างอื่น
5. แบ่งเวลาแต่ละวันเป็นส่วนๆ แล้วทำตามที่กำหนดไว้
6. ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไร้ประโยชน์

กล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีความขยัน คือ การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ของตนด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ สนใจการเรียนรู้ หมั่นฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสามารถ ความชำนาญอยู่เสมอ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด เข้าเรียนสม่ำเสมอ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน อ่านหนังสือหรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบากต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

2.3.2 การเป็นผู้มีความอดทน

ความหมายการเป็นผู้มีความอดทน

ปิ่น มุกกันต์ (2535 : 185-195) ได้ให้ความหมายของความอดทน หมายถึง เป็นธรรมที่จำเป็นสำหรับคนทำงานทุกชนชั้น คนอดทนต่อถ้อยคำของคนที่สูงกว่าเพราะกลัว อดทนต่อคนเสมอกันเพราะชิงไหวชิงพริบ แต่ถ้าผู้ใดอดทนต่อคนที่ต่ำกว่าได้ สัตบุรุษกล่าวว่า เป็นความอดทนสูงสุด

พระเทพปริยัติโมลี (2532 : 19-21) ได้ให้ความหมายของความอดทน หมายถึง ความอดทนได้ต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เป็นลักษณะของกายและใจที่พร้อมจะเผชิญเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในทุกรูปแบบ ไม่มีความย่อท้อ เมื่อประสบสิ่งลำบาก หรือไม่ต้องการ ต้องพยายามสงบใจ ทำใจให้เย็น ไม่เก็บเอาความลำบาก ความเจ็บปวด ความเจ็บใจ มาใส่ใจคิด เมื่อสงบใจได้แล้ว กิริยาท่าทางและคำพูดที่แสดงออกก็จะสงบเสงี่ยม เรียบร้อย เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

โคบายา (Kobasa : 1982) ได้ให้ความหมายของความอดทน หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความต้านทานเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดสูง สามารถปรับตัวปรับใจได้โดยไม่เกิดการเจ็บป่วยว่า ความเข้มแข็งอดทน

กล่าวโดยสรุป การเป็นผู้มีความอดทน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษา ที่แสดงถึงความเข้มแข็ง ไม่อ่อนแอและท้อถอยต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยพยายามที่จะทำงานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

2.3.2 การเป็นผู้มีความอดทน

ความหมายของการเป็นผู้มีความอดทน

โคบายา (Kobasa : 1982) ได้กำหนดคุณลักษณะของความเข้มแข็งอดทน ว่าประกอบด้วย การแสดงออกใน 3 ลักษณะ ดังนี้

ความมุ่งมั่น หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเชื่อในความจริงของชีวิต เห็นความสำคัญและคุณค่าของสิ่งที่ตนกำลังกระทำอยู่ และมีความตั้งใจในการกระทำ สามารถควบคุมทั้งบุคคลและสถานการณ์ ให้เป็นไปตามเป้าหมายในชีวิตได้สำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ด้วยความรับผิดชอบและความมั่นคงในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ต่อสังคม และต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนั้นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นจะมีพลังและดำรงไว้ซึ่งความมีสุขภาพดี เมื่อบุคคลประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียดจะไม่มีความรู้สึกว่าถูกคุกคาม เพราะส่วนบุคคลที่มีความมุ่งมั่นจะมองเหตุการณ์ต่างๆ ไปตามความเป็นจริง รู้จักลำดับความสำคัญ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเป้าหมายในชีวิต ทำให้บุคคลมีเป้าหมายในการตัดสินใจที่ถูกต้อง และสามารถหาแหล่งประโยชน์ในการเอาชนะความเครียดได้ดี ตรงข้ามกับบุคคลที่ไม่มี ความมุ่งมั่น จะเป็นคนที่ไม่มีความมุ่งมั่นในชีวิต เมื่อบุคคลประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดจะรู้สึกท้อแท้ หดกำลังใจ อาจนำไปสู่ความเจ็บป่วยในที่สุด

ความมีอำนาจควบคุม หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเชื่อว่าตนมีอิทธิพลอยู่เหนือบุคคลอื่นหรือเหตุการณ์ต่างๆ บุคคลที่มีความสามารถควบคุมมองว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นจากโชคชะตาหรืออำนาจของผู้อื่น แต่เกิดจากการกระทำของตนเอง ดังนั้นเมื่อเขาต้องประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียด เขาจะรู้ว่าสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดเป็นผลของการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหน้า เขาจะวางแผนในการตอบสนองความเครียดได้อย่างเหมาะสมด้วยความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถควบคุมทั้งบุคคลและสถานการณ์ได้ ดังนั้นบุคคลที่มีอำนาจควบคุมจะเชื่อการกระทำของตนเอง สามารถจัดกับความเครียดได้ และมองว่าความเครียดเป็นสิ่งที่ท้าทาย ทำให้เกิดการเจริญเติบโต เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

ความท้าทาย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเชื่อที่ว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิตมากกว่าจะเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างอยู่โดยไม่มี การเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความมีวุฒิภาวะ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีความท้าทาย เมื่อเผชิญต่อเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดจะไม่มีความรู้สึกว่าถูกคุกคามหรือกดดัน แต่กลับมีความรู้สึกว่าเหตุการณ์ต่างๆ นั้นเป็นโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ เป็นประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ และเขาจะมองหาแหล่งประโยชน์เพื่อนำมาช่วยในการลดความกดดัน หรือปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุคคลที่มีบุคลิกลักษณะทั้ง 3 ลักษณะผสมผสานกันเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งอดทน เมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด เขาจะมองเป็นสิ่งที่ท้าทาย ซึ่งเขาสามารถควบคุมจัดการ เพื่อที่จะยึดมั่นให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้แหล่งประโยชน์ต่างๆ ที่มีอยู่ได้

กล่าวโดยสรุป การเป็นผู้มีความอดทน หมายถึง การที่นักศึกษาได้ปฏิบัติตนที่แสดงถึงการระงับยับยั้งต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งที่ยั่วต่างๆ อดทนต่อความโกรธ อดทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดันได้ และมีความมั่นคงหนักแน่นในการที่จะทำกิจกรรมใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

ลักษณะของผู้มีความอดทน

สถาบันบันลือธรรม (ม.ป.ป. : 13-14) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเป็นผู้ที่มีความอดทน และได้แยกประเภทของความอดทน ไว้คือ

1. อดทนต่อความยากลำบากตรากตรำ
2. อดทนต่อทุกขเวทนา
3. อดทนต่อความเจ็บใจ
4. อดทนต่ออำนาจกิเลส

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2544 : 43-44) ได้แยกประเภทของความอดทน ไว้ 4 ประเภทคือ

1. อดทนต่อความยากลำบากตรากตรำ
2. อดทนต่อทุกขเวทนา
3. อดทนต่อความเจ็บใจและอารมณ์ของตนเอง
4. อดทนต่ออำนาจจิตฝ่ายต่ำ

รุจิรุ ภู่อาระ และคณะ (2545 : 3) กล่าวถึงวิธีปฏิบัติให้เป็นคนที่มีอดทนไว้ ดังนี้

1. เวลาโกรธต้องเก็บความโกรธไว้ในใจ ไม่แสดงออก
2. ถึงแม้การเรียนจะยากก็อดทนเรียนจนสำเร็จ
3. การเดินทางไปโรงเรียน ถึงแม้จะมีความยากลำบากก็ไม่บ่น
4. เวลาเพื่อนขำให้โกรธก็หลบหนีไป ไม่ทะเลาะกับเพื่อน
5. ถึงแม้อยากได้ของบางอย่างก็อดทนทำใจให้สงบ

สถาบันบันลือธรรม (ม.ป.ป. : 13-14) กล่าวถึงวิธีปฏิบัติให้เป็นคนที่มีอดทนไว้ ดังนี้

1. ต้องคำนึงถึงหิริโอตตปปะให้มาก
2. พิจารณาอารมณ์ที่มากกระทบให้สูงขึ้น
3. หมั่นฝึกจิตใจให้มีสมาธิ

กล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีความอดทน ความอดทนสามารถที่จะฝึกฝนกันได้ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถผ่านพ้นอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ทำให้ไปสู่ความสำเร็จ ก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สามารถดำรงชีวิตไปด้วยความสุขและเป็นผู้ที่มีจิตใจที่หนักแน่นด้วย

2.3.3 การเป็นผู้มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

แมคเคลลันด์ (McClelland, 1961 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ขอสองรัตน์, 2544 : 43) ได้ให้ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แรงขับที่จะทำให้งานที่ทำประสบความสำเร็จดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานของงานนั้น

ลิขิต กาญจนภรณ์ (2514 : 13) ได้ให้ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการความสำเร็จ โดยการแสดงความพยายามแข่งขันกับมาตรฐานของความดีเลิศ ซึ่งความต้องการในลักษณะนี้อาจไม่ได้แสดงออกมาโดยตรงในลักษณะภายนอก แต่มีหลักฐานอื่นๆ ที่สามารถพิจารณาถึงความเห็นได้ว่าการแข่งขันกับมาตรฐานเดิมที่มีอยู่แล้ว การแข่งขันกับมาตรฐานของความดีเลิศนั้น หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่งของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแข่งขันจะต้องมีการเอาชนะหรือพยายามจะทำให้ดีกว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งการแข่งขันกับมาตรฐานของความดีเลิศนี้เป็นหลักฐานแสดงว่าบุคคลมีความต้องการความสำเร็จ

กฤษกร ศรีสุทธิสะอาด (2516, อ้างถึงใน ปริญา วนวันจันทร์, 2536 : 25) ได้ให้ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง กิจกรรมของมนุษย์ในอันที่จะพยายามไปสู่เป้าหมายอย่างมีระบบ และการมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเป็นแรงขับระดับสูงของมนุษย์ที่จะไปให้ถึงเป้าหมายอันเป็นความสำเร็จส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นมาจากความวิตกกังวลว่าจะล้มเหลว ความต้องการที่จะเอาชนะและเป็นผู้นำในสิ่งแวดล้อม ความต้องการมีพลังในสังคมเหนือผู้อื่น หรือความต้องการที่จะแข่งขันเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานอันดีเลิศ

กล่าวโดยสรุป การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาที่ แสดงถึง การมีความทะเยอทะยาน มีความคาดหวังสูง มีความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งชอบความท้าทายและพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลว โดยมีการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน มีการวางแผนเพื่อให้งานมีมาตรฐานที่ดีเลิศ

ลักษณะของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 437-439) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ไว้ ดังนี้

1. ความทะเยอทะยานทั่วๆ ไป คือ ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ
2. มีความพยายาม ได้แก่ ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบากแม้ยากเพียงใดก็ตาม

เมอร์เรย์ (Murray, 1964: 77) ได้กล่าวถึงการกำหนดลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ ดังนี้

1. มุ่งที่จะกระทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จ มากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
2. มักจะเลือกทำในสิ่งที่เป็นไปได้ และเหมาะสมกับกำลังความสามารถของตน
3. คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความตั้งใจ และเกิดจากการลงมือทำงานด้วย

ตนเอง ไม่ใช่เกิดจากโอกาส และไม่เชื่อในสิ่งมหัศจรรย์

4. จะทำอะไรเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานของตนเอง ไม่มีจุดมุ่งหมายที่รางวัลหรือชื่อเสียง
แมคเคลอด้แลนด์ (McClelland : 1969) ได้นิยามลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ
2. เป็นผู้ที่มีมาตรฐานความเป็นเลิศ
3. เป็นผู้ที่มีความพยายาม ไปสู่เป้าหมาย โดยไม่ย่อท้อ
4. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผน
5. เป็นผู้ที่ต้องการข้อมูลย้อนกลับของผลงานที่ทำ
6. เป็นผู้ที่อ้างเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม เมื่อประสบความสำเร็จ

เฮอร์แมน (Herman, 1970 : 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. มีระดับความทะเยอทะยานสูง (Aspiration level)
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับ

โอกาส (Risk Taking Behavior)

3. มีความพยายาม ไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป (Upward Mobility)
4. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence)
5. เมื่อทำงานที่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ (Task Tension)
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Time Perception)
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก (Time Perspective)
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก (Partner choice)
9. ต้องการเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนเองให้ดีขึ้น (Recognition Behavior)
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนให้ดีที่สุดเสมอ (Achievement Behavior)

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2543: 140-141) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายาม อดทนเพื่อจะงานให้บรรลุเป้าหมาย
2. ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นเรื่องมาตรฐานที่ดีเลิศของความสำเร็จ
3. ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งทำงานที่สำคัญให้ประสบความสำเร็จ

4. ชอบแสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน
5. ชอบแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์
6. ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน และมีการวางแผน
7. ชอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดอยู่เสมอ
8. อยากให้ผู้อื่นยกย่องว่าทำงานเก่ง

พรณี ช.เจนจิต (2545: 513) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง

2. เป็นผู้ที่ทำงานมีแผน
3. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง
4. เป็นผู้ที่มีมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน
5. มีความทะเยอทะยานสูง
6. มีความกระตือรือร้น
7. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
8. รู้จักการวางแผน
9. มีความพยายามที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนให้ดีเสมอ
10. มีความอดทนต่ออุปสรรคที่ยุ่งยากได้

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน คือผู้ที่มีความมานะบากบั่น เพื่อเอาชนะความล้มเหลว พยายามทุกวิถีทางที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง และจะปฏิบัติงานโดยมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายไว้ และพยายามที่จะเพิ่มความสามารถของตนเองในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ให้สูงขึ้นเท่าที่จะสามารถทำได้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

3.1 เพศ

เพศกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี รวมถึงการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยที่มีความสอดคล้อง ดังนี้

วัชรินทร์ แพงศรี (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFD) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันทำให้ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูทดแทนที่ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นิสิตนักศึกษาชายและนิสิตนักศึกษาหญิง มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาชาย

มนตรี อินคา (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านกามสังวร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 ส่วนด้านสัมมาอาชีวะและด้านสังกะจะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมสูงกว่าเพศชาย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า เพศเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัันน่าจะมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

3.2 คณะวิชา

คณะวิชากับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคณะวิชากับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี รวมถึงการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยที่มีความสอดคล้อง ดังนี้

วัชรินทร์ แพงศรี (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFD) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีคณะสาขาวิชาแตกต่างกันทำให้ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะดา ปัญญา (2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาคณะคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรับผิดชอบและด้านความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิราพร รัตนคำ และวินัย รัตนคำ (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง และด้านความขยันหมั่นเพียร โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา จำแนกตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพึ่งตนเองของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาภรณ์ รอดอินทร์ (2532) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามสาขาวิชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของ

นักศึกษาใน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคม ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ศาสนา และความมั่นใจในตนเอง ระหว่างนักศึกษสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ พบว่า ลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง ด้านความมั่นใจในตนเองสูงสุด และด้านศาสนาต่ำสุด นักศึกษาทั้ง 4 สาขา มีความคิดเห็นว่า ลักษณะด้านการแสวงหาความรู้เป็นลักษณะที่มีความสำคัญที่สุดและมากที่สุด ส่วนลักษณะที่นักศึกษามีความเห็นว่า มีน้อยคือ ลักษณะด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและศาสนา ผลการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนักศึกษาทั้ง 4 สาขาวิชา ในด้านต่างๆ 7 ด้าน พบว่า ด้านความคิด อารมณ์ ความมั่นใจในตนเอง ของนักศึกษาทั้ง 4 สาขาวิชาไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า คณะวิชาเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาที่มีคณะวิชาต่างกันน่าจะมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

3.3 วิธีการที่เข้าศึกษา

วิธีการที่เข้าศึกษากับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่เข้าศึกษากับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี รวมถึงการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยที่มีความสอดคล้อง ดังนี้

กฤตวรรณ โอปนพันธ์ (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีรวมซึ่งคุณลักษณะนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดัชนีรวมทางการศึกษาที่บ่งคุณลักษณะโดยรวมของนิสิตใหม่ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตใหม่ของแต่ละคณะ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเปรียบเทียบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีขณะที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาต้น ประจำปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,700 คน พบว่า ดัชนีรวมของนิสิตมี 6 ตัวบ่งชี้ กล่าวคือ ลักษณะนิสิตที่เน้นกิจกรรม ลักษณะนิสิตที่เน้นกีฬา ลักษณะนิสิตที่เน้นศิลปะ ลักษณะนิสิตที่เน้นวิชาการ ลักษณะนิสิตที่เน้นสังคม ลักษณะนิสิตที่ไม่ผูกพันกับสาขาวิชาที่เรียน ส่วนการเปรียบเทียบดัชนีรวมแต่ละตัวของแต่ละคณะนั้น ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านระบบการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีดัชนีรวมรวมของลักษณะนิสิตที่เน้นสังคมมากกว่านิสิตที่อยู่ใน โครงการพิเศษ แต่นิสิตที่อยู่ใน

โครงการพิเศษมีดัชนีมวลรวมของลักษณะนิสิตที่เน้นกิจกรรมไม่ผูกพันกับสาขาวิชาชีพที่เรียนมากกว่านิสิตที่ผ่านระบบการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภาววรรณ พันธุ์ดีอุโมงค์ (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะของพฤติกรรมเชิงคุณธรรมของนักศึกษาประเภทคัดเลือกโควตาตามโครงการ “ผู้ที่มีคุณธรรมนำความรู้ ประพฤติดี มีที่เรียน” ประจำปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 หลังผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ทำ/ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม รองลงมาคือ ทำ/ปฏิบัติเพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิด

เยาว์ ใจดี และคณะ (2556) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทโควตาและการสอบคัดเลือกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรณีศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษาประเภทโควตาและสอบคัดเลือกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ที่ระหว่าง 3.01-3.50 จำนวน 129 คน รองลงมาอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 100 คน เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาทั้งสองประเภทในสาขาเดียวกันและในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า วิธีการที่เข้าศึกษาเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาที่มีวิธีการที่เข้าศึกษาต่างกัมน่าจะมีการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี รวมถึงการปฏิบัติตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยที่มีความสอดคล้อง ดังนี้

ขนิษฐา เจริญพันธ์ (2546) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพตามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพตามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชรินทร์ แพงศรี (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFD) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมที่แตกต่าง กันทำให้ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

มนตรี อินคา (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจ ธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรม จริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามตัว แปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรม แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านกามสังวร ด้านสัจจะ ด้านสติสัมปชัญญะ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามีผลการเรียนที่สูงกว่ามีพฤติกรรมจริยธรรม สูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนที่ต่ำ

อรพินท์ สันติชัยอนันต์ (2549 : 122-125) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมนึก แก้ววิไล (2548) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการปฏิบัติตนทางจริยธรรม ตามการรับรู้ของนักศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการ พระนคร โดยการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การปฏิบัติตนทางจริยธรรม โดยรวมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำ (ต่ำกว่า 2.00) อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (2.00 – 2.99) และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (3.00 – 4.00) อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันน่าจะมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคน ดีแตกต่างกัน

3.5 สภาพการพักอาศัย

สภาพการพักอาศัยกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพการพักอาศัยกับการปฏิบัติตน ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี รวมถึงการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของสถาบันการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยที่มีความสอดคล้อง ดังนี้

วัชรินทร์ แพงศรี (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFD) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพการพักอาศัยขณะที่ศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ไม่แตกต่างกัน

สถาบันกองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2528) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษายุติธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1-4 เกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนตัว และพฤติกรรมทางสังคมของนักศึกษา จำนวน 4,422 คน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีสภาพภูมิหลังของนักศึกษา มีผลกระทบต่อพฤติกรรมส่วนตัวและพฤติกรรมทางสังคมของนักศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สภาพการพักอาศัยเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกันน่าจะมีการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

3.6 สถานภาพของครอบครัว

สถานภาพครอบครัวกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของครอบครัวกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี รวมถึงการปฏิบัติตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษา ตลอดจนการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาที่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยที่มีความสอดคล้อง ดังนี้

มนตรี อินคา (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดย

เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูทศกวีที่ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีสถานภาพของครอบครัวต่างกัน มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สถานภาพครอบครัว เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาที่มีสถานภาพของครอบครัวต่างกัันน่าจะมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

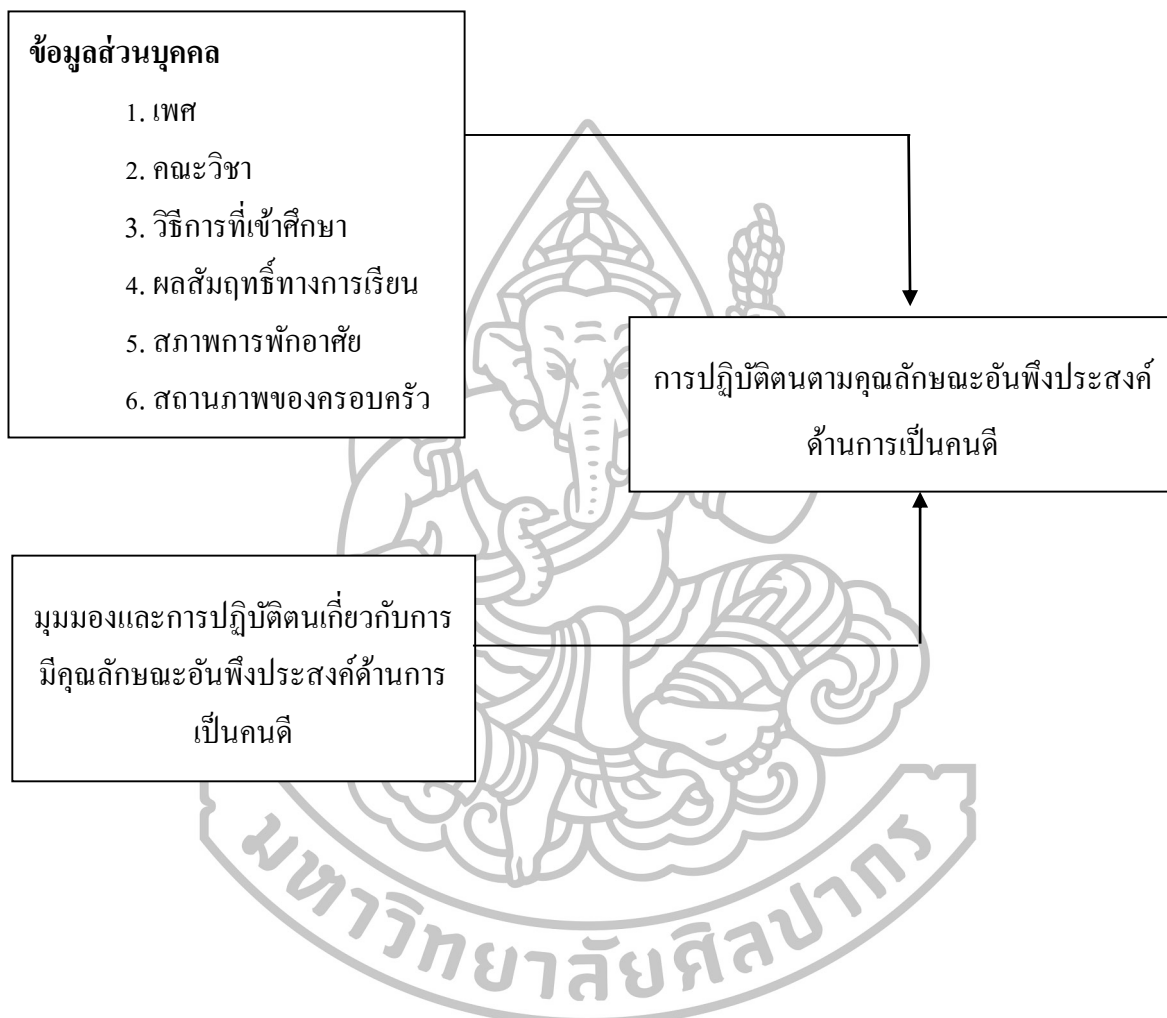
จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า ตัวแปรต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้คัดสรรมาศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย และสถานภาพของครอบครัว ล้วนเป็นตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม และเพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร

นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามคณะวิชาได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ จำนวน 6,919 คน (ข้อมูลจากฝ่ายงานทะเบียนและประมวลผล กองบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล 2556 ณ วันที่ 29 มีนาคม 2556) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มคณะวิชาระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2557
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	กลุ่มคณะวิชา (เฉพาะหลักสูตร 4 ปี)	จำนวนนักศึกษา จำแนกตามเพศ		จำนวน นักศึกษา
		ชาย	หญิง	
	1. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์			
1	คณะเทคนิคการแพทย์	130	432	562
2	คณะกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวยุค	91	361	452
	2. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
3	คณะวิทยาศาสตร์	456	699	1,155
4	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	387	481	868
5	คณะวิศวกรรมศาสตร์	938	479	1,417
6	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	58	208	266
7	วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา	365	115	480
	3. กลุ่มสังคมศาสตร์			
8	คณะศิลปศาสตร์	93	339	432
9	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	520	211	731
10	วิทยาลัยราชสุดา	58	177	235
11	วิทยาลัยศาสนศึกษา	91	230	321
	รวม	3,187	3,732	6,919

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้คลาดเคลื่อนร้อยละ 5

สำหรับสูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane, อ้างถึงใน ประคอง
กรรมสูตร 2542 : 10-11) มีรายละเอียดดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ที่ระดับความ
เชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้คลาดเคลื่อนร้อยละ 5

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{2,929}{1 + 2,929(0.05)^2} \\ &= \frac{2,929}{1 + 7.32} \\ n &= 352 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 352 คน

ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มคณะวิชาที่จะศึกษาตามกลุ่มวิชา

สุ่มคณะวิชาที่จะศึกษา โดยใช้วิธีการจับสลากรายชื่อคณะวิชาในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยา
เขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ซึ่งมี 11 คณะวิชา โดยสุ่มมาร้อยละ 50 ได้จำนวน 6 คณะวิชา ดังนี้

1. คณะเทคนิคการแพทย์
2. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
4. วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา
5. คณะศิลปศาสตร์
6. วิทยาลัยศาสนศึกษา

ขั้นที่ 2 กำหนดหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
ตามสัดส่วนประชากร จำแนกตาม กลุ่มคณะวิชาและเพศของนักศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 352
คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มคณะวิชา (เฉพาะหลักสูตร 4 ปี)	จำนวนประชากร จำแนกตามเพศ			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์						
คณะเทคนิคการแพทย์	130	432	562	16	52	68
2. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี						
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	387	481	868	46	58	104
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	58	208	266	10	38	48
วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา	365	115	480	31	10	41
3. กลุ่มสังคมศาสตร์						
คณะศิลปศาสตร์	93	339	432	11	41	52
วิทยาลัยศาสนศึกษา	91	230	321	11	28	39
รวม	1,124	1,805	2,929	125	227	352

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษานอกเป็นคุณลักษณะ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 2 คน และ 4) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก คือ เป็นรางวัลที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัยมหิดล หรือได้รับจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2557 โดยผ่านความเห็นชอบของจากรรกรรมการกั่นกรองของกองกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่

2.1.1.1 เพศ แบ่งเป็น

เพศชาย

เพศหญิง

2.1.1.2 คณะวิชา แบ่งเป็น

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

กลุ่มมนุษยศาสตร์ / สังคมศาสตร์

2.1.1.3 วิธีการที่เข้าศึกษา แบ่งเป็น

สอบในระบบมหิดล โกวตา

สอบในระบบแอดมิชชันกลาง

สอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น ดนตรี กีฬา)

2.1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 2.99

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

2.1.1.5 สภาพการพักอาศัย

อยู่บ้านกับบิดา / และหรือมารดา

อยู่หอพัก

อยู่กับบุคคลอื่น

2.1.1.6 สถานภาพของครอบครัว แบ่งเป็น

บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง

บิดาหรือมารดาเสียชีวิต หรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต

2.1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ด้านการเป็นคนดี

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดตัวเลือก จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาด้านการเป็นคนดี เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 54 ข้อ ประกอบด้วย

การเป็นผู้มีความขยัน จำนวน 20 ข้อ

การเป็นผู้มีความอดทน จำนวน 15 ข้อ

การเป็นผู้มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน จำนวน 19 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาในระดับนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาในระดับนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาในระดับนั้นปานกลาง

น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรปฏิบัติตนตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ของนักศึกษาในระดับนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับกรปฏิบัติตนตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี ของนักศึกษาในระดับนั้นน้อยที่สุด

โดยในแบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือกและมีเกณฑ์ในการให้คะแนนคือ ข้อความที่แสดงถึงการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จะได้คะแนน 5 ถึง 1 คะแนนตามลำดับ จากคำตอบที่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ส่วนข้อความที่ตรงข้ามกัน (ข้อที่ 3, 12, 17, 24, 26, 27, 28, 30, 34, 35, 38) จะให้คะแนนกลับกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้คะแนนมากจะเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม มากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อย

การแปลผลคะแนนการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมและรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การวัด แบ่งระดับคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ของเบต (Best 1981: 179-184) มี ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง ผู้ตอบมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง ผู้ตอบมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง ผู้ตอบมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายถึง ผู้ตอบมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับน้อยที่สุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ จำนวน 10 คน โดยแบ่งเป็นด้านการเรียนดี 3 คน ด้านกีฬา 3 คน ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ 2 คน และด้านความประพฤติที่ดีงาม 2 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

1.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านขยัน มีคำถาม 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) การวางแผนในการเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 2) การปฏิบัติตน
- 3) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านอดทน มีคำถาม 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) อดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งยั่วยุดต่างๆ
- 2) การอดทนต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ
- 3) การควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดัน
- 4) การอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก เพื่อให้

กิจกรรมที่สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

3.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีคำถาม 5 ประเด็น ดังนี้

- 1) เป้าหมายสูงสุดในชีวิตขณะที่เป็นนักศึกษา
- 2) เป้าหมายสูงสุดในชีวิตในอนาคตหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา
- 3) วิธีการหรือแนวทางในการพิชิตอุปสรรคเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้านการเรียนและด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิต

4) การดำเนินการที่จะนำตัวเองก้าวไปไปสู่มาตรฐานที่ดีเลิศในการทำกิจกรรมในชีวิต
5) ความคิดเห็นที่มีต่อความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูง อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต

4.ประเด็นคำถามมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอันทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน มีคำถาม 6 ประเด็น ดังนี้

- 1) แรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ
- 2) การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากครอบครัวที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จ
- 3) การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากสถาบันการศึกษาที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จ
- 4) การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้าน

ขยัน ด้านอดทน และด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีส่วนช่วยผลักดันให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ

5) ความคิดเห็นต่อการรู้จักการวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ
6) ปัจจัยอื่นที่จะช่วยส่งเสริมหรือผลักดัน สนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

4.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยนำเนืงการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยและวรรณกรรม แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและเพื่อเป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

4.1.2 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากนั้นนำผลการตรวจสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะต่อไป

4.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน

4.1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

4.1.4.1 แบบสอบถามการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาในด้านขยัน มีข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .8578

4.1.4.2 แบบสอบถามการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาในด้านอดทน มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .7421

4.1.4.3 แบบสอบถามการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาในด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีข้อคำถามจำนวน 19 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .8252

4.1.4.4 แบบสอบถามการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาทั้งฉบับ มีข้อคำถามจำนวน 54 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น .9071

4.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ

สร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีข้อคำถาม 4 ประเด็น

ผ่านการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องมีความเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงแบบ สัมภาษณ์ให้สมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้านต่างๆ รวมทั้งสิ้น 10 คน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีหรือผู้อำนวยการหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตเก็บ รวบรวมข้อมูล

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน ระหว่างวันที่ 18 – 26 สิงหาคม 2557 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากฝ่ายกิจการ นักศึกษาในบางคณะที่ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ด้วยตนเอง โดยอธิบายขั้นตอนการให้นักศึกษา ทำแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนักศึกษาเข้าใจก่อน แล้วจึงนำไปใช้กับนักศึกษา พร้อม ทั้งนัดหมายเวลาส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัย

2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่เก็บ รวบรวมมาได้เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงทำ การลงรหัสในแบบสอบถามพร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

3. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างไปดำเนินการสัมภาษณ์ นักศึกษาระดับ ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นคุณลักษณะ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 2 คน และ 4) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน ความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก คือ เป็นรางวัลที่ นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัยมหิดลหรือได้รับจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2557 โดยผ่านความเห็นชอบของจากกรรมการคณบดีของกองกิจกรรมนักศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยบันทึกข้อความ โดยใช้สมุดจดบันทึก และบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์

3.2 นำข้อมูลบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนถอดเทป บันทึกข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

6. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มประชากร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิของนักศึกษาผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ โดยคำนึงถึงการยินยอมเป็นหลัก ตั้งแต่เริ่มกระบวนการรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งนำเสนอผลงาน กล่าวคือ ก่อนเข้าพบประชากรเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไปประสานงานกับกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขอข้อมูลนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านการเรียน กีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 10 คน เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เมื่อได้นักศึกษาได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจำนวนที่ต้องการแล้ว จึงทำการนัดหมายเพื่อวัน เวลา สถานที่ เพื่อทำการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย และอธิบายถึงสิทธิในการให้สัมภาษณ์โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับ จะนำมาใช้เฉพาะในการวิจัยเท่านั้น พร้อมลงลายมือชื่อในใบยินยอม และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการนำเสนอในภาพรวมโดยไม่ระบุชื่อนักศึกษาผู้ให้ข้อมูลสามารถแจ้งขอออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลาก่อนที่การวิจัยจะสิ้นสุด โดยไม่ต้องให้เหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อนักศึกษา

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยในครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อประมวลผลข้อมูล โดยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม อันประกอบด้วย เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยใช้จำนวน (n) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา

จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย โดยใช้ค่า t - test และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา สถานภาพของครอบครัว โดยใช้โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe'

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลหลังจากสัมภาษณ์เชิงลึกนักศึกษาที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการจัดบันทึก ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลรวม

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นคุณลักษณะ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 2 คน และ 4) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ในการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้จากการบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยได้ถอดคำพูดแบบคำต่อคำอย่างละเอียด และแยกข้อมูลตามหัวข้อแนวคำถามไว้ในสมุดบันทึก โดยแยกเป็นรายบุคคล ใส่ชื่อและลำดับการสัมภาษณ์กำกับ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึก จะสรุปประเด็นที่สำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์เท่านั้น เพื่อนำไปสนับสนุนการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลรวม ผู้วิจัยได้นำผลการสัมภาษณ์นักศึกษาทั้ง 10 คน มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษามุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่พิจารณารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลระหว่างสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ ลักษณะของนักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจากประสบการณ์ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย เรื่อง “การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม” โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม อันประกอบด้วย เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยใช้ จำนวน (n) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย โดยใช้ค่า t - test และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา สถานภาพของครอบครัว โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe'

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
SS	แทน	ผลรวมของค่ากำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean of Square)
df	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
Sig	แทน	แสดงถึงความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน จำแนกตาม เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว โดยการใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	125	35.5
หญิง	227	64.5
รวม	352	100.0
คณะวิชา		
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	67	19.0
กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	195	55.4
กลุ่มมนุษยศาสตร์ / สังคมศาสตร์	90	25.6
รวม	352	100.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการเข้าศึกษา		
สอบในระบบมทิดล โควตา	102	29.0
สอบในระบบแอดมิชชันกลาง	166	47.2
สอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น คนตรี กีฬา)	84	23.8
รวม	352	100.0
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00	8	2.3
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 – 2.99	187	53.1
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	157	44.6
รวม	352	100.0
สภาพการพักอาศัย		
อยู่บ้านกับบิดาและ/หรือมารดา	144	40.9
อยู่หอพัก	196	55.7
อยู่กับบุคคลอื่น	12	3.4
รวม	352	100.0
สถานภาพของครอบครัว		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	289	82.1
บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง	38	10.8
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต หรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต	25	7.1
รวม	352	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาขลา จังหวัดนครปฐม ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 ด้านคณะวิชาเป็นนักศึกษาคณะวิชากลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 ด้านวิธีการเข้าศึกษามีวิธีการเข้าศึกษาโดยการสอบในระบบแอดมิชชันกลาง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 – 2.99 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 ด้านสภาพการพักอาศัยอยู่หอพัก จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 ด้านสถานภาพของครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 82.1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยใช้ จำนวน (n) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี	3.49	.397	ปานกลาง
ขยัน	3.47	.447	ปานกลาง
อดทน	3.45	.452	ปานกลาง
มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน	3.57	.509	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) รองลงมา คือ ด้านขยันและด้านอดทน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$ และ 3.45 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย โดยใช้ค่า t -test และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา สถานภาพของครอบครัวโดยใช้โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe'

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสภาพการพักอาศัย โดยการทดสอบค่า (t -test) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{x}	S.D.	t
ชาย	125	3.38	.394	-4.029*
หญิง	227	3.56	.386	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาชาย ($\bar{x} = 3.56$ และ 3.38 ตามลำดับ)

เนื่องจากข้อมูลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานภาพการพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มที่รวบรวมได้มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่จะวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มใหม่เพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 6 ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานภาพการพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างเมื่อจัดกลุ่มใหม่

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00	195	55.4
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	157	44.6
	352	100.0
สถานภาพการพักอาศัย		
อยู่บ้านกับบิดาและ/หรือมารดา	144	40.9
อยู่หอพัก/อยู่กับบุคคลอื่น	208	59.1
	352	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 ในขณะที่สถานภาพการพักอาศัย โดยอยู่หอพัก/อยู่กับบุคคลอื่น จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{x}	S.D.	t
คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00	195	3.41	.382	-4.770*
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	157	3.60	.388	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ($\bar{x} = 3.60$ และ 3.41 ตามลำดับ)

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน

สภาพการพักอาศัย	n	\bar{x}	S.D.	t
อยู่บ้านกับบิดาและ/หรือมารดา	144	3.51	.370	.547
อยู่หอพัก/อยู่กับบุคคลอื่น	208	3.48	.416	

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีสภาพการพักอาศัยอยู่บ้านกับบิดาและ/หรือมารดา มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาที่มีสภาพการพักอาศัยอยู่หอพัก/อยู่กับบุคคลอื่น ($\bar{x} = 3.51$ และ 3.48 ตามลำดับ)

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ คณะวิชา วิธีการเข้าศึกษา และสถานภาพครอบครัว โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ดังรายละเอียดในตารางที่ 9-14

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	n	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	67	3.52	.366	มาก
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	195	3.45	.404	ปานกลาง
กลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์	90	3.57	.393	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชากลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$ และ 3.52 ตามลำดับ) รองลงมาคือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$)

ตารางที่ 10 การทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามคณะวิชา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.934	.467	3.003
ภายในกลุ่ม	349	54.276	.156	
รวม	351	55.210		

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีคณะวิชาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวิธีการที่เข้าศึกษา

วิธีการที่เข้าศึกษา	n	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
สอบในระบบมหิดลโควตา	102	3.54	.406	มาก
สอบในระบบแอดมิชชันกลาง	166	3.49	.409	ปานกลาง
สอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น กีฬาคนตรี)	84	3.43	.360	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีวิธีการที่เข้าศึกษาโดยการสอบในระบบมหิดลโควตา มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) รองลงมา คือ สอบในระบบแอดมิชชันกลาง และสอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น กีฬาคนตรี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$ และ 3.43 ตามลำดับ)

ตารางที่ 12 การทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม วิธีการที่เข้าศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.555	.278	1.773
ภายในกลุ่ม	349	54.655	.157	
รวม	351	55.210		

จากตารางที่ 12 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีวิธีการที่เข้าศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาธิต จังหัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว

สถานภาพของครอบครัว	n	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	289	3.48	.394	ปานกลาง
บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง	38	3.54	.465	มาก
บิดาหรือมารดาเสียชีวิตหรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต	25	3.53	.317	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาธิต จังหัดนครปฐม ที่สถานภาพของครอบครัวบิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง และบิดาหรือมารดาเสียชีวิตหรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$ และ 3.53) รองลงมา คือ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ($\bar{x} = 3.48$)

ตารางที่ 14 การทดสอบความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาธิต จังหัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	.146	.073	.463
ภายในกลุ่ม	349	55.064	.158	
รวม	351	55.210		

จากตารางที่ 14 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาธิต จังหัดนครปฐม ที่มีสถานภาพของครอบครัวต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อต้องการทราบถึงมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยมหิดล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อนำไปจัดการปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของนักศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

ในการการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษานออกเป็นคุณลักษณะ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 2 คน และ 4) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก คือ เป็นรางวัลที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัยมหิดลหรือได้รับจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2557 โดยผ่านความเห็นชอบของจากกรรมการกั่นกรองของกองกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา และผู้วิจัยได้ออกแบบประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยไว้ 4 ประเด็น ได้แก่

1.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านขยัน มีคำถาม 3 ประเด็น ดังนี้

1) การวางแผนในการเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว 2) การปฏิบัติตน 3) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านอดทน มีคำถาม 4 ประเด็น ดังนี้

1) อดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งยั่วต่างๆ 2) การอดทนต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ 3) การควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดัน 4) การอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก เพื่อให้กิจกรรมที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

3.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีคำถาม 5 ประเด็น ดังนี้

1) เป้าหมายสูงสุดในชีวิตขณะที่เป็นนักศึกษา 2) เป้าหมายสูงสุดในชีวิตในอนาคต

หลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา 3) วิธีการหรือแนวทางในการพิชิตอุปสรรคเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
ด้านการเรียนและด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิต 4) การดำเนินการที่จะนำตัวเองก้าวไปไปสู่มาตรฐานที่ดี
เลิศในการทำกิจกรรมในชีวิต 5) ความคิดเห็นที่มีต่อความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่
ในระดับสูง อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต

4.ประเด็นคำถามมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการ
เป็นคนดีอันทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน มีคำถาม 6 ประเด็น ดังนี้

1) แรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ 2) การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจาก
ครอบครัวที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จ 3) การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากสถาบันการศึกษา
ที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จ 4) การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง
3 ด้าน คือ ด้านขยัน ด้านอดทน และด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีส่วนช่วยผลักดันให้มีโอกาส
ประสบความสำเร็จ 5) ความคิดเห็นต่อการรู้จักการวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่าง
เหมาะสม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบ
ความสำเร็จ 6) ปัจจัยอื่นที่จะช่วยส่งเสริมหรือผลักดัน สนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ

ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและนำข้อมูลมา
วิเคราะห์ผลและได้นำเสนอผลไว้ในข้างต้นแล้ว ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการสัมภาษณ์ มุมมองและการ
ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ด้านต่างๆ จำนวน 10 คน ดังนี้

สรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับ
การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ด้านต่างๆ คือ 1. ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2.ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3.ด้านกิจกรรมบำเพ็ญ
ประโยชน์ จำนวน 2 คน 4.ด้านความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน สามารถสรุป
ประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1.ด้านขยัน

1.1 การวางแผนในระยะสั้นและระยะยาว ตามบริบทของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านเรียนดี ด้าน
กีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนในแผนระยะสั้น โดยจะมีการเตรียมตัวหรือ
เตรียมการก่อนจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ส่วนในแผนระยะยาว นักศึกษามีการปฏิบัติตนโดยจะวางแผน

และตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการประเมินผลงานหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ จะมีการคูตารางเรียนและอ่านหนังสือมาก่อนล่วงหน้า โดยจะอ่านตาม course syllabus และจะอ่านเอกสารประกอบการเรียน/สไลด์ที่อาจารย์แจกหรือที่ได้รับต่อมาจากรุ่นพี่ก่อนเริ่มเรียนทุกครั้ง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ จะมีการวางแผนการอ่านหนังสือและเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนสอบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน และจะอ่านซ้ำก่อนสอบ 2-3 รอบ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

“ นำข้อบกพร่องของการแข่งขันกีฬาแต่ละครั้งมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 1)

“ มีการประเมินกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ทุกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้ว ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 1)

“ รู้จักการตั้งเป้าหมายชีวิตให้ชัดเจน และจัดลำดับความสำคัญของชีวิตให้ดี ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติที่ดีงาม คนที่ 2)

1.2 การปฏิบัติตน ตามบริบทของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสอดคล้องตามคุณลักษณะของตนเอง โดยมีการปฏิบัติด้วยความตั้งใจ มีการทบทวนความรู้เพื่อให้เกิดความชำนาญอยู่เสมอ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีโดยจะให้ความร่วมมือในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาจะขอคำปรึกษาจากคนที่มีความรู้มากกว่า และจะวางตนให้มีความเหมาะสมตามกาลเทศะ ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ใน 1 เรื่องจะต้องอ่านจากหนังสือมากกว่า 3 เล่ม เพื่อให้เห็นจุดเด่น-จุดด้อย ของหนังสือ ซึ่งจะทำให้มีมุมมองที่กว้างขึ้น นอกจากนั้นในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งจะต้องอ่านมากกว่า 10 รอบ เพราะการอ่านเพียง 1-2 รอบ คือการอ่านเพื่อจำไปสอบ แต่ถ้าอ่าน 5-10 ครั้งขึ้นไปจะทำให้เกิดความเข้าใจและนำความรู้จำไปใช้ได้ตลอดชีวิต ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ จะซ้อมกีฬาอย่างจริงจังเพื่อทำให้เกิดความเคยชินจนติดเป็นนิสัยเพราะเมื่อถึงเวลาทำการแข่งขันแล้วจะได้ไม่มีปัญหา ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 2)

“ รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ต้องรู้จักเรียนรู้พฤติกรรมของเพื่อน เพื่อจะได้นำมาสร้างให้มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติที่ดิงาม คนที่ 1)

“ ควรรู้จักกล่าวคำว่า สวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ ขออภัย ให้เกิดเป็นความเคยชิน ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติที่ดิงาม คนที่ 2)

1.3 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตามบริบทของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนโดยการจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและตามแหล่งข้อมูลต่างๆ มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนและการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีการทบทวนความรู้และฝึกฝนตนเองจนเกิดความชำนาญ สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยไม่พลัดวันประกันพรุ่งและจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนทำอย่างอื่น โดยในเวลาเรียนจะตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ เมื่อถึงเวลาพักผ่อนก็จะพักผ่อนอย่างเต็มที่ การเรียนจะต้องมาก่อนส่วนการพักผ่อนทำทีหลัง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

“ จะแบ่งเวลาในตารางเรียนและตารางการฝึกซ้อมกีฬาให้ดี เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทั้ง 2 อย่าง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 1)

“ จะวางแผนสิ่งที่ทำในแต่ละวัน เช่น แบ่งเวลาในการเรียนและทบทวนบทเรียน หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด และจะต้องทำตามแผนที่ได้กำหนดเอาไว้ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติที่ดิงาม คนที่ 2)

2. ด้านอดทน

2.1 อดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งยั่วยุต่างๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความสามารถที่จะพิจารณาได้ตรงและแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่สมควรทำได้ มีการปฏิบัติตนโดยการตั้งใจทำงานและจะไม่พุดคุยหยอกล้อกันในระหว่างที่ทำงาน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอุปกรณ์การสื่อสารที่เป็น Social Network ในขณะที่ทำงานหรือทำกิจกรรม จะพูดดีและปฏิบัติดีต่อเพื่อนที่ไม่ชอบให้เป็นปกติเหมือนที่ปฏิบัติกับเพื่อนคนอื่นทั่วไป แยกแยะระหว่างเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัวออกจากกันและจะไม่เอามารวมกัน โดยจะใช้สติในการพิจารณากลับกรองในการ

แก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า และจะหลีกเลี่ยงการปะทะหรือลดการเผชิญหน้า ทั้งนี้จะเคารพในการตัดสินใจของเพื่อนรวมถึงการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ถ้าเพื่อนชวนคุยจะแค่พยักหน้าตอบรับและจะบอกเพื่อนที่ชวนคุยว่าขอเรียนก่อนหลังเลิกเรียนแล้วค่อยคุยกัน ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ ทำทุกอย่างให้เป็นปกติ ไม่แสดงความรู้สึกที่ไม่ชอบออกมา โดยให้มองความสำคัญไปที่งานมากกว่าให้ความสำคัญไปที่คน ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 3)

“ ไม่ตัดสินเพื่อนก่อนที่จะได้เรียนรู้นิสัยที่แท้จริง และไม่ควรรังสร้างศัตรูเพราะจะทำให้การทำงานมีปัญหา แต่ควรหาวิธีเปลี่ยนทัศนคติเพื่อนหรือสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้นจะดีกว่า ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติที่ดีงาม คนที่ 2)

2.2 การอดทนต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ ตามบริบทของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการใช้ความอดทน อดกลั้นได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ มีการปฏิบัติตนโดยการยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองและนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น นำคำต่อว่า เสียดสี นินทา หรือคำสบประมาทมาเป็นตัวกระตุ้นให้อยากพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ใช้สติในการพิจารณาไตร่ตรองระงับอารมณ์ของตนเองโดยไม่แสดงออกทางสีหน้าหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม โดยจะใช้วิธีการนั่งเฉยและไม่ตอบโต้ ทั้งนี้จะใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ไม่เก็บเอาคำพูดคนอื่นมาใส่ใจมากจนเกินไปเพราะจะทำให้เกิดความเครียดและไม่มีผลดีกับตัวเอง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ การที่มีคนชมเชยอยู่ตลอดเวลาเป็นสิ่งที่น่ากลัวเพราะจะทำให้เกิดการหลงตัวเอง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ เราไม่ใช่คนดีแต่เป็นเพียงคนหนึ่งที่อยากทำให้สังคมดีขึ้น ดังนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงการสร้างศัตรูแต่ให้รู้จักการผูกมิตรและสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 2)

2.3 การควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดัน ตามบริบทของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการระงับยับยั้งตนเองได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติ มีการปฏิบัติตนโดยการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมมาก่อนล่วงหน้า มีการฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญเพื่อจะได้ลดความประหม่า รู้จักการสร้างกำลังใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติจะปลื้มตัวออกมาเพื่อทำการประเมินตนเองและทบทวนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักทำความเข้าใจในสถานการณ์และใช้สติในการควบคุมอารมณ์เพื่อไม่ให้เกิดแสดงกิริยาที่ไม่พึงประสงค์ออกมา รู้จักการใช้สติมากกว่าใช้อารมณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองเพื่อที่จะนำมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ จะเตรียมตัวเองให้พร้อม จัดลำดับสิ่งที่จะต้องทำก่อน-หลัง เพื่อลดความประหม่า ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติดี คนที่ 1)

“ รู้จักการให้กำลังใจตนเองและตั้งสมาธิไม่ให้จิตใจออกแวก ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 3)

“ จะนั่งไม่พูดตอนที่กำลังโมโหเพราะจะทำให้ขาดสติ สิ่งทีพูดออกไปแล้วไม่สามารถเรียกกลับมาแก้ไขใหม่ได้ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

2.4 การอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก เพื่อให้กิจกรรมที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ตามบริบทของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล ด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านความประพฤติดี

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีความมุ่งมั่นปฏิบัติตนด้วยความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการปฏิบัติตนโดยการทำกิจกรรมทุกอย่างให้เต็มที่ ทำให้ดีที่สุดในทุกครั้งและทำด้วยความสนุก มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสร้างคามมีวินัยในตนเอง มีการประเมินตนเองเพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีการทบทวนความรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นความชำนาญ มีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยจะมีการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงมีแผนสำรองเตรียมพร้อมอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาจะขอคำแนะนำจากอาจารย์ พ่อแม่ หรือรุ่นพี่ รวมไปถึงการรู้จักผ่อนคลายความเครียด ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ทำทุกอย่างให้เหมือนเป็นครั้งสุดท้ายที่จะได้ทำ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ จะหาข้อบกพร่องของตัวเองและนำมาแก้ไข โดยถามตัวเองว่าไม่เข้าใจในจุดไหนแล้วจึงปรับแก้ไขในจุดนั้น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

“ จะวางแผนชีวิตและตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน การไม่รู้จักรวางแผนจะทำให้ใช้ชีวิตและทำกิจกรรมอื่นไปเรื่อยๆ โดยไม่มีทิศทาง จึงทำให้เสียเวลาและใช้พลังงานมาก” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติ คนที่ 2)

“ ไม่ให้ความสนใจกับกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ เทียวเล่น คีฬา คอเวกซ์ เวลาเหล่านั้นไว้พักผ่อนจะดีกว่า ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 3)

3. ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

3.1 เป้าหมายสูงสุดในชีวิตขณะที่เป็นนักศึกษา

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมั่นปฏิบัติตนที่แสดงถึงจะเรียนให้จบการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี ทำผลการเรียนให้ได้เกียรตินิยม ทำหน้าที่ของการเป็นนักศึกษาให้ดีที่สุด จะเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์จากการเป็นนักศึกษาให้ได้มากที่สุด ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ จะเรียนให้จบปริญญาตรี โดยมีผลการเรียน 3.00 ขึ้นไปเท่านั้น จะเป็นเด็กดีและจะทำให้พ่อแม่ได้ภาคภูมิใจ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 2)

“ ชีวิตนักศึกษาคือชีวิตที่ทำอะไรก็ได้ตามใจ ดังนั้นจะทำอะไรจึงทำให้ดีที่สุด ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 2)

3.2 เป้าหมายสูงสุดในชีวิตในอนาคตหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะหางานทำที่มีความมั่นคง ตอบแทนและเลี้ยงดูผู้มีพระคุณ พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ จะหางานทำที่มั่นคงเพื่อที่จะเลี้ยงครอบครัวและพ่อแม่ได้ จากนั้นถึงจะกลับมาเรียนต่อปริญญาโทภายหลัง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 2)

“ จะตอบแทนผู้มีพระคุณ บิดา มารดา และทำงานตามอุดมการณ์เพื่อให้ความช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 1)

3.3 วิธีการหรือแนวทางในการพิชิตอุปสรรคเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้านการเรียนและด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิต

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มักมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน ก่อนปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติด้วยความตั้งใจ มีการประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข รู้จักการให้กำลังใจตนเอง และมีการผ่อนคลายตนเองด้วยวิธีการต่างๆ ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ จะตั้งเป้าหมายของตัวเองให้ชัดเจนและหาวิธีการที่จะไปให้ถึงเป้าหมายนั้นได้อย่างไร ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

“ มีการทบทวนตนเอง เรียนรู้คนอื่นและคนรอบข้างควบคู่กันไป ต้องมีสติรู้ตัว มีปัญญารู้คิด ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 1)

“ อุปสรรคของการเรียน คือ ความขี้เกียจ ถ้ายังไม่พร้อมที่จะอ่านหนังสือควรรู้จักหาวิธีผ่อนคลายตัวเองก่อน เมื่อสมองและใจพร้อมแล้วจึงค่อยมาอ่านหนังสือซึ่งจะทำให้จำได้ดีขึ้น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

3.4 การดำเนินการที่จะนำตัวเองก้าวไปสู่มาตรฐานที่ดีเลิศในการทำกิจกรรมในชีวิต

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มักมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีความพร้อมที่จะ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา มีการประเมินหาข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และควรจะอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การพัฒนา ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ จะหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และจะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่จะนำพาตนเองไปสู่การพัฒนาและใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

“ ตั้งใจทำการฝึกซ้อมอย่าคิดว่าตัวเองเป็นน้ำเต็มแก้วแต่ควรคิดว่าตัวเองยังสามารถพัฒนาขึ้นไปได้อีกจึงจะช่วยให้ประสบความสำเร็จ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

3.5 ความคิดเห็นที่มีต่อความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูง อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มักมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการใช้เป็นแรงผลักดันและเป็นแรงจูงใจที่อยากทำให้ตนเองก้าวไปสู่ความสำเร็จ การใช้ความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อ ผลงานที่อยู่ในระดับสูงขึ้นให้เกิดประโยชน์จะทำให้ได้เปรียบผู้อื่นมากขึ้น ทำให้เกิดความพยายามที่จะ ฝึกฝนตนเองหรือปฏิบัติให้มากขึ้นจนกว่าจะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะคาดหวังใน สิ่งที่เป็นไปได้และขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองด้วย ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของ

นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ใช้เป็นแรงกระตุ้นให้ตนเองอยากที่จะพัฒนาไปข้างหน้า ในขณะที่เดียวกันคนที่ไม่มีความทะเยอทะยานหรือไม่มีความคาดหวังจะกลายเป็นคนที่หยุดนิ่งอยู่กับที่” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 2)

“ ความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังที่สูงขึ้นจะทำให้เกิดการกระตุ้นและผลักดัน ซึ่งจะเป็นทางลัดไปสู่ความสำเร็จได้เร็วยิ่งขึ้น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติ คนที่ 1)

4. มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอันทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน

4.1 แรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุมมองในประเด็นนี้ คือ ได้รับแรงบันดาลใจจากพ่อแม่ อาจารย์ นักกีฬาที่ชื่นชอบ เพื่อนร่วมทีม ภาพยนตร์กำลังภายใน การขาดโอกาสทางสังคม และการได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากรุ่นพี่ ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ได้รับแรงบันดาลใจจากพ่อแม่เพราะพ่อแม่มีความยากลำบากในการส่งเสริมให้เรียนหนังสือ ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 2)

“ได้รับแรงบันดาลใจจากการดูหนังเงินกำลังภายใน เพราะประทับใจลีลาการร่ายรำที่ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวได้อย่างสวยงาม” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 2)

“ได้รับแรงบันดาลใจจากการขาดโอกาสทางสังคม จึงเป็นแรงผลักดันอยากให้คนอื่นที่ขาดโอกาสได้รับสิ่งที่ดีๆ ได้รับโอกาสทางสังคมเหมือนที่ตนเองเคยได้รับมา” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 2)

4.2 การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากครอบครัวที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุมมองในประเด็นนี้ คือ ครอบครัวมีส่วนให้การสนับสนุน ผลักดัน หรือส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ครอบครัวเปิดโอกาสให้ตัดสินใจ ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้ความรักความอบอุ่น ให้การเอาใจใส่ดูแล ให้การกล่อมเกลาคิดใจ สอนให้รู้จักผิดหวังและเปิดโอกาสให้ได้ลองผิดลองถูก ดังจะเห็นได้จากกรให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ครอบครัวให้ความรักความเข้าใจ ไม่ปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้ ให้ความอบอุ่นและกล่อมเกลาคิดใจให้เป็นคนละเอียดอ่อน” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 2)

“ ครอบครัวยุคใหม่ให้ความสำคัญและสอนให้ลูกรู้จักการคิดเป็นทำเป็น ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติ คนที่ 2)

4.3 การสนับสนุนผลักดันหรือส่งเสริมจากสถาบันการศึกษาที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จจากการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมองในประเด็นนี้ คือ มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและมีพื้นที่ให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถหรือได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาเหมือนเป็นคนในครอบครัว สอนทักษะชีวิตที่นอกเหนือจากบทเรียนในห้อง มีการบริการที่ดี เช่น ระบบ E-Lecture บริการตรวจสุขภาพ บริการให้ยืมจักรยาน มีการจัดกิจกรรม Job Fair มีการปลูกฝังความสามัคคีและหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรม มีปณิธานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ มีบุคลากร อาจารย์ที่มีคุณภาพและมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และปฏิบัติต่อนักศึกษาเหมือนคนในครอบครัวสามารถขอคำปรึกษาได้ตลอด” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 1)

“ มหาวิทยาลัยสร้างคน สร้างความรู้ ปลูกฝังให้นักศึกษาเป็นคนดีและมีคุณธรรม” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านเรียนดี คนที่ 3)

“ มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี เปิดพื้นที่และมีเวทีให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ มีผู้บริหารที่เข้าใจและให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษาให้สิทธิในการเรียนรู้และมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านความประพฤติที่ดี คนที่ 1)

4.4 การที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านขยัน ด้านอดทน และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีส่วนช่วยผลักดันให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมองในประเด็นนี้ คือ การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน มีส่วนช่วยผลักดันให้ได้มีโอกาสประสบความสำเร็จ โดยการทำให้งานการศึกษาตามเวลาที่กำหนด ทำให้มีผลการศึกษาดีขึ้น ช่วยในการฝึกฝนความมีวินัยในตนเอง ทำให้แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ตนเองอยากประสบความสำเร็จทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติตนของตนเองด้วย รวมถึงเป็นตัวหล่อหลอมให้ตนเองเป็นคนที่มีคุณภาพและทำให้มีความพร้อมก่อนที่จะออกไปสู่สังคมภายนอก ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน เป็นตัวกระตุ้นสำหรับคนที่อยากจะพัฒนาตนเอง ถ้าไม่มีความต้องการพัฒนาตนเองก็จะเป็นคนที่หยุดอยู่กับที่ ซึ่งมีค่าเท่ากับว่ากำลังเดินถอยหลัง” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 2)

4.5 การรู้จักวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมองในประเด็นนี้ คือ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทำให้สามารถประเมินตนเองได้ และเป็นกรอบบังคับให้ชีวิตดำเนินไปอย่างมีระบบระเบียบ ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญของชีวิต เป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินชีวิต โดยจะไม่ทำให้เสียเวลาเปล่า ทำให้บริหารจัดการชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยทำให้การทำงาน การเรียน และการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถทำได้อย่างเต็มที่ และเป็นตัวช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นการฝึกวินัยของตนเองด้วย ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ มีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จเพราะคนที่ไม่รู้จัดการจัดลำดับความสำคัญในชีวิตให้เหมาะสม ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แบ่งเวลาไม่เป็น จะทำให้บุคคลนั้นใช้ชีวิตไปวันๆ ไม่มีทิศทาง ไม่มีเป้าหมายและทำให้ประสบความสำเร็จได้ยาก ” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 3)

“ ถ้ารู้จักบริหารจัดการชีวิตได้อย่างเหมาะสมจะทำให้การทำงาน การเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ สามารถทำได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ห่วงหน้าพะวงหลัง” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ คนที่ 2)

4.6 ปัจจัยอื่นที่จะช่วยส่งเสริมหรือผลักดันสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ

จากการศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมองในประเด็นนี้ คือ ปัจจัยจากการได้รับกำลังใจจากครอบครัว ปัจจัยด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยด้านบริบทของสภาพสังคมที่มีความเอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมายในชีวิต และที่สำคัญที่สุด คือ การปฏิบัติของตัวเอง ดังจะเห็นได้จากการให้สัมภาษณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ได้กล่าวว่า

“ ปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด คือ ตัวเอง เพราะต่อให้มีแนวทางหรือวิธีการต่างๆ มากมายที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแต่ถ้าตนเองไม่ปฏิบัติ ไม่ฝึกฝน ไม่เอามาประยุกต์ใช้มันก็จะเปล่าประโยชน์ แต่คนที่รู้จักนำมาใช้จะทำให้ได้รับประโยชน์และนำตนเองไปสู่ความสำเร็จได้” (ผู้ให้สัมภาษณ์ด้านกีฬา คนที่ 2)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว 3) เพื่อศึกษามุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้คลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นคุณลักษณะ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเรียนดี จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกีฬา จำนวน 3 คน 3) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 2 คน และ 4) นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความประพฤติที่ดีงาม จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก คือ เป็นรางวัลที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัยมหิดลหรือได้รับจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2557 โดยผ่านความเห็นชอบของจากกรรมการกั่นกรองของกองกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ร่วมในการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 352 คน พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 เป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 มีวิธีการเข้าศึกษาโดยการสอบในระบบแอดมิชชันกลาง จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 มีสภาพการพักอาศัยอยู่หอพัก/อยู่กับบุคคลอื่น จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 มีสถานภาพของครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 82.1

2. การวิเคราะห์ระดับการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม พบว่า การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) รองลงมา คือ ด้านขยันและด้านอดทน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$ และ 3.45 ตามลำดับ)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย โดยใช้ค่า t - test และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตาม คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา สถานภาพของครอบครัวโดยใช้โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe' สรุปได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาชาย ($\bar{x} = 3.56$ และ 3.38 ตามลำดับ)

3.2 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ($\bar{x} = 3.60$ และ 3.41 ตามลำดับ)

3.3 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีสภาพการพักอาศัยอยู่บ้านกับบิดาและ/หรือมารดา มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาที่มีสภาพการพักอาศัยอยู่หอพักอยู่กับบุคคลอื่น ($\bar{x} = 3.51$ และ 3.48 ตามลำดับ)

3.4 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชากลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$ และ 3.52 ตามลำดับ) รองลงมาคือ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$)

3.5 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีวิธีการเข้าศึกษาโดยการสอบในระบบมหิดลโควตา มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) รองลงมาคือ กลุ่มที่สอบในระบบแอดมิชชั่นกลาง และกลุ่มที่สอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น กีฬาคณะตรี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$ และ 3.43 ตามลำดับ)

3.6 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม กลุ่มที่มีสถานภาพของครอบครัวบิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง และกลุ่มที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิตหรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$ และ 3.53) รองลงมา คือ กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ($\bar{x} = 3.48$)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ จำนวน 10 คน เพื่อวิเคราะห์มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ สามารถสรุปการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

4.1 ด้านขยัน

4.1.1 การวางแผนทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนในแผนระยะสั้น โดยจะมีการเตรียมตัวหรือเตรียมการก่อนจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ส่วนในแผนระยะยาว นักศึกษามีการปฏิบัติตนโดยจะวางแผนและตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการประเมินผลงานหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมเพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

4.1.2 การปฏิบัติตน พบว่า นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมสอดคล้องตามคุณลักษณะของตนเอง โดยมีการปฏิบัติด้วยความตั้งใจ มีการทบทวนความรู้เพื่อให้เกิดความชำนาญอยู่เสมอ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีโดยจะให้ความร่วมมือในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาจะขอคำปรึกษาจากคนที่มีความรู้มากกว่า และจะวางแผนให้มีความเหมาะสมตามกาลเทศะ

4.1.3 การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนโดยการจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและตามแหล่งข้อมูลต่างๆ มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนและการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีการทบทวนความรู้และฝึกฝนตนเองจนเกิดความชำนาญ สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยไม่พลัดวันประกันพรุ่งและจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้น

4.2 ด้านอดทน

4.2.1 อดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งขั้วต่างๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อด้านเรียนดี ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และด้านความประพฤติ พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองและแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่สมควรทำได้ มีการปฏิบัติตนโดยการตั้งใจทำงานและไม่พุดคุยหยอกล้อกันในช่วงที่ทำงาน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอุปกรณ์การสื่อสารที่เป็น Social Network ในขณะที่ทำงานหรือทำกิจกรรม มีการพูดคุยและปฏิบัติดีต่อเพื่อนที่ไม่ชอบให้เป็นปกติเหมือนที่ปฏิบัติกับเพื่อนคนอื่นทั่วไป แยกแยะระหว่างเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัวออกจากกันและไม่เอามารวมกัน โดยใช้สติในการพิจารณาก่อนการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้า และหลีกเลี่ยงการปะทะหรือลดการเผชิญหน้า ทั้งนี้จะเคารพในการตัดสินใจของเพื่อนรวมถึงการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย

4.2.2 การอดทนต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการใช้ความอดทน อดกลั้นได้แม้อยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ มีการปฏิบัติตนโดยการยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองและนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น นำคำต่อว่า เสียดสี นินทา หรือคำสบประมาทมาเป็นตัวกระตุ้นให้อยากพัฒนา

ตนเองให้ดียิ่งขึ้น ใช้สติในการพิจารณาไตร่ตรองระงับอารมณ์ของตนเองโดยไม่แสดงออกทางสีหน้าหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม โดยจะใช้วิธีการนั่งเงียบและไม่ตอบโต้ ทั้งนี้จะใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์

4.2.3 การควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดัน พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการระงับยับยั้งตนเองได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติ มีการปฏิบัติตนโดยการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมมาก่อนล่วงหน้า มีการฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญเพื่อจะได้ลดความประหม่า รู้จักการสร้างกำลังใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติจะปลีกตัวออกมาเพื่อทำการประเมินตนเองและทบทวนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักทำความเข้าใจในสถานการณ์และใช้สติในการควบคุมอารมณ์เพื่อไม่ให้แสดงกิริยาที่ไม่พึงประสงค์ออกมา รู้จักการใช้สติมากกว่าใช้อารมณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองเพื่อที่จะนำมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

4.2.4 การอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบากเพื่อให้กิจกรรมที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีความมุ่งมั่นปฏิบัติตนด้วยความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการปฏิบัติตนโดยการทำกิจกรรมทุกอย่างให้เต็มที่ ทำให้ดีที่สุดทุกครั้งและทำด้วยความสนุก มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสร้างความมีวินัยในตนเอง มีการประเมินตนเองเพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีการทบทวนความรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นความชำนาญ มีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยจะมีการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงมีแผนสำรองเตรียมพร้อมอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาจะขอคำแนะนำจากอาจารย์ พ่อแม่ หรือรุ่นพี่ รวมไปถึงการรู้จักผ่อนคลายความเครียด

4.3 ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

4.3.1 เป้าหมายสูงสุดในชีวิตของท่านในขณะที่เป็นนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมั่นในการปฏิบัติตนที่แสดงถึงจะเรียนให้จบการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี ทำผลการเรียนให้ได้เกียรตินิยม ทำหน้าที่ของการเป็นนักศึกษาให้ดีที่สุด จะเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์จากการเป็นนักศึกษาให้ได้มากที่สุด

4.3.2 เป้าหมายสูงสุดในชีวิตในอนาคตหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษาแล้ว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งมั่นจะหางานทำที่มีความมั่นคง ตอบแทนและเลี้ยงดูผู้มีพระคุณ พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม

4.3.3 วิธีการหรือแนวทางในการพิชิตอุปสรรคเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้านการเรียนและด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิต พบว่า นักศึกษามีส่วนใหญ่มุ่งมั่นในการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนก่อนปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติด้วยความตั้งใจ มีการประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข รู้จักการให้กำลังใจตนเอง และมีการผ่อนคลายตนเองด้วยวิธีการต่างๆ

4.3.4 การดำเนินการที่จะนำตัวเองก้าวไปสู่มาตรฐานที่ดีเลิศในการทำกิจกรรมในชีวิต พบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา มีการประเมินหาข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และควรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การพัฒนา

4.3.5 ความคิดเห็นที่มีต่อความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูงอันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการใช้เป็นแรงผลักดันและเป็นแรงจูงใจที่อยากทำให้ตนเองก้าวไปสู่ความสำเร็จ การใช้ความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูงขึ้นให้เกิดประโยชน์จะทำให้ได้เปรียบผู้อื่นมากขึ้น ทำให้เกิดความพยายามที่จะฝึกฝนตนเองหรือปฏิบัติให้มากขึ้นจนกว่าจะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะคาดหวังในสิ่งที่เป็นไปได้และขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองด้วย

4.4 มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอันทำให้ให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน

4.4.1 แรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับแรงบันดาลใจจาก พ่อแม่ อาจารย์ นักกีฬาที่ชื่นชอบ เพื่อนร่วมทีม ภาพยนตร์กำลังภายใน การขาดโอกาสทางสังคม และการได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากรุ่นพี่

4.4.2 การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากครอบครัวที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ พบว่า ครอบครัวมีส่วนให้การสนับสนุน ผลักดัน หรือส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ครอบครัวเปิดโอกาสให้ตัดสินใจ ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้การเอาใจใส่ดูแล ให้การกล่อมเกลาจิตใจ สอนให้รู้จักผิดหวังและเปิดโอกาสให้ได้ลองผิดลองถูก

4.4.3 การสนับสนุนผลักดันหรือส่งเสริมจากสถาบันการศึกษาที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ พบว่า มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและมีพื้นที่ให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถหรือได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาเหมือนเป็นคนในครอบครัว สอนทักษะชีวิตที่นอกเหนือจากบทเรียนในห้อง มีการบริการที่ดี เช่น ระบบ E-Lecture บริการตรวจสอบสุขภาพ บริการให้ยืมจักรยาน มีการจัดกิจกรรม Job Fair มีการปลูกฝังความสามัคคีและหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรม มีปณิธานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน

4.4.4 การที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านขยัน ด้านอดทน และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีส่วนช่วยผลักดันให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ พบว่า ทำให้จบการศึกษาตามเวลาที่กำหนด ทำให้มีผลการศึกษาดีขึ้น ช่วยในการฝึกฝนความมีวินัยในตนเอง ทำให้แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ตนเองอยากประสบความสำเร็จทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติตนของตนเองด้วย รวมถึงเป็นตัวหล่อหลอมให้ตนเองเป็นคนที่มีคุณภาพและทำให้มีความพร้อมก่อนที่จะออกไปสู่สังคมภายนอก

4.5 การรู้จักวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลา

วางให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ พบว่า เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทำให้สามารถประเมินตนเองได้ และเป็นกรอบบังคับให้ชีวิตดำเนินไปอย่างมีระบบระเบียบ ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญของชีวิต เป็นตัวกำหนดทิศทาง การดำเนินชีวิต โดยจะไม่ทำให้เสียเวลาเปล่า ทำให้บริหารจัดการชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยทำให้การทำงาน การเรียน และการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถทำได้อย่างเต็มที่ และเป็นตัวช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการฝึกวินัยของตนเองด้วย

4.6 มีปัจจัยอื่นใดอีกบ้างที่จะช่วยส่งเสริมหรือผลักดันสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ พบว่า ปัจจัยจากการได้รับกำลังใจจากครอบครัว ปัจจัยด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยด้านบริบทของสภาพสังคมที่มีความเอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมายในชีวิต และที่สำคัญที่สุด คือ การปฏิบัติของตนเอง

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม พบว่า ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$) รองลงมา คือ ด้านขยันและด้านอดทน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$ และ 3.45 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก ร้อยละ 64.5 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.4 เป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เทคโนโลยี ร้อยละ 47.2 มีวิธีการเข้าศึกษาโดยการสอบในระบบแอดมิชชันกลาง ร้อยละ 55.4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 3.00 ร้อยละ 59.1 มีสภาพการพักอาศัยอยู่หอพัก/อยู่กับบุคคลอื่น และร้อยละ 82.1 มีสถานภาพของครอบครัวบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม เปิดให้มีการเรียนการสอนในหลากหลายสาขาวิชา โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถจำแนกตามคณะวิชาได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ ซึ่งบริบทของการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มก็จะมีแตกต่างกันออกไป โดยในกลุ่มของวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งจะมุ่งเน้นการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ผู้เรียนมีทักษะในกระบวนการคิด การวิเคราะห์ ใช้หลักเหตุผล ใช้ข้อเท็จจริงในการตัดสินใจ มีการตั้งสมมติฐานและหาเหตุผลของข้อเท็จจริง

โดยจะมีเนื้อหาวิชาที่มีความยากเพราะเกี่ยวข้องกับ การดูแลการรักษาสุขภาพร่างกายของมนุษย์ซึ่งมีความละเอียดอ่อนและมีความซับซ้อนตามบริบทของการเรียน ทั้งนี้ นักศึกษาจะต้องทำให้ตนเองมีความรู้และความเข้าใจเป็นอย่างดีเพื่อให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านก่อนที่จะก้าวเข้าสู่สายวิชาชีพทางด้านสุขภาพ ในส่วนของกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จะมุ่งเน้นการเรียนการสอนทางด้านการปฏิบัติมากกว่าการเรียนภาคทฤษฎี และนักศึกษาจะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ให้ทันต่อวิวัฒนาการและกระแสของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงเน้นกระบวนการคิด การวิเคราะห์ ให้หลักเหตุผล ใช้ข้อเท็จจริงในการตัดสินใจและหาเหตุผลของข้อเท็จจริงด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ในกลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ จะมีจะมุ่งเน้นการเรียนการสอนทางด้านทฤษฎีหรือศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ รวมถึงหน่วยต่างๆ ของมนุษย์ พฤติกรรมในแง่มุมต่างๆ โดยอาศัยทักษะในการตีความ การคาดการณ์ วิเคราะห์ตามหลักปรัชญาและตรรกะความเชื่อส่วนบุคคล ตลอดจนทักษะทางด้านการสื่อสารและการใช้ภาษาไปด้วย จากลักษณะของคณะวิชาที่มีความที่มีธรรมชาติการเรียนรู้ที่แตกต่างกันจึงทำให้มีการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีในระดับปานกลาง ส่วนการที่นักศึกษามีการมุ่งผลสัมฤทธิ์สูง อธิบายได้ว่าเนื่องจากนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม มีการปฏิบัติตน โดยการให้ความสำคัญกับการเรียนและการทำงานเป็นอันดับแรก รู้จักการจัดลำดับความสำคัญของชีวิตว่าสิ่งใดต้องทำก่อนและทำภายหลัง มีการตั้งเป้าหมายชีวิตอย่างชัดเจน และมีการวางแผนชีวิตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ นักศึกษายังการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องตัวเองเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ตลอดจนมีวิธีการจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ จึงทำให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก

ดังจะเห็นได้จากกรตอบแบบสอบถามของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีในด้านขยัน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เช่น ข้อที่ 10 ฉันส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนด ($\bar{x} = 4.05$) ข้อที่ 11 ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่อาจารย์กำหนด ($\bar{x} = 4.01$) และข้อที่ 6 ฉันจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญที่อาจารย์สอนในห้องเรียนทุกวิชา ($\bar{x} = 3.84$) (ดูในภาคผนวก ข) สอดคล้องกับ ไสว มาลาทอง (2552 : 128) ได้ให้ความหมายของความขยันว่าหมายถึง ผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรต่อหน้าที่การงาน มีความมุ่งมั่นเพื่อให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ มีความพยายามทำงานนั้นๆ ด้วยความตั้งใจจริง โดยไม่คำนึงถึงความยากลำบาก ความหิวกระหาย อุปสรรคต่างๆ หรือแม้แต่ดินฟ้าอากาศจะบีบคั้นด้วยความหนาว ความร้อน แม้ฝนจะตก แดดกล้าจะแผดเผาสักเพียงไรก็ไม่ย่อท้อ ออดทนทำไปโดยไม่เห็นแก่เหนื่อย หรือโดยการอ้างเอาอุปสรรคขึ้นมาอ้างหวังแต่ความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ สัญญา สัญญา กิวัฒน์ (2543 : 69) กล่าวถึงวิธีแนวปฏิบัติตนให้เป็นขยันไว้คือ 1) คิดอยู่เสมอว่าจะทำประโยชน์ 2) คิดอยู่เสมอว่าจะปรับปรุงงานปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้น 3) มองหาสิ่งที่จะทำอยู่เสมอ 4) ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ลงมือ

ทำงานหรือธุระพันที่ที่ว่างจากอย่างอื่น 5) แบ่งเวลาแต่ละวันเป็นส่วนๆ แล้วทำสิ่งใดๆ ตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพักผ่อนและการอยู่กับครอบครัว 6) ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไร้ประโยชน์

ส่วนนักศึกษามีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีในด้านอดทน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เช่น ข้อที่ 23 ฉันยินดีรับฟังข้อวิจารณ์จากอาจารย์เกี่ยวกับงานของตนเอง ($\bar{x}=3.91$) ข้อที่ 25 ฉันอยากปรับปรุงตนเองหากมีใครวิจารณ์ผลงานของฉันว่ามีคุณภาพด้อย ($\bar{x}=3.78$) และข้อที่ 31 ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อโดนอาจารย์ตำหนิต่อหน้าเพื่อน ($\bar{x}=3.69$) (ดูในภาคผนวก ข) สอดคล้องกับ พระเทพปริยัติโมลี (ม.ป.ป : 19-21) ได้ให้ความหมายของความอดทน หมายถึง ความอดทนได้ต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เป็นลักษณะของกายและใจที่พร้อมจะเผชิญเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในทุกรูปแบบ ไม่มีความย่อท้อ เมื่อประสบสิ่งลำบาก หรือไม่ต้องการ ต้องพยายามสงบใจ ทำใจให้เย็น ไม่เก็บเอาความลำบาก ความเจ็บปวด ความเจ็บใจ มาใส่ใจคิด เมื่อสงบใจได้แล้ว กิริยาท่าทางและคำพูดที่แสดงออกก็จะสงบเสงี่ยม เรียบร้อย เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น และสอดคล้องกับ รุจิร ภูสาระ และคณะ (2545 : 3) กล่าวถึงวิธีปฏิบัติให้เป็นคนที่มีความอดทนไว้ คือ 1) เวลาโกรธต้องเก็บความโกรธไว้ในใจไม่แสดงออก 2) ถึงแม้การเรียนจะยากก็อดทนเรียนจนสำเร็จ 3) การเดินทางไปโรงเรียน ถึงแม้จะมีความยากลำบากก็ไม่บ่น 4) เวลาเพื่อนขำให้โกรธก็หลบหนีไป ไม่ทะเลาะกับเพื่อน 5) ถึงแม้อยากได้ของบางอย่างก็อดทนทำใจให้สงบ

ส่วนนักศึกษามีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีในด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เช่น ข้อที่ 48 ฉันพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบแต่ละวิชา ($\bar{x}=4.00$) ข้อที่ 36 ฉันมีความตั้งใจแน่วแน่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียน ($\bar{x}=3.91$) และข้อที่ 47 ฉันอ่านหนังสือและทบทวนวิชานั้นให้มากขึ้นเมื่อทำคะแนนสอบได้น้อย ($\bar{x}=3.86$) (ดูในภาคผนวก ข) สอดคล้องกับ กุญชร ศรีสุทธิสะอาด (2516 : 32 อ้างถึงใน ปริญญา ณ วันจันทร์ 2536 : 25) ได้ให้ความหมายของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง กิจกรรมของมนุษย์ในอันที่จะพยายามไปสู่เป้าหมายอย่างมีระบบ และการมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเป็นแรงขับเคลื่อนระดับสูงของมนุษย์ที่จะ ไปให้ถึงเป้าหมายอันเป็นความสำเร็จส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นมาจากความวิตกกังวลว่าจะล้มเหลว ความต้องการที่จะเอาชนะและเป็นผู้นำในสิ่งแวดล้อม ความต้องการมีพลังในสังคมเหนือผู้อื่น หรือความต้องการที่จะแข่งขันเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานอันดีเลิศ และสอดคล้องกับ พรรณี ช.เจนจิต (2545: 513) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ คือ 1) เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง 2) เป็นผู้ที่ทำงานมีแผน 3) เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง 4) เป็นผู้ที่มีมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน 5) มีความทะเยอทะยานสูง 6) มีความกระตือรือร้น 7) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง 8) รู้จักการวางแผน 9) มีความพยายามที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนให้ดีเสมอ 10) มีความอดทนต่ออุปสรรคที่ย่างยากได้

1.2 เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ คณะวิชา วิธีการที่เข้าศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพการพักอาศัย สถานภาพครอบครัว เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1- 6 มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยนักศึกษาเพศหญิงมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาหญิงมีการแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติตนด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ สามารถส่งงานให้เสร็จทันเวลา เข้าเรียนสม่ำเสมอ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนด้วยการไปอ่านหนังสือหรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ รวมทั้งมีการแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติตนในการอดทน เช่น รู้จักระงับยับยั้งต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งที่ยั่วต่างๆ มีการอดทนต่อความโกรธ อดทนต่อความเจ็บใจ และอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย โดยจะไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก และยังสามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดันได้ดี นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติตนด้วยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่น มีการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน มีการวางแผน มีความมุ่งมั่นในการทำงานหรือการเรียน มีความคาดหวังในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ไปสู่ผลงานในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีที่จะผลักดันให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จได้ แต่ในขณะที่เดียวกันที่นักศึกษาชายยังไม่สามารถแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติตนได้ตามปัจจัยที่กล่าวมาได้ดีเท่าที่ควร ประกอบกับนักศึกษาเพศชายเป็นเพศที่รักอิสระ ชอบความสนุกสนานและให้ความสำคัญกับเพื่อนเป็นอันดับต้น จึงเป็นสาเหตุให้นักศึกษาชายมีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้น้อยกว่านักศึกษาเพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของ วชรินทร์ แพงศรี (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFd) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน ทำให้ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรพินท์ สันติชัยอนันต์ (2549) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและ

ปริมาตร โดยเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูต่อเวที จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นิสิตนักศึกษาชายและนิสิตนักศึกษาหญิง มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาชาย และสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี อินคา (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านกามสังวร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 ส่วนด้านสัมมาอาชีวะและด้านสังขะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมสูงกว่าเพศชาย

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีคณะวิชาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีคณะวิชาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า ไม่ว่านักศึกษาจะศึกษาอยู่ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งอยู่ภายใต้มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม โดยนักศึกษาจะได้รับการเรียนการสอน ได้รับนโยบายจากมหาวิทยาลัยในการปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จากผลของการศึกษาจึงทำให้ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะดา ปัญญา (2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์ในวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำแนกตามสาขาวิชา เมื่อพิจารณาคูณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีวิธีการเข้าศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีวิธีการเข้าศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาได้ผ่านกระบวนการคัดเลือกเพื่อเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการสอบในระบบมหิดล โควตา สอบในระบบแอดมิชชันกลาง หรือการสอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น ดนตรี กีฬา) ซึ่งก่อนที่นักศึกษาจะผ่านการคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล ได้นั้น นักศึกษามีความหลากหลายทางบริบท เช่น การได้รับการอบรมสั่งสอนจากโรงเรียนในระดับมัธยมปลาย การขจัดเกลาจากครอบครัว สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว หรือสภาพภูมิลาเนาที่สภาพแวดล้อม เมื่อนักศึกษาได้รับการพิจารณาให้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว นักศึกษาจะอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมความเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล มีปณิธาน และมีแนวทางในการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีข้อหนึ่งที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เป็นบัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร (Core Values) มหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนได้รับการจัดการขจัดเกลาในลักษณะเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จากผลของการศึกษาจึงไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษวรรณ โอปนพันธ์ (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีรวมซึ่งคุณลักษณะนิสิตใหม่ในระดับ ปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดัชนีรวมทางการศึกษาที่บ่งคุณลักษณะ โดยรวมของนิสิตใหม่ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตใหม่ของแต่ละคณะ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเปรียบเทียบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีขณะที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาต้น ประจำปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,700 คน พบว่า ดัชนีรวมของนิสิตมี 6 ตัวบ่งชี้ กล่าวคือ ลักษณะนิสิตที่เน้นกิจกรรม ลักษณะนิสิตที่เน้นกีฬา ลักษณะนิสิตที่เน้นศิลปะ ลักษณะนิสิตที่เน้นวิชาการ ลักษณะนิสิตที่เน้นสังคม ลักษณะนิสิตที่ไม่ผูกพันกับสาขาวิชาที่เรียน ส่วนการเปรียบเทียบดัชนีรวมแต่ละตัวของแต่ละคณะนั้น ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านระบบการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีดัชนีรวมรวมของลักษณะนิสิตที่เน้นสังคมมากกว่านิสิตที่อยู่ในโครงการพิเศษ แต่นิสิตที่อยู่ในโครงการพิเศษมีดัชนีรวมรวมของลักษณะนิสิตที่เน้นกิจกรรมไม่ผูกพันกับสาขาวิชาชีพที่เรียนมากกว่านิสิตที่ผ่านระบบการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภาวารณ พันธุ์ดิอุโมงค์ (2553) ได้ศึกษาคุณลักษณะของพฤติกรรมเชิงคุณธรรมของนักศึกษาประเภทคัดเลือกโควตาตามโครงการ “ผู้ที่มีคุณธรรมนำความรู้ ประพฤติดี มีที่เรียน”

ประจำปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2553 หลังผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเชิงคุณธรรมอยู่ในเกณฑ์ทำ/ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม รองลงมาคือ ทำ/ปฏิบัติเพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิด

สมมติฐานที่ 4 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ทั้งนี้ เนื่องจาก นักศึกษาสามารถในการใช้ความขยัน โดยการมีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ สามารถส่งงานให้เสร็จทันเวลา เข้าเรียนสม่ำเสมอ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนด้วยการไปอ่านหนังสือ หรือค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ รวมทั้งมีความสามารถในการอดทน โดยการ รู้จักระงับยับยั้งต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งที่ยั่วต่างๆ มีการอดทนต่อความโกรธ อดทนต่อความเจ็บใจ และอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย โดยจะไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก และยังสามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดันได้ดี นอกจากนี้ยังมีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่น มีการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอน มีการวางแผน มีความมุ่งมั่น ความคาดหวังที่จะสู่ผลงานในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา เจริญพันธ์ (2546) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพตามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัย กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพตามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาล โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ วัชรินทร์ แผงศรี (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFD) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกันทำให้ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี อินคา (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านกามสังวร ด้านสังจาจะ ด้านสติสัมปชัญญะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีผลการเรียนที่สูงกว่ามีพฤติกรรมจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนที่ต่ำ และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549 : 122-125) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ สมนึก แก้ววิไล (2548) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การปฏิบัติตนทางจริยธรรมโดยรวมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ต่ำกว่า 2.00) อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (2.00 – 2.99) และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (3.00 – 4.00) อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 5 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 5 อธิบายได้ว่า สภาพการพักอาศัยของนักศึกษาไม่ว่านักศึกษาจะอาศัยอยู่ที่อยู่บ้านกับบิดา / และหรือมารดา หรืออยู่หอพักและอยู่กับบุคคลอื่น นักศึกษาจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ สามารถเข้า-ออก ไปได้ตลอดเวลา และสามารถที่จะไปไหนมาไหนตามสถานที่ต่างๆ ได้ตลอดเวลาและไม่ได้มีความเคร่งครัดของระเบียบหรือเกณฑ์เกี่ยวกับการพักอาศัยเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้จากผลของการศึกษาจึงไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ แพงศิริ (2557) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFd) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเปรียบเทียบคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สภาพการพักอาศัยขณะที่ศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ TQF ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพของครอบครัวต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดี แตกต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่มีสถานภาพของครอบครัวต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 6 อธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีสถานภาพของครอบครัวในรูปแบบบิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง บิดาหรือมารดาเสียชีวิตหรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต นักศึกษาก็ได้รับการสนับสนุนทั้งกำลังใจและกำลังใจทรัพย์ รวมทั้งจะได้รับการอบรม

เลี้ยงดู การกล่อมกล่าวจิตใจ ได้รับความรักความอ่อนเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จากผลของการศึกษาจึงไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี อินคา (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำแนกตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่มีสภาพครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรพินท์ สันติชัยอนันต์ (2549) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาศาสน์อุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาศาสน์อุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูกตเวที จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นิสิตนักศึกษามีสถานภาพของครอบครัวต่างกัน มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ ซึ่งในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านขยัน

2.1.1 การวางแผนทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนในแผนระยะสั้น โดยจะมีการเตรียมตัวหรือเตรียมการก่อนจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ส่วนในแผนระยะยาว นักศึกษามีการปฏิบัติตน โดยจะวางแผนและตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีการประเมินผลงานหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมเพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการเตรียมการหรือเตรียมความพร้อมก่อนลงมือดำเนินกิจกรรมต่างๆ และมีการวางแผนการดำเนินงานทั้งในแผนระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงมีการประเมินผลงานหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้ว จะทำให้นักศึกษามีแนวทางการทำงานและวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังช่วยลดผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ หน่วยศึกษานิเทศก์กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 3) ที่ได้กำหนดลักษณะของผู้ที่มีความขยันในการศึกษาเล่าเรียน ไว้ในข้อ 1 ว่าหมายถึง การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อแม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่างๆ บางอย่าง ก็มานะทำงานกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาว่างนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนของตน โดยอ่านหนังสือค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือสงสัยด้านการเรียน ก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตนอยู่เสมอ

2.1.2 การปฏิบัติตน พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม

สอดคล้องตามคุณลักษณะของตนเอง โดยมีการปฏิบัติด้วยความตั้งใจ มีการทบทวนความรู้เพื่อให้เกิดความชำนาญอยู่เสมอ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีโดยจะให้ความร่วมมือในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาจะขอคำปรึกษาจากคนที่มีความรู้มากกว่า และจะวางตนให้มีความเหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวข้างต้นนั้น แสดงถึงความพยายามในการพัฒนาศักยภาพตนเองให้ไปอยู่ในระดับที่สูงขึ้นอยู่เสมอ และทำให้เป็นนักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการและยอมรับของมหาวิทยาลัย และสังคมต่อไป สอดคล้องกับแนวความคิดของ กรมวิชาการ (2523 : 61-63) ที่กล่าวว่า เป็นธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จของชีวิต ควบคู่ไปกับการใช้ปัญญา โดยได้กำระบุลัษณะของผู้ที่มีลักษณะความขยันหมั่นเพียรไว้ 45 ประการ เช่น ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดและทำให้เสร็จทันเวลาทุกครั้ง ชอบศึกษาค้นคว้าสอบถามหาความรู้ ความจริงอยู่เสมอ ตรวจสอบและปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าตัวตน หรือพยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองเกี่ยวกับการเรียน เป็นต้น

2.1.3 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนโดย

การจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการอ่านหนังสือและสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและตามแหล่งข้อมูลต่างๆ มีการจัดลำดับความสำคัญของการเรียนและการทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีการทบทวนความรู้และฝึกฝนตนเองจนเกิดความชำนาญ สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยไม่ผลัดวันประกันพรุ่งและจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวข้างต้นนั้น แสดงถึงการที่นักศึกษาให้ความสำคัญและรู้คุณค่าของเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะเป็นการช่วยให้นักศึกษาไม่ปล่อยเวลาทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ สอดคล้องกับแนวความคิดของ สัจญญา สัจญญาวิวัฒน์ (2543 : 69) ที่กล่าวถึงแนวปฏิบัติตนให้เป็นขยันไว้ คือ คิดอยู่เสมอว่าจะทำประโยชน์คิดอยู่เสมอว่าจะปรับปรุงงานปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้น มองหาสิ่งที่จะทำอยู่เสมอ ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำงานหรือธุระทันทีที่ว่างจากอย่างอื่น แบ่งเวลาแต่ละวันเป็นส่วนๆ แล้วทำตามที่กำหนดไว้โดยไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไร้ประโยชน์

2.2 ด้านอดทน

2.2.1 อดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งยั่วต่างๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อด้านเรียนดี

ด้านกีฬา ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และด้านความประพฤติดี พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีความสามารถที่จะพิจารณาได้ตรงและแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่สมควรทำได้ มีการปฏิบัติตนโดยการ

ตั้งใจทำงานและจะไม่พูดคุยหยอกล้อกันในระหว่างที่ทำงาน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอุปกรณ์การสื่อสารที่เป็น Social Network ในขณะที่ทำงานหรือทำกิจกรรม จะพูดคุยและปฏิบัติดีต่อเพื่อนที่ไม่ชอบให้เป็นปกติ เหมือนที่ปฏิบัติกับเพื่อนคนอื่นทั่วไป แยกแยะระหว่างเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัวออกจากกันและจะไม่เอามารวมกัน โดยจะใช้สติในการพิจารณาถ่วงท่วงในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และจะหลีกเลี่ยงการปะทะหรือลดการเผชิญหน้า ทั้งนี้จะเคารพในการตัดสินใจของเพื่อนรวมถึงการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วย ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวข้างต้นนั้น จะทำให้นักศึกษาสามารถลงมือทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ จนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ พระเทพปริยัติโมลี (2532 : 19-21) ที่กล่าวว่า ความอดทนได้ต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา เป็นลักษณะของกายและใจที่พร้อมจะเผชิญเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในทุกรูปแบบ ไม่มีความย่อท้อ เมื่อประสบสิ่งลำบาก หรือไม่ต้องการ ต้องพยายามสงบใจ ทำใจให้เย็น ไม่เก็บเอาความลำบาก ความเจ็บปวด ความเจ็บใจ มาใส่ใจคิด เมื่อสงบใจได้แล้ว กิริยาท่าทางและคำพูดที่แสดงออกก็จะสงบเสงี่ยม เรียบร้อย เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

2.2.2 การอดทนต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ พบว่า

นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการใช้ความอดทน อดกลั้นได้แม้อยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ มีการปฏิบัติตนโดยการยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองและนำข้อบกพร่องนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น นำคำต่อว่า เสียดสี นินทา หรือคำสบประมาทมาเป็นตัวกระตุ้นให้อยากพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ใช้สติในการพิจารณาไตร่ตรองระงับอารมณ์ของตนเองโดยไม่แสดงออกทางสีหน้าหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม โดยจะใช้วิธีการนิ่งเงียบและไม่ตอบโต้ ทั้งนี้จะใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวข้างต้นนั้น จะทำให้นักศึกษาสามารถควบคุมตนและพิจารณาไตร่ตรองกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติและกระทำการต่างๆ ด้วยความไม่ประมาท ซึ่งจะช่วยลดปัญหาจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาและสามารถทำให้ดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับแนวความคิดของ รุจิร ภู่อาระ และคณะ (2545 : 3) ที่กล่าวถึงวิธีปฏิบัติให้เป็นคนที่มีความอดทน คือ เวลาโกรธต้องเก็บความโกรธไว้ในใจไม่แสดงออก ถึงแม้การเรียนจะยากก็อดทนเรียนจนสำเร็จ การเดินทางไปโรงเรียน ถึงแม้จะมีความยากลำบากก็ไม่บ่น เวลาเพื่อนขำให้โกรธก็หลบหลีกไป ไม่ทะเลาะกับเพื่อน และถึงแม้อยากได้ของบางอย่างก็อดทนทำใจให้สงบ

2.2.3 การควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดัน

พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการระงับยับยั้งตนเองได้แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติ มีการปฏิบัติตนโดยการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อมมาก่อนล่วงหน้า มีการฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญเพื่อจะได้ลดความประหม่า รู้จักการสร้างกำลังใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติจะปลีกตัวออกมาเพื่อทำการประเมินตนเองและทบทวนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

รู้จักทำความเข้าใจในสถานการณ์และใช้สติในการควบคุมอารมณ์เพื่อไม่ให้แสดงกิริยาที่ไม่พึงประสงค์ออกมา รู้จักการใช้สติมากกว่าใช้อารมณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองเพื่อที่จะนำมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวข้างต้น แม้นักศึกษาจะอยู่สถานการณ์ที่ไม่เป็นปกติแต่หากสามารถระงับยับยั้งตนเองได้ก็จะผ่านพ้นอุปสรรคปัญหาต่างๆ ได้ด้วยดี สอดคล้องกับแนวคิดของ โคบาซา (Kobasa : 1982) ที่ได้สรุปคุณลักษณะของความเข้มแข็งอดทนไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งอดทน เมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด เขาจะมองเป็นสิ่งที่ท้าทาย ซึ่งเขาสามารถควบคุมจัดการ เพื่อที่จะยึดมั่นให้ไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้แหล่งประโยชน์ต่างๆ ที่มีอยู่ได้

2.2.4 การอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก

เพื่อให้กิจกรรมที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีความมุ่งมั่นปฏิบัติตนด้วยความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการปฏิบัติตนโดยการทำกิจกรรมทุกอย่างให้เต็มที่ ทำให้ดีที่สุดทุกครั้งและทำด้วยความสนุก มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสร้างความมีวินัยในตนเอง มีการประเมินตนเองเพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีการทบทวนความรู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นความชำนาญ มีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยจะมีการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงมีแผนสำรองเตรียมพร้อมอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาจะขอคำแนะนำจากอาจารย์ พ่อแม่ หรือรุ่นพี่ รวมไปถึงการรู้จักผ่อนคลายความเครียด ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติตนดังกล่าวข้างต้นนั้น แม้นักศึกษาต้องเผชิญกับความยากลำบากหรือปัญหาต่างๆ นักศึกษาก็จะสามารถคลี่คลายและจัดการกับปัญหาอุปสรรคได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ โคบาซา (Kobasa : 1982) ที่ได้กำหนดคุณลักษณะของความเข้มแข็งอดทนที่มีการแสดงออกด้านความมีอำนาจควบคุมว่ามีลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเชื่อว่าตนมีอิทธิพลอยู่เหนือบุคคลอื่นหรือเหตุการณ์ต่างๆ บุคคลที่มีความสามารถควบคุมมองว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นจากโชคชะตาหรืออำนาจของผู้อื่น แต่เกิดจากการกระทำของตนเอง ดังนั้นเมื่อเขาต้องประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตที่ก่อให้เกิดความเครียด เขารับรู้ว่ามีสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียดเป็นผลของการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหน้า เขาจะวางแผนในการตอบสนองความเครียดได้อย่างเหมาะสมด้วยความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถควบคุมทั้งบุคคลและสถานการณ์ได้ ดังนั้นบุคคลที่มีอำนาจควบคุมจะเชื่อการกระทำของตนเอง สามารถจัดกับความเครียดได้ และมองว่าความเครียดเป็นสิ่งที่ท้าทาย ทำให้เกิดการเจริญเติบโต เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

2.3 ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

2.3.1 เป้าหมายสูงสุดในชีวิตขณะที่เป็นนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการ

ปฏิบัติตนที่แสดงถึงจะเรียนให้จบการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี ทำผลการเรียนให้ได้เกียรตินิยม ทำหน้าที่ของการเป็นนักศึกษาให้ดีที่สุด จะเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์จากการเป็นนักศึกษาให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษามีการกำหนดเป้าหมายในชีวิตไว้อย่างชัดเจน และพยายามแสวงหาวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กุญชร ศรีสุทธิสะอาด (2516 : 32 อ้างถึงใน ปริญญา ณ วันจันทร์ 2536 : 25) ที่กล่าวว่า เป้าหมายของชีวิตว่าเป็นกิจกรรมของมนุษย์ในอันที่จะพยายาม ไปสู่เป้าหมายอย่างมีระบบ และการมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเป็นแรงขับเคลื่อนระดับสูงของมนุษย์ที่จะไปให้ถึงเป้าหมายอันเป็นความสำเร็จส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นมาจากความวิตกกังวลว่าจะล้มเหลว ความต้องการที่จะเอาชนะและเป็นผู้นำในสิ่งแวดล้อม ความต้องการมีพลังในสังคมเหนือผู้อื่น หรือความต้องการที่จะแข่งขันเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานอันดีเลิศ

2.3.2 เป้าหมายสูงสุดในชีวิตในอนาคตหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา พบว่า

นักศึกษาส่วนมากจะหางานทำที่มีความมั่นคง ตอบแทนและเล็งดูผู้มีพระคุณ พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาได้มีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและมีการวางแผนชีวิตในระยะยาว รวมถึงมีการคาดหวังไว้สูงที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ตามแผนการในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของ พรณี ช.เจนจิต (2545: 513) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง เป็นผู้ทำงานมีแผน เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง เป็นผู้มีมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน มีความทะเยอทะยานสูง มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักการวางแผน มีความพยายามที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของคนให้ดีเสมอ มีความอดทนต่ออุปสรรคที่ยุ้งยากได้

2.3.3 วิธีการหรือแนวทางในการพิชิตอุปสรรคเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้านการ

เรียนและด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิต พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนก่อนปฏิบัติ ลงมือปฏิบัติด้วยความตั้งใจ มีการประเมินผลเพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข รู้จักการให้กำลังใจตนเอง และมีการผ่อนคลายตนเองด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อนักศึกษาต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในด้านการเรียนและการดำเนินกิจกรรมในชีวิต นักศึกษาสามารถที่จะแสวงหาวิธีการหรือแนวทางต่างๆ เพื่อเป็นการคลี่คลายปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำพาตนเองไปสู่ความสำเร็จได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พรณี ช.เจนจิต (2545: 513) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง เป็นผู้ทำงานมีแผน เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง เป็นผู้มีมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน มีความทะเยอทะยานสูง มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักการวางแผน มีความพยายามที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของคนให้ดีเสมอ และมีความอดทนต่ออุปสรรคที่ยุ้งยากได้

2.3.4 การดำเนินการที่จะนำตัวเองก้าวไปสู่มาตรฐานที่ดีเลิศในการทำกิจกรรมในชีวิต

พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา มีการประเมินหาข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และควรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การพัฒนา ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษามีการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เพื่อให้ตนเองเป็นคนที่มีความรู้และทันต่อกระแสของการเปลี่ยนแปลงได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เฮอริแมน (Herman 1970 : 354) ที่ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ คือ มีระดับความทะเยอทะยานสูง มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน เมื่อทำงานที่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก เลือกร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก ต้องการเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่นโดยพยายามทำงานของตนเองให้ดีขึ้น และพยายามปฏิบัติสิ่งต่างๆ ของตนให้ดีเสมอ

2.3.5 ความคิดเห็นที่มีต่อความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูง อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต พบว่า นักศึกษาส่วนมากมีการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการใช้เป็นแรงผลักดันและเป็นแรงจูงใจที่อยากทำให้ตนเองก้าวไปสู่ความสำเร็จ การใช้ความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไปให้เกิดประโยชน์จะทำให้ได้เปรียบผู้อื่นมากขึ้น ทำให้เกิดความพยายามที่จะฝึกฝนตนเองหรือปฏิบัติให้มากขึ้นจนกว่าจะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะคาดหวังในสิ่งที่เป็นไปได้และขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองด้วย ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษารู้จักการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีขึ้นอยู่เสมอ โดยการใช้ความทะเยอทะยานและคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูงเป็นแรงผลักดันและเป็นแรงจูงใจให้มีการฝึกฝนและปฏิบัติให้มากขึ้นเพื่อไปให้ถึงความสำเร็จที่ได้ตั้งใจไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กุญชร ศรีสุทธิสะอาด (2516 : 32 อ้างถึงใน ปริญญา ณ วันจันทร์ 2536 : 25) ที่กล่าวว่า เป็นกิจกรรมของมนุษย์ในอันที่จะพยายาม ไปสู่เป้าหมายอย่างมีระบบ และการมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเป็นแรงขับเคลื่อนของมนุษย์ที่จะไปให้ถึงเป้าหมายอันเป็นความสำเร็จส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นมาจากความวิตกกังวลว่าจะล้มเหลว ความต้องการที่จะเอาชนะและเป็นผู้นำในสิ่งแวดล้อม ความต้องการมีพลังในสังคมเหนือผู้อื่น หรือความต้องการที่จะแข่งขันเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานอันดีเลิศ

2.4 มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอันทำให้ให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน

2.4.1 แรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ พบว่า นักศึกษาส่วนมากได้รับแรงบันดาลใจจาก พ่อแม่ อาจารย์ นักกีฬาที่ชื่นชอบ เพื่อนร่วมทีม ภาพยนตร์กำลังภายใน การขาดโอกาสทางสังคม และการได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากรุ่นพี่ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษาจะเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญต่อการประสบความสำเร็จของนักศึกษา ยิ่งถ้าบุคคลนั้น

เป็นคนที่นักศึกษาให้ความสนใจ มีความศรัทธา มีความประทับใจ หรือชื่นชอบในความสามารถเป็นพิเศษแล้วก็จะทำให้นักศึกษายกที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี โดยนักศึกษาก็จะมีการปฏิบัติตามด้วยแบบเพื่อทำให้ตนเองก้าวไปสู่การประสบความสำเร็จตามตัวแบบนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Bandura (1989) ได้อธิบายการเรียนรู้ของคนนั้นเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ต้องลองผิดลองถูก เพราะนอกจากจะสูญเสียเวลาแล้วยังมีอันตรายในบางพฤติกรรม การเรียนรู้โดยผ่านตัวแบบเพียงคนเดียวนั้นสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน การรับรู้สภาพการณ์ต่างๆ ของสังคมโดยผ่านประสบการณ์ของผู้อื่น ในรูปแบบของการได้ยิน การบอกเล่า การได้อ่านเอกสารบันทึก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อมที่จะนำข้อมูลทั้งหลายนี้มาพิจารณาสำหรับการกระทำพฤติกรรมใหม่ในอนาคต ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดมีโอกาเข้าไปในสิ่งต่างๆ ได้มากกว่าและลึกซึ้งกว่า โดยบุคคลสามารถเรียนรู้พฤติกรรมได้มากมายจากการดูตัวอย่างและอาศัย 4 องค์ประกอบ คือ การตั้งใจ การเก็บจำ การกระทำ และการจูงใจ เมื่อบุคคลได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบแล้วนำมาเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม บนพื้นฐานการรับรู้ความสามารถของตนเองแล้วจะทำให้ผู้สังเกตประสบความสำเร็จได้

2.4.2 การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากครอบครัวที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ

พบว่า ครอบครัวมีส่วนให้การสนับสนุน ผลักดัน หรือส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ครอบครัวเปิดโอกาสให้ตัดสินใจ ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็น ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ ให้คำปรึกษาให้กำลังใจ ให้ความรักความอบอุ่น ให้การเอาใจใส่ดูแล ให้การกล่อมเกลาคิดใจ สอนให้รู้จักผิดหวังและเปิดโอกาสให้ได้ลองผิดลองถูก ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวทั้งกำลังกายและกำลังใจ การได้รับความรักความอบอุ่น ให้กำลังใจ ได้รับการกล่อมเกลาคิดใจ หรือการได้รับการเอาใจดูแลจากครอบครัวจะช่วยทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จได้ โดยครอบครัวจะเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญต่อนักศึกษาเนื่องจากนักศึกษามีความใกล้ชิดผูกพันตั้งแต่วัยเด็กจนถึงปัจจุบัน ถ้าในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจะแสดงออกด้วยการพูดคุยด้วยความเข้าใจ มีความเห็นอกเห็นใจและเอื้ออาทรต่อกัน มีการให้กำลังใจให้อภัย ให้โอกาสและยกย่องชมเชยกันอยู่เสมอ ส่วนในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อกันจะแสดงออกด้วยการไม่ให้การสนับสนุน ไม่ให้กำลังใจหรือให้การชื่นชมกัน ไม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน หรือปิดกั้นความคิดหรือไม่ให้การยอมรับ เป็นต้น

2.4.3 การสนับสนุนผลักดันหรือส่งเสริมจากสถาบันการศึกษาที่ส่งผลต่อการ

ประสบความสำเร็จ พบว่า มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและมีพื้นที่ให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถหรือได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาเหมือนเป็นคนในครอบครัว สอนทักษะชีวิตที่นอกเหนือจากบทเรียนในห้อง มีการบริการที่ดี เช่น ระบบ E-Lecture บริการตรวจสุขภาพ บริการให้ยืมจักรยาน มีการจัดกิจกรรม Job Fair มีการปลูกฝังความสามัคคีและหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรม มีปณิธานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกัน ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่มหาวิทยาลัยได้

กำหนดให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้นำมาปฏิบัติ โดยมหาวิทยาลัยมีการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณภาพและเพื่อจะได้จบเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมขององค์กร (Core Values) มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ต้องการพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้ฉลาดรอบรู้ ไม่เห็นแก่ตัว ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีความสามัคคีมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความซื่อสัตย์ มั่นคงในคุณธรรม ความดีงาม มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานและศึกษาเล่าเรียน มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ และมีความเป็นผู้นำ และมหาวิทยาลัยได้มีการบริหารจัดการระบบการศึกษา ระบบการให้บริการต่างๆ ตลอดจนสร้างบรรยากาศที่จะนำพาให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอและเพื่อเป็นการสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาของมหาวิทยาลัยอีกด้วย

2.4.4 การที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ

ด้านขยัน ด้านอดทน และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีส่วนช่วยผลักดันให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ พบว่า ทำให้อุบัติการศึกษาดำเนินการตามเวลาที่กำหนด ทำให้มีผลการศึกษาคืบคลาน ช่วยในการฝึกฝนความมีวินัยในตนเอง ทำให้แบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ตนเองอยากประสบความสำเร็จทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปฏิบัติตนของตนเองด้วย รวมถึงเป็นตัวหล่อหลอมให้ตนเองเป็นคนที่มีคุณภาพและทำให้มีความพร้อมก่อนที่จะออกไปสู่สังคมภายนอก ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่มหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา โดยมีการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตที่มีพึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยสามารถใช้ได้ผลและมีความเหมาะสมตามบริบทของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนสอดคล้องกับธรรมชาติของนักศึกษาในวัยนี้ ซึ่งอยู่ในช่วงของการวัยรุ่น ที่มีความเกี่ยวข้องกับความรักชอบ ความขยัน ความอดทน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมีวินัยในตนเอง การวางแผนและตั้งเป้าหมายในอนาคตของตนเอง สิ่งต่างๆ เหล่านี้หากนักศึกษาสามารถปฏิบัติตามแนวทางที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ ก็จะช่วยให้นักศึกษาสามารถประสบความสำเร็จและเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพอีกด้วย

2.4.5 การรู้จักวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลาว่างให้เกิด

ประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ พบว่า เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ทำให้สามารถประเมินตนเองได้ และเป็นกรอบบังคับให้ชีวิตดำเนินไปอย่างมีระบบระเบียบ ช่วยในการจัดลำดับความสำคัญของชีวิตเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินชีวิต โดยจะไม่ทำให้เสียเวลาเปล่า ทำให้บริหารจัดการชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยทำให้การทำงาน การเรียน และการทำกิจกรรมต่างๆ สามารถทำได้เต็มที่ และเป็นตัวช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการฝึกวินัยของตนเองด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก การที่นักศึกษาสามารถนำปัจจัยด้านการวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ก็จะส่งผลดีต่อนักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ไปสู่การประสบความสำเร็จได้มากขึ้นกว่าคนที่ไม่รู้จักการนำปัจจัยเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์

2.4.6 ปัจจัยอื่นที่จะช่วยส่งเสริมหรือผลักดันสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ พบว่า

ปัจจัยจากการได้รับกำลังใจจากครอบครัว ปัจจัยด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยด้านบริบทของสภาพสังคมที่มีความเอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมายในชีวิต และที่สำคัญที่สุด คือ การปฏิบัติของตัวเอง ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาได้รับการส่งเสริมหรือผลักดันไม่ว่าจะมาจากปัจจัยภายใน คือ การปฏิบัติของตัวเอง หรือปัจจัยที่มาจากภายนอก ได้แก่ ปัจจัยจากการได้รับกำลังใจจากครอบครัว ปัจจัยด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยด้านบริบทของสภาพสังคมที่มีความเอื้อต่อการเรียนรู้ ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมายในชีวิต ล้วนมีช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถก้าวไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิตและทำให้ตนเองมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้เช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงเสนอแนะไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลควรมีการทบทวนและดำเนินการในเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยจัดให้มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา หรือจัดให้มีกิจกรรมสร้างเสริมหรือสอดแทรกเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีให้มากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมสันทนาการ Walk rally เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ถึงแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติตน โดยเป็นการเข้าเตื่อนให้นักศึกษาได้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอยู่เสมอ

จากการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ตัวแบบที่ดี มีผลต่อการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญในเรื่องของการเป็นตัวแบบที่ดี โดยอยู่ในรูปของ Brand Ambassador เพื่อให้คนกลุ่มนี้ได้เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในคณะและกิจกรรมที่เป็นของส่วนกลาง เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน ได้มีโอกาสศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของบุคคลต้นแบบเหล่านี้ โดยที่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.2 ครอบครัวมีผลต่อการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา และมีส่วนช่วยในการสนับสนุน ผลักดัน และส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยจึงเสนอแนะไว้ดังนี้ ครอบครัวยุคใหม่จะส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว โดยแสดงออกด้วยการพูดคุยด้วยความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ได้แสดงความสามารถ นอกจากนี้ควรให้ความเห็นอกเห็นใจและเอื้ออาทรต่อกัน มีการให้กำลังใจให้อภัย ให้โอกาสและยกย่องชมเชยกันอยู่เสมอ ให้การอบรมสั่งสอนและกล่อมเกล่าที่ดีต่อนักศึกษา

1.3 สถาบันการศึกษา มีผลต่อการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการ

เป็นคนดีของนักศึกษา และมีส่วนช่วยในการสนับสนุน ผลักดัน และส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการทบทวนและดำเนินการเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยจัดให้มีตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา หรือจัดให้มีกิจกรรมที่สร้างเสริมและสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น กิจกรรมสันตทานการ กิจกรรม Walk rally ทุกภาคการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้แนวทางหรือวิธีการปฏิบัติตน และจะเป็นการย้ำเตือนให้นักศึกษาเกิดความตระหนักในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ตลอดเวลา

1.4 การรู้จักวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลา

ว่างให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดแทรกเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการวางแผน หรือเปิดสอนรายวิชาเกี่ยวกับการวางแผน โดยเฉพาะ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถวางแผนการและตั้งเป้าหมายการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่มีบริบทแตกต่างกันทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อนำปัจจัยที่พบไปเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมหรือมีเนื้อหาสอดแทรกเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา เพื่อจะได้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยต่อไป

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลอื่น เช่น ความหลากหลายทางเพศ การศึกษาอยู่ในหลักสูตรนานาชาติ การได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว หรือสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อการปฏิบัติตนของนักศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาหาปัจจัยเพิ่มเติมและเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับ
ปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

เอกสารขออนุญาตแสดงการเข้าร่วมการวิจัย

เรื่อง การปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิ์ที่จะตรวจสอบหรือแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้าและสามารถยกเลิกการใช้สิทธิในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้า โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้วิจัยทราบ

ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่าข้อมูลในการวิจัยของข้าพเจ้าที่ไม่มีการเปิดเผยชื่อ จะผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การเก็บข้อมูล การบันทึกข้อมูลในรูปแบบบันทึก บันทึกเสียงและในคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบ การวิเคราะห์ และรายงานข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

การขออนุญาต

- ข้าพเจ้ายินยอมให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเพื่อเข้าร่วมการวิจัยนี้
- ข้าพเจ้าไม่ยินยอมให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเพื่อเข้าร่วมการวิจัยนี้

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นและมีความเข้าใจดีทุกประการแล้ว ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยด้วยความเต็มใจ จึงลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้

..... ลงนามผู้ให้ความยินยอม
(.....) ชื่อผู้ยินยอมด้วยบรรจง
วันที่เดือน..... พ.ศ.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้เลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ของคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. คณะวิชา

- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
 กลุ่มมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์

3. วิธีการที่เข้าศึกษา

- สอบในระบบมหิดลโคเวตา
 สอบในระบบแอดมิชชันกลาง
 สอบในระบบรับตรงของคณะ (ผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น ดนตรี กีฬา)

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00
 คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 – 2.99
 คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

5. สถานภาพการพักอาศัย

- อยู่บ้านกับบิดา / และหรือมารดา
 อยู่หอพัก
 อยู่กับบุคคลอื่น

6. สถานภาพของครอบครัว แบ่งเป็น

- บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
 บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง
 บิดาหรือมารดาเสียชีวิต หรือทั้งบิดามารดาเสียชีวิต

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษา
ระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 54 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติตนของนักศึกษามากที่สุดเพียง
คำตอบเดียว โดยมีคำตอบ 5 ตัวเลือก ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด
มาก หมายถึง ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับมาก
ปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับปานกลาง
น้อย หมายถึง ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	พฤติกรรมกรปฏิบัติตนของนักศึกษา	ระดับของการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ขยัน					
1	ฉันหาเวลาไปปรึกษาอาจารย์หรือถามเพื่อนเพื่อให้เข้าใจมากขึ้นเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน					
2	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนทำอย่างอื่น					
3	ฉันพูดคุยหยอกล้อกับเพื่อนขณะที่อาจารย์กำลังสอนในห้องเรียน					
4	ฉันตั้งใจฟังในสิ่งที่อาจารย์อธิบายในห้องเรียน					
5	ฉันคิดตามหรือจินตนาการตามเรื่องที่อาจารย์สอน					
6	ฉันจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญที่อาจารย์สอนในห้องเรียนทุกวิชา					
7	ฉันอ่านหนังสือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในเวลาว่าง					
8	ฉันหาข้อสอบเก่าๆ มาลองทำเพื่อให้เกิดความแม่นยำในบทเรียน					
9	ฉันอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนที่เรียนมาในแต่ละวัน					

ข้อ	พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักศึกษา	ระดับของการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ฉันส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนด					
11	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่อาจารย์กำหนด					
12	ฉันมักจะไม่งานตามเวลาอยู่เสมอ					
13	ฉันเข้าเรียนทุกวิชาโดยไม่เคยขาด					
14	ฉันเริ่มลงมือทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายเมื่อมีเวลาว่าง					
15	ฉันสนใจติดตามความก้าวไปหน้าและความเคลื่อนไหวทางวิชาการในสาขาวิชาที่ฉันเรียน					
16	ฉันพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆ กับอาจารย์และเพื่อนๆ					
17	ฉันไม่ค่อยสนใจเรียนรู้หรือค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต					
18	ฉันอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ที่ให้ความรู้ นอกเหนือจากการอ่านบทเรียน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น					
19	ฉันพูดคุย ชักถาม หรือสนทนากับผู้ที่มีความรู้หรือเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่างๆ					
20	ฉันหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารหรือตำราต่างๆ ในห้องสมุด					
	อดทน					
21	ฉันจะไม่คุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังสอน					
22	ฉันจะไม่ส่งไลน์ในขณะที่อาจารย์กำลังสอน					
23	ฉันยินดีรับฟังข้อวิจารณ์จากอาจารย์เกี่ยวกับงานของตนเอง					

ข้อ	พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักศึกษา	ระดับของการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24	ฉันแสดงอาการ โกรธเมื่อถูกอาจารย์ตำหนิหรือวิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง					
25	ฉันอยากปรับปรุงตนเองหากมีใครวิจารณ์ผลงานของฉันว่ามีคุณภาพด้อย					
26	ฉันซ้กสีหน้าเมื่อถูกอาจารย์ค้ต่อหน้าเพื่อน					
27	ฉันมักจะเบื่อหน่ายเมื่ออาจารย์สอนเลยเวลา					
28	ฉันมักจะง่วงนอนในเวลาเรียน					
29	แม้เพื่อนไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มแต่ฉันก็พยายามทำงานนั้นจนกว่าจะเสร็จ					
30	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องแก้งานส่งอาจารย์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า					
31	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อโดนอาจารย์ตำหนิต่อหน้าเพื่อน					
32	ฉันไม่ประหม่าหรือตื่นเต้นในขณะที่ออกไปพูดหน้าชั้นเรียน					
33	ฉันสามารถควบคุมและจัดการกับสภาพอารมณ์ของตนเองได้					
34	ฉันหลีกเลี่ยงการทำงานที่คิดว่ายากเกินไป					
35	ฉันรู้สึกไม่พอใจและมักแสดงสีหน้าเมื่อต้องร่วมทำงานกลุ่มกับคนที่ไม่ชอบใจ					
	มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน					
36	ฉันมีความตั้งใจแน่วแน่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียน					
37	ฉันพยายามทำผลงานให้โดดเด่นเพื่อให้ได้รับการยกย่องและยอมรับจากเพื่อน					

ข้อ	พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักศึกษา	ระดับของการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
38	ฉันไม่มุ่งหวังสูงโดยต้องทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ได้ผลดี					
39	ฉันมีจุดมุ่งหมายในการสอบเพื่อให้ได้คะแนนดีๆ มากกว่าสอบเพียงให้ผ่าน					
40	ฉันพยายามทำรายงานที่อาจารย์มอบหมายเป็นอย่างดี					
41	ฉันใช้ความพยายามมากขึ้นถ้าผลการศีกษาของฉันไม่ถึงมาตรฐานดีเลิศที่ตั้งใจไว้					
42	ฉันทุ่มเทอย่างหนักเพื่อสอบให้ได้คะแนนที่ดีๆ					
43	ฉันอ่านทบทวนและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในวิชาที่ยากๆ จนกว่าจะเข้าใจ					
44	ฉันไม่เอางานวิชาอื่นมาทำในขณะที่อาจารย์กำลังสอน					
45	ฉันอ่านบทเรียนที่ยากซ้ำหลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจเป็นอย่างดี					
46	แม้งานที่อาจารย์กำหนดให้จะยากเพียงใด แต่ฉันก็พยายามทำจนกว่างานนั้นจะสำเร็จ					
47	ฉันอ่านหนังสือและทบทวนวิชานั้นให้มากขึ้นเมื่อทำคะแนนสอบได้น้อย					
48	ฉันพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบแต่ละวิชา					
49	ฉันชอบเรียนในวิชาที่ยากๆ เพราะถือเป็นการท้าทายความสามารถ					
50	ฉันเลือกทำงานที่มีความท้าทายในลักษณะที่เพื่อนนักศึกษาคนอื่นๆ ไม่กล้าทำ					
51	ฉันประเมินผลการศีกษาของตนเองในทุกวิชาเพื่อหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไข					
52	ฉันปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้					

ข้อ	พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักศึกษา	ระดับของการปฏิบัติตน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
53	ฉันมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
54	ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงานก่อนทุกครั้งเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด					

ภาคผนวก ข
ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับรายชื่อ
ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อแบบสอบถาม

การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม

ข้อ	พฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักศึกษา	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
	ขยัน	3.47	.447	ปานกลาง
1	ฉันหาเวลาไปปรึกษาอาจารย์หรือถามเพื่อนเพื่อให้เข้าใจมากขึ้นเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน	3.34	.763	ปานกลาง
2	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนทำอย่างอื่น	3.44	.797	ปานกลาง
*3	ฉันพูดคุยหยอกล้อกับเพื่อนขณะที่อาจารย์กำลังสอนในห้องเรียน	3.26	.894	ปานกลาง
4	ฉันตั้งใจฟังในสิ่งที่อาจารย์อธิบายในห้องเรียน	3.82	.739	มาก
5	ฉันคิดตามหรือจินตนาการตามเรื่องที่อาจารย์สอน	3.72	.686	มาก
6	ฉันจดบันทึกเนื้อหาสาระสำคัญที่อาจารย์สอนในห้องเรียนทุกวิชา	3.84	.913	มาก
7	ฉันอ่านหนังสือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในเวลาว่าง	3.12	.827	ปานกลาง
8	ฉันหาข้อสอบเก่าๆ มาลองทำเพื่อให้เกิดความแม่นยำในบทเรียน	2.66	.911	ปานกลาง
9	ฉันอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนที่เรียนมาในแต่ละวัน	2.87	.909	ปานกลาง
10	ฉันส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนด	4.05	.839	มาก
11	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาที่อาจารย์กำหนด	4.01	.871	มาก
*12	ฉันมักจะไม่ได้ส่งงานตามเวลาอยู่เสมอ	4.13	.907	มาก
13	ฉันเข้าเรียนทุกวิชาโดยไม่เคยขาด	3.87	.826	มาก
14	ฉันเริ่มลงมือทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายเมื่อมีเวลาว่าง	3.55	.801	มาก
15	ฉันสนใจติดตามความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวทางวิชาการในสาขาวิชาที่ฉันเรียน	3.30	.876	ปานกลาง
16	ฉันพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ๆ กับอาจารย์และเพื่อนๆ	3.27	.758	ปานกลาง
*17	ฉันไม่ค่อยสนใจเรียนรู้หรือค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	3.62	.868	มาก
18	ฉันอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ที่ให้ความรู้ นอกเหนือจากการอ่านบทเรียน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น	3.41	.812	ปานกลาง

หมายเหตุ : ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย * เป็นคำถามเชิงนิเสธ

ข้อ	พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักศึกษา	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
19	ฉันพูดคุย ชักถาม หรือสนทนากับผู้ที่มีความรู้หรือเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่างๆ	3.08	.850	ปานกลาง
20	ฉันหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารหรือตำราต่างๆ ในห้องสมุด	3.02	.874	ปานกลาง
	อดทน	3.45	.452	ปานกลาง
21	ฉันจะไม่คุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังสอน	3.20	.865	ปานกลาง
22	ฉันจะไม่ส่งไลน์ในขณะที่อาจารย์กำลังสอน	3.36	1.040	ปานกลาง
23	ฉันยินดีรับฟังข้อวิจารณ์จากอาจารย์เกี่ยวกับงานของตนเอง	3.91	.819	มาก
*24	ฉันแสดงอาการ โกรธเมื่อถูกอาจารย์ตำหนิหรือวิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง	3.77	1.053	มาก
25	ฉันอยากปรับปรุงตนเองหากมีใครวิจารณ์ผลงานของฉันว่ามีคุณภาพด้อย	3.78	.870	มาก
*26	ฉันชักสีหน้าเมื่อถูกอาจารย์ดูหน้าเพื่อน	3.86	.969	มาก
*27	ฉันมักจะเบื่อหน่ายเมื่ออาจารย์สอนเลยเวลา	3.14	.950	ปานกลาง
*28	ฉันมักจะง่วงนอนในเวลาเรียน	3.00	1.087	ปานกลาง
29	แม้เพื่อนไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มแต่ฉันก็พยายามทำงานนั้นจนกว่าจะเสร็จ	3.62	.818	มาก
*30	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องแก้งานส่งอาจารย์ช้าแล้วช้าเล่า	2.99	.901	ปานกลาง
31	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อโดนอาจารย์ตำหนิต่อหน้าเพื่อน	3.69	.939	มาก
32	ฉันไม่ประหม่าหรือตื่นเต้นในขณะที่ออกไปพูดหน้าชั้นเรียน	3.20	1.025	ปานกลาง
33	ฉันสามารถควบคุมและจัดการกับสภาพอารมณ์ของตนได้	3.65	.762	มาก
*34	ฉันหลีกเลี่ยงการทำงานที่คิดว่ายากเกินไป	3.06	.818	ปานกลาง
*35	ฉันรู้สึกไม่พอใจและมักแสดงสีหน้าเมื่อต้องร่วมทำงานกลุ่มกับคนที่ไม่ชอบใจ	3.46	.957	ปานกลาง
	มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน	3.57	.509	มาก
36	ฉันมีความตั้งใจแน่วแน่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียน	3.91	.720	มาก
37	ฉันพยายามทำผลงานให้โดดเด่นเพื่อให้ได้รับการยกย่องและยอมรับจากเพื่อน	3.41	.787	ปานกลาง

หมายเหตุ : ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย * เป็นคำถามเชิงนิเสธ

ข้อ	พฤติกรรมกรปฏิบัติตนของนักศึกษา	\bar{x}	S.D.	ค่าระดับ
*38	ฉันไม่มุ่งหวังสูงโดยต้องทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ได้ผลดี	2.91	.887	ปานกลาง
39	ฉันมีจุดมุ่งหมายในการสอบเพื่อให้ได้คะแนนดีๆ มากกว่าสอบเพียงให้ผ่าน	3.70	.836	มาก
40	ฉันพยายามทำรายงานที่อาจารย์มอบหมายเป็นอย่างดี	3.80	.744	มาก
41	ฉันใช้ความพยายามมากขึ้นถ้าผลการศึกษาของฉันไม่ถึงมาตรฐานดีเลิศที่ตั้งใจไว้	3.82	.783	มาก
42	ฉันทุ่มเทอย่างหนักเพื่อสอบให้ได้คะแนนที่ดีๆ	3.81	.755	มาก
43	ฉันอ่านบททวนและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในวิชาที่ยากๆ จนกว่าจะเข้าใจ	3.58	.843	มาก
44	ฉันไม่เอางานวิชาอื่นมาทำในขณะที่อาจารย์กำลังสอน	3.61	2.289	มาก
45	ฉันอ่านบทเรียนที่ยากซ้ำหลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจเป็นอย่างดี	3.43	.824	ปานกลาง
46	แม้งานที่อาจารย์กำหนดให้จะยากเพียงใดแต่ฉันก็พยายามทำงานกว่างานนั้นจะสำเร็จ	3.81	1.725	มาก
47	ฉันอ่านหนังสือและบททวนวิชานั้นให้มากขึ้นเมื่อทำคะแนนสอบได้น้อย	3.86	.769	มาก
48	ฉันพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบแต่ละวิชา	4.00	.714	มาก
49	ฉันชอบเรียนในวิชาที่ยากๆ เพราะถือเป็นการท้าทายความสามารถ	3.20	.944	ปานกลาง
50	ฉันเลือกงานที่มีความท้าทายในลักษณะที่เพื่อนนักศึกษาคคนอื่นๆ ไม่กล้าทำ	3.17	.911	ปานกลาง
51	ฉันประเมินผลการศึกษาของตนเองในทุกวิชาเพื่อหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไข	3.24	.897	ปานกลาง
52	ฉันปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้	3.50	.795	มาก
53	ฉันมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.50	.802	มาก
54	ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงานก่อนทุกครั้งเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด	3.52	.837	มาก

หมายเหตุ : ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย * เป็นคำถามเชิงนิเสธ

ภาคผนวก ค
ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประเด็นสัมภาษณ์

1.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านขยัน มีคำถาม 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) การวางแผนในการเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 2) การปฏิบัติตน
- 3) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านอดทน มีคำถาม 4 ประเด็น ดังนี้

- 1) อดทนต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือสิ่งขั้วต่างๆ
- 2) การอดทนต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธและความเจ็บใจ
- 3) การควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือความกดดัน
- 4) การอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและความยากลำบาก เพื่อให้กิจกรรม

ที่ทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

3.ประเด็นการสัมภาษณ์ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีคำถาม 5 ประเด็น ดังนี้

- 1) เป้าหมายสูงสุดในชีวิตขณะที่เป็นนักศึกษา
- 2) เป้าหมายสูงสุดในชีวิตในอนาคตหลังจากที่ได้สำเร็จการศึกษา
- 3) วิธีการหรือแนวทางในการพิชิตอุปสรรคเพื่อไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้านการเรียนและด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิต
- 4) การดำเนินการที่จะนำตัวเองก้าวไปไปสู่มาตรฐานที่ดีเลิศในการทำกิจกรรมในชีวิต
- 5) ความคิดเห็นที่มีต่อความทะเยอทะยานหรือความคาดหวังต่อผลงานที่อยู่ในระดับสูง อันจะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิต

4.ประเด็นคำถามมุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการเป็นคนดีอันทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน มีคำถาม 6 ประเด็น ดังนี้

- 1) แรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จ
- 2) การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากครอบครัวที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จ
- 3) การสนับสนุน ผลักดันหรือส่งเสริมจากสถาบันการศึกษาที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จ
- 4) การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านขยัน อดทน และด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน มีส่วนช่วยผลักดันให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ
- 5) ความคิดเห็นต่อการรู้จักการวางแผนชีวิต การจัดลำดับความสำคัญในชีวิตอย่างเหมาะสม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การแบ่งเวลาให้เป็น ฯลฯ เป็นปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ
- 6) ปัจจัยอื่นที่จะช่วยส่งเสริมหรือผลักดัน สนับสนุนให้ประสบความสำเร็จ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอารยา ศรีสาพันธ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 9 กรกฎาคม 2528
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 178/1 ตำบล หมู่ม่น หมู่ 7 อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี 41000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบล ศาลายา อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัด นครปฐม 73170
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2550	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ.2558	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2550	โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพ
พ.ศ.2551	โรงแรมไอศวรรย์ รีสอร์ท แอนด์ สปา (Pullman Pattaya Aisawan)
พ.ศ.2552 – ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2523). **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย การประชุมวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

กรมสุขภาพจิต. (2543). **อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์**. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์.(2555). “แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร.” รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). **คู่มือประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ

กฤตวรรณ โอปนพันธ์. (2536). “การพัฒนาดัชนีรวมคุณลักษณะนิสัยใหม่ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กองแผนงาน. สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล. (2554). **รายงานประจำปีมหาวิทยาลัยมหิดล**.

กองวิจัยทางการศึกษา. (2540). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2538). **ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ซัคเซสมิเดีย.

ขนิษฐา เจริญพันธ์. (2546). “การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพยาบาลวิชาชีพ ตามทัศนคติของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัย การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการศึกษา. (2543). **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ฉันท ชาติทอง. (2552). **การจัดการชั้นเรียนแห่งความสุข (Classroom Management : Happiness Classroom)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เพชรเกษมการพิมพ์.

จรัส สุวรรณเวลา. (2545). **บนเส้นทางอุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิราพร และวินัย รัตนคำ.(2553). “การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา.” วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา 2(2): 91-99

- จิราภรณ์ ขอสว่างรัตน์. (2544). “ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลเมืองปากพอง.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). **ทฤษฎีต้นไม้อื่นและจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา ฅ วันจันทร์. (2536). “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิ่น มุกกันต์. (2535). **มงคลชีวิต.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักพิมพ์คลังวิทยา.
- ปิยะดา ปัญญา. (2554). “การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543). **พฤติกรรมกลุ่ม.** กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษ.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2545). **จิตวิทยาการเรียนการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เสริมสินพีรเพรส ชิสเพิ่ม.
- พระเทพปริยัติโมลี. (2532). **หลักพัฒนาคน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักพิมพ์เฉียงเชียง.
- พระเทพวิสุทธิเมธี (ปัญญานันทะภิกขุ). (2539). **หน้าที่ของคณาจารย์บัณฑิตและคุณสมบัติของนักบริหาร.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต.). (2546) **การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development).** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- พระราชวรมนิ (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2540). **พุทธธรรม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ และคณะ. (2543). **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2541). **ภาวะผู้นำของคนไทยในอนาคต.** กรุงเทพมหานคร : มติชน.
- มนตรี อินคา. (2556). “พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านเบญจธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่”. รายงานการวิจัย สาขาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เยาว์ ใจดี และคณะ. (2556). “การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเภทโควตาและการสอบคัดเลือกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรณีศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์.” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

รัชวิทย์ เมธี โชติเศรษฐ์. (2543). “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาช่วงอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นานมีบุ๊ค.

รายงานสภาการณ้เด่นด้านเด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555 ภายใต้โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สภาการณ้และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน (Child Watch). เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก http://www.childwatchthai.org/pdf/news/cw_summary_2554_2555.pdf

รุจิรั กุ้สาระและคณะ. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บุ๊คพอยท์.

ลิขิต กาญจนภรณ์. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา : จิตวิทยาประยุกต์เพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัชรินทร์ แพงศรี.(2557) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HFD) ของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วินัย พัฒนรัฐ และคนอื่นๆ. (2543). **แบบเรียนมาตรฐาน ฉบับพิเศษ เน้นกระบวนการกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย 6**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประสานมิตร.

ศิริวรรณ สิริพุทไธวรรณ. (2547). คุณลักษณะของบัณฑิตที่มีผลต่อการจ้างงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ. รายงานวิจัย.

สถาบันกองแผนงาน.(2528). **สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง**.

สถาบันบันลือธรรม. **คู่มือสร้างตน**. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา สถาบันบันลือธรรม. ม.ป.ป.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2541). **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สสน.ป.6)**.

กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายนวัตกรรมทางการศึกษา. ม.ป.ป.

สมนึก แก้ววิไล.(2548). "การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร." สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร.

สม โภชน์ เอี่ยมสุภามิต. (2536). **ทฤษฎีและการปรับพฤติกรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). **ทฤษฎีและการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2550). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 10).

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2543). **เพื่อความสุข**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เอ็ม เทรดิง.

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการ
บริหารจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). **สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแผนการ
ศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). **การพัฒนาการบริหารสถาบันการศึกษา**. พิมพ์
ครั้งที่ 2. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). **การปฏิรูปการเรียนรู้**. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักมาตรฐานและประเมินอุดมศึกษา สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). **เกณฑ์
คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ 2546**. กรุงเทพมหานคร: หจก.ภาพพิมพ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). **แนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ**.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุรงค์ ใต้วระกุล. (2550). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสริมศรี ไชยศรี และคณะ. (2543). **รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่อง หลักเกณฑ์การพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์
ในระดับปริญญาตรี**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณาการพิมพ์.

ไสว มาลาทอง. (2552). **คู่มือการศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นัก
ปกครองและประชาชนผู้สนใจทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก. (2556). **ข่าวอาชญากรรม**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 เมษายน. เข้าถึงได้จาก

<http://www.news.sanook.com/1177931>

หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์. (2556). **ข่าวอาชญากรรม**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 21 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก

<http://www.dailynews.co.th/crime/191961>

- อรพิมพ์ สันติชัยอนันต์. (2549). "การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภาวรรณ พันธุ์ดีอุโมงค์. (2553). "พฤติกรรมเชิงคุณธรรมของนักศึกษาประเภทคัดเลือกโควตา
ตามโครงการ "ผู้ที่มีคุณธรรมนำความรู้ ประพฤติดี มีที่เรียน" ประจำปีการศึกษา
2552 และปีการศึกษา 2553 หลังผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่." รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ภาษาต่างประเทศ

- Bandura, Albert. (1986). **Social foundation of thought and action: A social cognitive theory.**
Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Best, john W. (1981). **Research in Education.** Englewood Cliffs, N.J.: Prentice - Hall
International, Inc.
- Guilford, J.P. (1959). **Personality.** New York : McGraw-Hill.
- Herman, Herbert J.M. (1970). "A Questionnaire Measures of Achievement Motivation."
Journal of Applied Psychology. 54,3: 354 -355.
- McClelland D.C., & Winter, D.G.(1969). **Motivating Economic Achievement.** New York : The Free Press.
- Murray, Edward J. (1964). **Motivation and emotion.** New Jersey : Englewood Cliff. Prentice Hall. Inc.